

53-1999

gaudeamus jaarverslag

Uitgeverij De Persgroep
Nieuwmarkt 415
1012 CA Amsterdam
Tel: 020 6243739

1 9 9 9

gaudeamus

jaarverslag 1999

inhoud

Inleiding	3
Bestuur	4
Artistieke adviesraad	4
Personeel	4
Financiën	5
Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999	6
Rotterdam Music Biennial	7
Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours 1999	7
Festival Nieuwe Spirituele muziek	8
Binnenland	9
Buitenland	12
HGIS	13
Bijzondere projecten	17
Publikaties	19
Repetitieruimte/bus/reisset	19
Dokumentatiecentrum	19
Jaarrekening 1999	20
Bijlagen:	
1. programma Internationale Gaudeamus Muziekweek	22
2. programma Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours	24
3. programma Festival Nieuwe Spirituele muziek	26
4. programma Nederlandse Muziekdagen	29
5. overzicht concerten binnenland, gerangschikt per podium	30
6. overzicht activiteiten buitenland, gerangschikt per land	36
7. chronologisch overzicht concertprogramma's binnen- en buitenland	39

INLEIDING

Met een groot aantal in het oog springende activiteiten zette Gaudeamus zich eind 1999 nog eens stevig op de kaart van het nationale en internationale hedendaagse muziekleven:

- * nog nooit was de Internationale Gaudeamus Muziekweek zo volbeladen met concerten en workshops, maar alleen zó kon die grote diversiteit van de muziek van de huidige jongste generatie tot zijn recht komen.
- * een nieuw initiatief was de Rotterdam Music Biennial, waarin het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours opgenomen was naast een internationaal muziektheorie-congres, masterclasses en talloze concerten.
- * tijdens het Festival Nieuwe Spirituele Muziek werd in concerten en symposia uitgebreid stilgestaan bij een bijzonder, maar controversieel fenomeen in de hedendaagse muziek.

Gaudeamus toonde zo aan midden in de nieuwe muziek van vandaag te staan. Al deze festivals kregen ruime aandacht van binnen- en buitenlands publiek en media. Er is op de vele podia in het land en bij buitenlandse festivals, ensembles en orkesten grote belangstelling voor de hoge kwaliteit die Nederland op het gebied van componisten en uitvoerenden te bieden heeft. Maar er moet voortdurend maatwerk geleverd worden om adequaat op deze belangstelling in te kunnen spelen en deze vervolgens warm te houden. In haar reguliere beleid en in het gezamenlijk met Donemus gevoerde beleid in het kader van de HGIS-Cultuur-middelen ontwikkelde Gaudeamus in 1999 dan ook nieuwe methodes om projecten te initiëren, te (co)produceren en te ondersteunen. Voor het jaar 2000 en navolgende jaren liggen nu dan ook in binnen- en buitenland talloze mogelijkheden voor het oprapen.

De plannen van de Staatssecretaris voor het volgende Kunstenplan vereisten in 1999 uitgebreid overleg met collega-instellingen en de vele podia in het land. De kernpodia verenigden zich onder leiding van Gaudeamus in de VAMP - Vereniging van Actuele Muziek Podia, en startten een serie concert-debatten om hun bijzondere rol in het lokale en landelijke muziekleven nog eens te onderstrepen. Ook zo blijft Gaudeamus zich inzetten voor continuïteit in de kleinschalige hedendaagse muziekprogrammering.

Dit jaarverslag geeft blijk van de veelheid aan activiteiten in Nederland en in het buitenland, maar ook van de brede aandacht voor nieuwe muziek in al haar uitingen; en daardoor dus ook voor de flexibiliteit en kracht van onze organisatie. Er is in de laatste jaren veel opgebouwd en wij nemen dan ook - met al diegene waar Gaudeamus nauw mee samenwerkt - vol vertrouwen de stap in het nieuwe millennium.

Henk Heuvelmans,
directeur.

BESTUUR

Het bestuur van Gaudeamus vergaderde in 1999 vier keer, waarbij veel aandacht werd besteed aan het beleidsplan voor de Kunstenplan-periode 2001-2004.

Het bestuur besteedde tevens aandacht aan de ontwikkelingen rond de nieuwbouw; ook werd met de Artistieke Adviesraad vergaderd over het nieuwe beleidsplan.

Het bestuur bestond in 1999 uit:

Lammert Leertouwer, voorzitter

Anneke Hogenstijn, penningmeester (afgetreden 31 augustus)

Quinten Bunschoten, secretaris

Zwier Regelink (afgetreden 4 november)

Rudolf Wolfensberger

Jessica de Heer

Aad van Nieuwkerk (aangetreden 31 augustus)

ARTISTIEKE ADVIESRAAD

De Artistieke Adviesraad kwam in 1999 vijf keer bijeen. Er werd vooral gediscussieerd over de nieuwe beleidsnota en over het buitenlandbeleid i.v.m. de HGIS-aanvraag.

De Artistieke Adviesraad bestond in 1999 uit:

Taco Kooistra

Martijn Padding

Jacqueline Oskamp

Johan Kolsteeg

Luc Houtkamp (aangetreden 28 oktober)

PERSONEEL

De volgende personen waren in 1999 in dienst van Gaudeamus:

Henk Heuvelmans, directeur

Arthur van der Drift

Marie-Anne Eij

Fons Willemsen

Annemiek van Essen, boekhouding

Richard Houtzager verzorgde de Internet-pagina's en het bureau-computernetwerk.

Voor de HGIS-activiteiten werd Ikaros van Duppen (part-time) aangetrokken.

FINANCIËN

Voor de algemene exploitatie van de stichting, voor versterking van de infrastructuur van de kamermuziek in Nederland, voor activiteiten in het binnenland, voor activiteiten in het buitenland en lidmaatschappen van internationale organisaties, ontving Gaudeamus subsidie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

In het kader van de HGIS-Cultuur activiteiten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, ontving Gaudeamus ten behoeve van de intensivering van de promotie van Nederlandse hedendaagse muziek in het buitenland en om buitenlandse bezoekers te ontvangen (beide gezamenlijk beleid met Donemus) subsidie van de beide Ministeries.

Voor de Internationale Gaudeamus Muziekweek werden subsidies ontvangen van het Amsterdams Fonds voor de Kunst en het ThuisKopie Fonds, terwijl het bezoek van het Canadese Esprit Orchestra door een coproductie met SOCAN en de Canada Council mogelijk gemaakt werd.

Voor projecten in het buitenland werden subsidies ontvangen van het Fonds voor de Podiumkunsten, de Ambassades van Nederland in Zuid Afrika, Rusland, Duitsland, Mexico en Amerika.

Ten behoeve van buitenlandse bezoekers werd subsidie ontvangen van de Ambassades van Nederland in Zweden, Rusland en Japan.

Voor de Rotterdam Music Biennial (incl. het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours) werd subsidie ontvangen van de Rotterdamse Kunststichting en het Fonds voor de Podiumkunsten.

Voor het Festival Nieuwe Spirituele Muziek, dat deels als coproductie met Het Concertgebouw opgezet werd, werd subsidie ontvangen van het Amsterdams Fonds voor de Kunst, en was er financiële steun van het Prins Bernhard Cultuurfonds, het VSB-fonds, het Kersjes Van de Groenekan Fonds, de Eduard van Beinum Stichting, het Thurkow Fonds, SNS-Reaal Groep, Banque Artesia, en was er tevens een coproductie met NCRV, AVRO, VPRO, NPS, Paradiso, De IJsbreker, de Universiteit van Amsterdam.

Millennium-vraagstuk

Voor de jaren 1998 en 1999 werd van het Ministerie van O.C.& W. een speciale bijdrage ontvangen in de kosten die gemaakt moesten worden om de problematiek rond de millennium-wisseling op te lossen. In totaal was dit een bedrag van f 40.500,- dat o.a. aangewend werd bij de aanschaf van nieuwe software en hardware en bij de technische begeleiding van de millenniumovergang. Hierdoor konden mogelijke millenniumproblemen voorgebleven worden en is de overgang naar het jaar 2000 dan ook goed verlopen.

INTERNATIONALE GAUDEAMUS MUZIEKWEEK

De Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999 vond op diverse locaties in Amsterdam plaats van maandag 6 t/m zondag 12 september. De Muziekweek bestond uit een aantal onderdelen:

* Compositie-wedstrijd.

De jury, bestaande uit Martijn Padding, Michel Redolfi, Michael Smetanin en Ron Ford, selecteerde uit een 350-tal inzendingen van over de gehele wereld de volgende werken:

Michel van der Aa (1970, Nederland) - *Between*, voor percussiekwartet en tape (1997, 17')

Juan Pablo Arias Centeno (1968, Spanje) - *Ruido de L'âme... (ars temblorosa)* voor ensemble en live-sound-projection (1998, 14')

Rochus Aust (1968, Duitsland) - *London poems II*, voor ensemble, live electronika en 4 dia-projecties (1997, 8')

Joanna Bailie (1973, Groot Britannië) - *Waning* (1998, 7'20") voor hobo en ensemble

Matthew Burtner (1970, Verenigde Staten) - *Portals of Distortion, for nine tenor saxophones* (1998, 16')

Donnacha Dennehy (1970, Ierland) - *Traces of a Revolutionary Song for Brass Ensemble* (1998, 11')

Donnacha Dennehy (1970, Ierland) - *Junk Box Fraud, for amplified ensemble & tape* (1997, 12'30")

Sebastian Fagerlund (1972, Finland) - *Element, for 8-channel tape (A-DAT)* (1998, 5')

Scott Edward Godin (1970, Canada) - *Flavour* (1998, 10') voor ensemble

Bryn Harrison (1969, Groot Britannië) - *Hijos del aire* (1997, 17') voor 11 strijkers

Sam Hayden (1968, Groot Britannië) - *dB[I-VII]* (1998, 25-30') voor de popgroep Steamboat Switzerland

Tiziano Manca (1970, Italië) - *Ondine* (1998, 5') voor ensemble

Ned McGowan (1970, Verenigde Staten) - *moonrise* (1998, 10') voor fluit-solo

Julia Miller (1969, Verenigde Staten) - *Bluu an electronic work* (1998, 10')

Mauro Montalbetti (1969, Italië) - *Studio sul Narciso nero*, voor ensemble (1996-97, 8')

Toek Numan (1971, Nederland) - *Il Giocoliere Errante* (1998, 16') voor ensemble

Uljás Pulkkis (1975, Finland) - *Encanto* (1998, 9-10') voor kamerorkest en tape

Damien Ricketson (1973, Australië) - *Just Below Nausicaa* (1998, 14') voor kamerorkest

Damien Ricketson (1973, Australië) - *Ptolemy's Onion* (1998-99, 18') voor versterkt strijkkwartet en tape

Nara Shin (1970, Korea) - *Melange* (1998-99, 11') voor ensemble

Matthew Shlomowitz (1975, Verenigde Staten) - *Remembering beginning* (1998, 11') voor trio

Jummei Suzuki (1970, Japan) - *Le Départ pour quatre instruments* (1999, 7')

Leilei Tian (1971, China) - *Zhan Zidu (The punishment of Zidu)* (1998, 11') voor ensemble

Nadir Vassena (1970, Zwitserland) - *Tryptich-Crucifixion* (1998, 13') voor

Alle componisten waren tijdens de Muziekweek aanwezig, woonden repetities en uitvoeringen bij en discussieerden onder leiding van de 4 juryleden over hun werken. De orkestwerken van Damien Ricketson en Nara Shin werden niet uitgevoerd. Er was in de gespeelde werken veel nadruk op het gebruik van electronica, video en muziektheater.

Aan het einde van de Muziekweek kende de jury de Gaudeamus Prijs toe aan Michel van der Aa. Een Eervolle Vermelding ging naar Leilei Tian.

* Concerten.

Naast de door de jury geselecteerde werken werden veel andere composities geprogrammeerd om zo een breder overzicht te geven van waar de jongste componistengeneratie zich mee bezig houdt. Zo was er een uitgebreide presentatie van Canadese muziek door het Esprit Ensemble / Orchestra. De Ereprijs bracht hoogtepunten uit de laatste International Young Composers' Meeting. Het Duitse ensemble Musikfabrik gaf 2 concerten met deels Duits repertoire. De "Night of the Unexpected" had ondermeer muziektheater door de Amerikaans/Nederlandse groep Tonk. Alle concerten waren druk bezocht.

* Workshops.

Alle geselecteerde componisten discussieerden gedurende de gehele week over hun werken onder leiding van de 4 jury-leden. Daarnaast werden instrumentale workshops gegeven door Anne LaBerge en Helen Bledsoe (kwarttoonsfluit), Acco Land Duo (2 accordeons), en een lezing door Vladimir Tarnopolski over hedendaagse muziek in Rusland.

Voor de programma's verwijzen wij naar Bijlage 1

ROTTERDAM MUSIC BIENNIAL

De Rotterdam Music Biennial is een nieuw initiatief van Gaudeamus en het Rotterdams Conservatorium, en vond voor het eerst plaats in Rotterdam van 17 t/m 24 oktober 1999. De Biënnale was gebaseerd op drie pijlers:

1. Het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours
2. De 4th European Music Analysis Conference
3. Concerten rond thema's uit het Concours en de Conference, met als centraal programmeur Klaas de Vries.

1. Het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours

Het Concours vond voor het eerst sinds 1997 weer plaats en heeft vanaf nu een biënnale cyclus. Omdat het nieuwe gebouw van het Rotterdams Conservatorium nog niet klaar was, moesten alle activiteiten nog geconcentreerd worden in het oude gebouw. Er was een enorme toestroom van aanmeldingen uit de gehele wereld. Uiteindelijk konden 80 deelnemende solisten en ensembles naar Rotterdam komen. De jury bestond uit Irvine Arditti, Rivka Golani, Harrie Starreveld, Johannes Kalitzke en Claude Helffer. Het niveau van de deelnemers was erg hoog; na vier dagen eerste Ronde werden 19 deelnemers doorgelaten tot de Tweede Ronde en tenslotte 5 tot de finale. De Speciale Prijs (voor de beste violist of altviolist) werd toegekend aan violiste Anna McMichael (Australië). Na de finale in De Doelen verdeelde de jury de prijzen als volgt:

Eerste Prijs: Ralph van Raat (Nederland) - piano

Tweede Prijs: Frode Haltli (Noorwegen) - accordeon

Derde Prijs: Pawel Nowicki (Polen) - slagwerk

Gedeelde Vierde Prijs: Anne Sophie Bertrand (Frankrijk) - harp, en Malle Symen Quartet (Nederland/Duitsland) - blokfluiten.

2. De 4th European Music Analysis Conference

Deze driejaarlijkse internationale muziektheorie-conferentie vond plaats van 21 t/m 24 oktober op het Rotterdams Conservatorium. Er waren vele verschillende thema's over de stand van de muziektheorie in het algemeen en onderwerpen uit de klassieke en hedendaagse muziek. Deze werden in voordrachten van 55 sprekers uit 11 Europese landen toegelicht, waarna in afzonderlijke sessies uitgebreid over de thema's gediscussieerd werd door zo'n 200 deelnemers. In de concerten werden enkele van deze thema's muzikaal nader uitgewerkt.

3. Concerten.

Centraal programmeur Klaas de Vries legde in zijn programma's verbanden tussen de hedendaagse muziek thema's van de Conference (zoals het vioolconcert van Ligeti, "Parodie/Bewerking", "Interactie tussen instrument en elektronika") en o.a. de rode draad van het Concours (viool). Zo trad Irvine Arditti op als solist bij het Rotterdams Philharmonisch Orkest, als solist op het juryledenconcert en met zijn Arditti Quartet in de kwartettenserie van Lantaren/Venster en De Doelen. Op de openingsavond werden 24 nieuwe Nederlandse vioolwerken in première gebracht; een opdracht van Lantaren/Venster gebaseerd op de 24 capricci van Paganini. De concerten toonden aan dat het samengaan van verschillende elementen in de Biënnale inderdaad tot bijzondere en zeer interessante programma's kan leiden.

Voor de programma's verwijzen wij naar Bijlage 2

FESTIVAL NIEUWE SPIRITUELE MUZIEK, Requiem voor een Millennium

Het Festival Nieuwe Spirituele Muziek, Requiem voor een Millennium vond plaats van 7 tot en met 13 november 1999 in Amsterdam. Het initiatief kwam van Michael van Eekeren (Buro Moderne Muziek) die het festival verder met Arthur van der Drift (Gaudeamus) uitwerkte. Gaudeamus produceerde het festival in nauwe samenwerking met het Concertgebouw te Amsterdam.

In het festivalprogramma was het Symposium Nieuwe Spirituele Muziek opgenomen dat werd georganiseerd door Michael van Eekeren en Arthur van der Drift in samenwerking met Rokus de Groot en de Universiteit van Amsterdam en gecoördineerd door Karin Bakker. Het gehele festival werd mede mogelijk gemaakt door het Ministerie van OC&W, het VSB Fonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds, het Kersjes van de Groenekan Fonds, het Amsterdams Fonds voor de Kunst, de SNS-Reaal groep, de Eduard Van Beinum Stichting, Banque Artesia Nederland, VPRO, NCRV, Avro, het Thurkow Fonds, Paradiso, Muziekcentrum de IJsbreker, het Koninklijk Instituut voor de Tropen en Lokaal 01. Het Comité van Aanbeveling bestond uit de volgende personen:

Drs. F. Bolkestein, Drs. A. Nuis, Drs. M. Sanders en J. Zekveld.

De doelstelling van het festival was tweeledig: het definitief benoemen van de Nieuwe Spirituele Muziek als laatste grote stroming van de twintigste eeuwse westerse muziekgeschiedenis, die ook meteen het definitieve einde van het modernisme in de muziek symboliseert en tegelijk het in gang zetten van een journalistieke en wetenschappelijk discussie over het omstreden karakter van de toegankelijke, eenvoudige, reflectieve, sensuele en vaak traditioneel klinkende muziek.

Op verzoek van Gaudeamus schreven drie componisten een nieuw werk speciaal voor het Festival: Giya Kantsjeli componeerde *Syx* voor orkest, altviool en koor, Joep Franssens schreef *Magnificat* voor sopraan, koor en orkest en Toby Twining componeerde *Chrysalid Requiem* voor 12 zangers. Spirituele popmuziek kwam onder de aandacht in het concert dat de Engelse groep Loop Guru gaf in Paradiso.

In het FestivalCafé na afloop van de avondconcerten in De IJsbreker werd in debatten gediscussieerd over de concerten van dezelfde avond terwijl tijdens het Symposium Nieuwe Spirituele Muziek, verdeeld over twee dagen, werd het hoofdonderwerp van het festival van vele kanten belicht.

Binnenkort zal een uitgave verschijnen met alle bijdragen aan het symposium. Op zaterdag 13 november werd het symposium afgewisseld met de uitvoering van de getijdencyclus *Life without Christmas* van Kantsjeli door Nieuw Sinfonietta Amsterdam waardoor het mogelijk werd de vier gebeden op de daarvoor bestemde tijden van de dag te laten klinken.

Bijna alle media hebben zowel in voor- als na-beschouwende zin aandacht besteed aan het Festival. Van de geschreven pers hebben bijna alle dagbladen, zowel regionaal als landelijk en tijdschriften aandacht besteed aan de thematiek. Een groot aantal klassieke en religieuze radioprogramma's hebben zich via interviews en reportages gemengd in de discussie. Ook het NPS tv-programma Pitch, heeft op 17 nov 1999 een reportage uitgezonden van de *Dag van Bezinning* (13 nov 1999, Westerkerk). De laatste uitzending in het millennium van het NPS/VPRO radio 4 programma Supplement, op 27 december 1999, was geheel gewijd aan radio-opnamen die zijn gemaakt tijdens het festival. In deze uitzending werd uitgebreid ingegaan op de discussie.

Het Festival Nieuwe Spirituele Muziek, Requiem voor een Millennium is zeer succesvol verlopen. Drie belangrijke wereldpremières klonken tijdens een festival dat als eerste ter wereld onder de noemer van Nieuwe Spirituele Muziek een aantal zeer verschillende componisten bijeenbracht. Gebleken is dat er niet alleen een gemeenschappelijk noemer bestaat in de klank van de muziek en in de persoonlijke esthetiek van de componisten, maar ook dat er een relatie is met de tijdgeest: er is in alle lagen van de cultuur behoefte aan rust en bezinning.

Voor de programma's verwijzen wij naar Bijlage 3

BINNENLAND

In 1999 werd een groot aantal concerten georganiseerd door en in samenwerking met Gaudeamus. Een aantal kernpodia, die via Gaudeamus van het Ministerie van O.C.& W. extra financiële steun krijgen in het kader van de versterking van de infrastructuur van de kamermuziek in Nederland, programmeert autonoom; in dit Podiumcircuit heeft Gaudeamus een coördinerende rol. Zes van deze kernpodia verenigden zich in 1999 in de VAMP - Vereniging van Actuele Muziek Podia. Daarnaast programmeert een tiental kleinere podia in nauw overleg met Gaudeamus.

In 1999 werd ruim aandacht besteed aan jong talent, zoals Raaf Hekkema, Barre Bouman, Duo Basalt, Kristoffer Zegers, het Van Gogh Ensemble, de serie Concerten I t/m IV met werken van jonge componisten, het Robert Armus Ensemble, Duo Heleen Hulst / Gerard Bouwhuis.

* Versterking van de infrastructuur.

Gaudeamus organiseert een regelmatig overleg tussen de kernpodia voor hedendaagse muziek; dit overleg functioneert als een branche-overleg en er komen dus, naast de uitwisseling van ideeën en plannen betreft programmering, veel algemene onderwerpen binnen het hedendaagse muziekleven aan de orde. In het kader van de voorbereidingen op het Kunstenplan 2001-2004 werd er vanzelfsprekend veel aandacht besteed aan de mogelijke veranderingen van subsidiëring en de daarmee samenhangende noodzakelijke politieke acties. Zo werd dan ook besloten het Podiumoverleg verder te verzelfstandigen tot een belangenvereniging: de VAMP - Vereniging voor Actuele Muziek Podia. De podia streven naar een sterkere positie en grotere erkenning, en willen hun typisch karakter als productie-podia politiek meer onder de aandacht brengen. Gaudeamus voert het secretariaat. Voorsnog waren er slechts zes kernpodia bij de oprichting van de VAMP betrokken (Intro - Maastricht, Muziekcentrum - Den Bosch, Prime - Groningen, Theater Korzo - Den Haag, Huis aan de Werf - Utrecht, O42 - Nijmegen), maar vanzelfsprekend wil VAMP groeien en houdt ook nauw contact met andere koepelverenigingen als VIP en VVT, waarvan sommige VAMP-leden overigens ook lid zijn.

De gezamenlijke serie "In de etalage...", waarbij de podia eigen producties presenteren, die vervolgens rondtrekken langs de andere podia, werd in het seizoen 1998/1999 uitgebreid tot 6 producties dank zij een programmeringsimpuls van het Fonds voor de Podiumkunsten. In de eerste helft van 1999 ging het om de volgende producties:

- * Hold Still Keep Moving: een CD-ROM project van Prime waarbij 3 componisten aan 3 filmmakers gekoppeld werden.
- * Quelli che restano: productie van Huis aan de Werf, met een muziektheatraal werk van Jan van de Putte, gespeeld door het Ives Ensemble
- * Human Shields: een muziektheaterproductie van Isak Goldschneider door Theater Korzo
- * Images: een concert met nieuwe werken van Nedewrlandse componisten voor fluitiste Eleonore Pameijer, met sculpturen van Noam Ben-Jacov en dans door Andrea Beugger.
- * Strijkkwartetten van John Zorn door het Mondriaan Kwartet, een productie van Muziekcentrum 's Hertogenbosch.

In de tweede helft van het jaar was er nog één Etalage-productie:

- * Reis naar de Maan: een beeldende muziekvoorstelling met muziek van Calliope Tsoupaki; een productie van Intro.

In het kader van de Kunstenplan-ontwikkelingen werd besloten een serie op te zetten waarbij aan de hand van een debat en live-muziek verschillende aspecten van het programmeren aan de orde te stellen. De serie was er ook op gericht de lokale politiek te mobiliseren en te interesseren voor de activiteiten van de VAMP-podia. Zo werd in het seizoen 1999/2000 de serie "Beroep? Programmeur!" gestart, georganiseerd in samenwerking met het Walter Maas Huis. Op 30 september vond het eerste muziek-debat plaats in O-42 te Nijmegen met als thema "De rol van het podium in stad en regio". De overige 5 muziek-debatten zijn gepland in de eerste helft van 2000, met als thema's o.a. de marketing van het muziekpodium; de verhouding westerse / niet-westerse muziek; de betekenis van de intellectuele voorhoede.

Daarnaast organiseert de VAMP in samenwerking met het Walter Maas Huis nog een debat over muziekeducatie en de rol die de podia daarbij zouden kunnen spelen.

Zoals we in voorgaande jaren meldden, ontwikkelen de podia van het Podiumcircuit zich met dit budget voor versterking van de infrastructuur tot zelfstandige, professionele podia. Deze ontwikkeling gaat echter niet bij alle podia even snel, mede doordat de lokale overheden niet in gelijke mate een bijdrage leveren. De podia functioneren elk ook in zeer uiteenlopende lokale situaties.

- * Theater Korzo (Den Haag): programmeert naast dans en niet-westerse muziek veel concerten waarin nieuwe ontwikkelingen en raakvlakken met andere kunsten getoond worden. Hierbij is er veel aandacht voor jonge componisten en musici, zoals eigen producties "Ana Shahid/i Witness" van Daniel Landau en "Spi" van Yannis Kyriakides, of voor muziekinstallaties tijdens het festival Adventures. Korzo is ook betrokken bij de organisatie van het X-OR festival, het Tijdkring festival, de Mei-dagen van het Koninklijk Conservatorium, enz. Korzo vierde in 1999 haar 15-jarig bestaan met een festival "Korzo op de kaart" en opende tevens een extra zaal.
- * Intro (Maastricht) heeft een regelmatige programmering, in haar eigen zaal maar ook in het conservatorium en in Theater aan het Vrijthof. Daarnaast produceert Intro projecten met geluidskunst op bijzondere plaatsen in en buiten de stad vanuit de klankwerkplaats In Situ, zoals in 1999 "Het Parcours". Intro is tevens betrokken bij festivals als "Muzikale Portretten: kamermuziek van Limburgse componisten", "Muziek en de literaire vebeelding".
- * Prime (Groningen) organiseert concerten met de nadruk op kamermuziek maar ook de middelgrote ensembles en soms samenwerking met het plaatselijk orkest. Er werd een speciaal festival georganiseerd "La musica di Salvatore Sciarrino" en er was een coproductie met het festival kunsten.nrw.nl.
- * Muziekcentrum 's Hertogenbosch opende in maart zijn eigen zaal. Hier worden vele concerten geprogrammeerd, waarbij diverse soorten muziek (gecomponeed, geïmproviseerd, klassiek, enz.) logisch samengaan. Er wordt met diverse andere organisaties en orkesten samengewerkt. Het Muziekcentrum organiseerde een openings-manifestatie, waaronder een symposium "Het muziekpodium van de toekomst: werkplaats of etalage?", en voorts enkele bijzondere festivals als "De Dag van het Mechaniek", "Festijn der jonge ensembles", "Jan Boerman festijn".
- * Huis aan de Werf (Utrecht) organiseert, naast theaterproducties, een serie concerten waarbij veel aandacht aan nieuwe media en raakvlakken met andere muzieksoorten en muziektheater besteed wordt. Er werd een serie minifestivals gestart waarin een in de muziek relevant of actueel thema behandeld werd, zoals "Covers", "Improvisatie".
- * O42 (Nijmegen) organiseert concerten met een zeer breed scala muzieksoorten (niet-westers, gecomponeerd, geïmproviseerd). Er zijn cultuurdebatten, lezingen, discussies en een lesprogramma i.s.m. het Arnhem Conservatorium, die de programma's begeleiden. In 1999 was er de serie "Hedendaagse kameropera", de festivals "Nieuwe Zakken", "De poorten van Europa", "Mooie Dingen". In de aanloop naar een nieuw podium in Nijmegen (te openen najaar 2000) werd O42 in maart 2000 gesloten.
- * Stichting Nieuwe Muziek Zeeland (Middelburg) organiseert vele concerten met gecomponeerde en geïmproviseerde muziek. Een aantal keer per jaar worden concerten gebundeld tot festivals. Door ziekte van de directeur kon er een aantal maanden lang niet geprogrammeerd worden. Na de zomer werd de draad echter weer opgepakt. Zo vond in september het festival "Nieuwe Muziek leeft" plaats, in oktober het 23e Festival Nieuwe Muziek rondom Ferruccio Busoniplaats en in december de Seasons Greetings.
- * Lantaren/Venster (Rotterdam) krijgt zelfstandig subsidie van het Ministerie van O.C. & W., welke versterkt wordt door een extra bijdrage uit de infrastructuurgelden. Hiermee is o.a. de serie "Titaantjes" opgezet, waarin jonge componisten gepresenteerd werden. Daarnaast worden diverse series opgezet en festivals als het "Hans Koolmees festival". Met ingang van het seizoen 1998/99 verhuisde de muziekprogrammering van Zaal De Unie naar Lantaren/Venster.
- * De IJsbreker (Amsterdam) heeft zelfstandig subsidie en beleid, maar neemt wel deel aan het branche-overleg.

* Coproducties.

Naast de bovengenoemde concerten was Gaudeamus als coproducent nauw betrokken bij de volgende evenementen:

- Nederlandse Muziekdagen. 9-12 december, Muziekcentrum Vredenburg en andere locaties in Utrecht. Een samenwerkingsproject van NPS-Radio, Gaudeamus, Donemus en Muziekcentrum Vredenburg. Dit jaar was Jan van Vlijmen centrale programmeur; hij stelde de componisten Jan van de Putte en Jan Boerman centraal. Van hen werden veel werken geprogrammeerd; in de Geertkerk werd een 'luisterexpositie' ingericht van een groot aantal werken van Jan Boerman. Vrijwel alle concerten werden rechtstreeks op Radio 4 uitgezonden en er was erg veel aandacht in de pers. Voor het totale programma verwijzen we naar Bijlage 4
- International Young Composers' Meeting. 14-19 februari, Gigant, Apeldoorn. Vele jonge, voornamelijk buitenlandse componisten waren uit een groot aantal aanmeldingen geselecteerd; zij bespraken hun werk met de leiders Louis Andriessen, en Michael Smetanin, Martijn Padding en Steve Martland. Er werden nieuwe werken met Muziekgroep De Erepijs ingestudeerd; de leiders beoordeelden Felix Profos' werk als het beste; hij kreeg een opdracht voor een nieuw werk voor 2000.

- Project Jonge Componisten. 15 juni, Amsterdam. In haar Project Jonge Componisten voerde het Nederlands Ballet Orkest onder leiding van Richard Dufallo 6 werken in wereldpremière uit:
 Astrid Kruisselbrink - IN
 Frank van Gompel - Sacred order
 Richard Ayres - No.30 A
 Wilbert Bultink - Ontdekkingen
 Paul Bruinen - Agorafobia
 Juan Felipe Waller - Calumnia

- Tom Johnson Festival. Naar aanleiding van Tom Johnson's 60e verjaardag werd een festival georganiseerd door de Yudo Group, waarbij veel werken van Johnson gespeeld werden naast een aantal nieuwe werken van jonge en oudere componisten die bij hem studeerden of zich met hem verwant voelen. Ook werd een nieuwe documentaire van Ramon Gieling gepresenteerd. Het festival vond plaats op 10 november in Parijs en op 14 november in Amsterdam.

- Prinses Christina Concours. Tijdens het jaarlijkse Prinses Christina Concours voor jonge musici reikt Gaudeamus prijzen uit voor de beste vertolking van een hedendaags werk. In de regionale voorronden werden prijzen uitgereikt aan het Artemis Trio en pianiste Rusanna Staroverova en in de finale aan pianiste Cecily Lock, die tevens een optreden kreeg aangeboden tijdens de Rotterdam Music Biennial.

Voor een overzicht van de concerten per podium verwijzen we naar Bijlage 5
 Voor de programma's van deze concerten verwijzen we naar Bijlage 7

BUITENLAND

Gaudeamus krijgt een structureel budget van het Ministerie van O.C.& W., enerzijds ten behoeve van activiteiten in het buitenland en anderzijds voor lidmaatschappen van internationale organisaties, niet alleen voor Gaudeamus zelf maar ook voor de organisaties waarvoor Gaudeamus het secretariaat voert, zoals de Nederlandse ISCM Sectie.

Met dit budget is Gaudeamus in staat een eigen beleid te voeren voor samenwerking en uitwisselingen met buitenlandse organisaties. Dit beleid richt zich vooral op de totstandkoming van een diepgaande uitwisseling tussen twee landen; plaatsen waar componisten en musici niet alleen concerten kunnen geven maar ook in contact met hun collega's en met studenten kunnen komen; plaatsen waar de organisatoren en vooral ook de musici erin interesseerd zijn werken van Nederlandse collega's op het repertoire te nemen. Zo heeft Gaudeamus langlopende uitwisselingen met o.a. Rusland en Zuid-Afrika en is voor jonge componisten deelname mogelijk aan een vaste reeks interessante workshops en festivals. Daarnaast richt het beleid zich ook op de presentatie van Nederlandse musici en componisten bij belangrijke festivals, waar aandacht van internationale media en festival-organisatoren is. Tenslotte is er veel aandacht voor optredens in tournee-vorm in een land of continent. Over dit alles is steeds nauw contact met Donemus.

Met het Fonds voor de Podiumkunsten is veel overleg om tot een goede afstemming van elkaars terrein te komen. Soms werken Gaudeamus en het Fonds samen om bepaalde, wat grootschaligere projecten tot stand te brengen.

Gaudeamus is lid van de International Music Council, de European Conference of Promoters of New Music, de International Association of Music Information Centres, het European Jazz Network, de Euro Citizen Action Service; Gaudeamus voert het secretariaat van de Nederlandse sectie van de International Society for Contemporary Music, en de Vereniging PEM - Producenten Elektronische Muziek, de Nederlandse tak van NICE- de New International Community of Electroacoustic Music. Henk Heuvelmans is verder general-secretary van de European Conference of Promoters of New Music, en van de International Society for Contemporary Music; hij is bestuurslid van IAMIC. Al deze contacten zijn essentieel voor informatie-uitwisseling en het tot stand brengen van uitwisselingen van componisten en musici.

Ter intensivering van het gevoerde buitenlandbeleid werd een aantal studie-bezoeken naar het buitenland gemaakt. Zo reisden Arthur van der Drift (Gaudeamus) en Bèr Deuss (Donemus) naar Osaka en Tokyo, Japan, o.a. ter voorbereiding van Nederlandse activiteiten rondom de viering van de 400-jarige betrekking tussen Japan en Nederland in 2000. Henk Heuvelmans en Arthur van der Drift reisden naar Moskou en München om toekomstige projecten in Rusland te bespreken. Henk Heuvelmans en Bèr Deuss presenteerden in Parijs de plannen voor de organisatie van het International Rostrum of Composers 2000 in Amsterdam. Verder was Henk Heuvelmans in Heidelberg voor de jaarvergadering van de ECPNM, in Boekarest voor de ISCM Wereldmuziekdagen, en in Parijs voor de bijeenkomst van de International Organisations van de IMC.

Ook gaf Henk Heuvelmans op 3 mei een lezing over het hedendaagse muziekleven in Nederland voor studenten van de muzikafdeling van de University of Cambridge, Engeland.

Hieronder vermelden wij enkele bijzondere projecten en uitwisselingen meer in detail; andere activiteiten staan vervolgens opgesomd in categorieën componisten, musici en geluidskunstenaars. De programma's van de betreffende activiteiten staan in Bijlage 7 bij dit jaarverslag vermeld.

HGIS.

In 1998 maakten Gaudeamus en Donemus, in het kader van de door de Ministeries van O.C.& W. en Buitenlandse Zaken ingestelde HGIS, een gezamenlijk plan voor intensivering van de promotie van hedendaagse Nederlandse muziek in het buitenland. Na veel overleg met de HGIS-commissie en bijstellingen van het oorspronkelijke plan, werd halverwege 1999 aan Gaudeamus en Donemus een budget van f 400.000,- ter beschikking gesteld. Daarnaast verwierven Gaudeamus en Donemus vanuit het HGIS-bezoekersfonds een budget (voor het hele muziekveld) om, aansluitend aan het beleid, vertegenwoordigers van buitenlandse orkesten, ensembles, festivals, media e.d. uit te nodigen voor kennismakingsbezoeken aan Nederland.

Hoewel dit speciale HGIS-budget pas in de tweede helft van het jaar beschikbaar kwam, is in 1999 veel tot stand gebracht. In het plan werd onderscheid gemaakt in 5 verschillende aandachtspunten:

1. Componistenbudgetten
2. Marktverkenners
3. Bijzondere promotie
4. Productie-ondersteuning
5. Nederland-Vrijaven

De activiteiten vanuit dit HGIS-budget, aangevuld met de activiteiten die vanuit het HGIS-bezoekersfonds ondernomen konden worden, betekenden een enorme sprong voorwaarts voor de aanwezigheid van en waardering voor de Nederlandse muziek in het buitenland. Alle activiteiten kwamen overigens in nauw overleg met de betreffende PCZ- ambtenaren tot stand. Om duidelijker aan te kunnen geven dat de activiteiten rondom deze intensivering uit het HGIS-budget bekostigd werden, is speciaal briefpapier gedrukt.

1. Componistenbudgetten

Een aantal componisten werd uitgekozen om met behulp van dit budget extra reizen te maken. Met deze kern zijn gesprekken gevoerd, zijn de mogelijkheden afgewogen en is een planning gemaakt. Dit resulteerde in bezoeken aan concerten waar hun werk gespeeld werd; bij deze bezoeken werden de componisten ook in contact gebracht met vertegenwoordigers van andere orkesten, ensembles, organisaties in de betreffende steden/landen, zodat zij als ambassadeur van hun eigen werk functioneerden. Ook waren er bezoeken ter voorbereiding van uitvoeringen in 2000 of later. Verder gaven enkele componisten tijdens hun bezoek nog lezingen en workshops. In enkele gevallen waren de marktverkenners (zie hierna) bij de uitvoeringen en gesprekken ook aanwezig. Rondom de kern was er een klein aantal componisten dat ook bijzondere uitvoeringen kreeg en daarbij aanwezig kon zijn.

De bezoeken richtten zich natuurlijk vooral op bijzondere festivals (zoals Huddersfield Contemporary Music Festival, ISCM Wereldmuziekdagen, Warsaw Autumn), en op bekende ensembles en orkesten in grotere steden (zoals Ensemble InterContemporain Parijs, Ensemble Musica Viva Boston, Osaka Symphony Orchestra).

De volgende bezoeken werden afgelegd:

- * Louis Andriessen: leider compositie cursus in Radziejowice, Polen.
- * Louis Andriessen: bijwonen uitvoering "Anachronie" door Camerata, St.Petersburg, Rusland.
- * Louis Andriessen: Huddersfield International Festival for Contemporary Music, bijwonen uitvoeringen "De Materie, deel IV", "Rosa" en "Trilogie van de laatste dag" door Nederlandse en lokale ensembles
- * Richard Ayres: Huddersfield International Festival for Contemporary Music, bijwonen uitvoering "Clarinet and piano piece" en "Noncerto" door ensemble Apartment House.
- * Cornelis de Bondt: festival Warschauer Herbst, bijwonen uitvoering "Grand Hotel"
- * Cornelis de Bondt: Huddersfield International Festival for Contemporary Music, bijwonen uitvoeringen "De deuren gesloten" door het Nederlands Blazers Ensemble en "Het gebroken oor" door Psappha.
- * Cornelis de Bondt: Konzerthaus Berlin, bijwonen uitvoering "Het gebroken oor" door het Kammerensemble Neue Musik Berlin
- * Lowell Dijkstra: bezoek aan Warschau, Polen, ten behoeve van opdracht van Poolse Nationale Opera.
- * Joep Franssens: bijwonen uitvoering "Sanctus" door Latvian National Symphony Orchestra te Riga, Letland.
- * Jeff Hamburg: deelname aan het Australian Composers Orchestral Forum in Hobart, Tasmanië, waar zijn "David" uitgevoerd werd.

- * Cynthie de Jong: bijwonen van uitvoering van haar werk in Amsterdam (zij is momenteel woonachtig in Duitsland).
- * David Little: bijwonen van uitvoering "Digital Signals" door het Game ensemble tijdens de ISCM Wereldmuziekdagen te Boekarest, Roemenië.
- * Theo Loevendie: bijwonen uitvoering "Aksak" door het pro Contemporania ensemble tijdens de ISCM Wereldmuziekdagen te Boekarest, Roemenië.
- * Martijn Padding: bezoek aan festival Warschauer Herbst ten behoeve van opdracht voor festival 2001.
- * Enrique Raxach: bijwonen uitvoering van "Chapter III" door het Moldova Philharmonic Orchestra tijdens de ISCM Wereldmuziekdagen te Iasi, Roemenië.
- * Richard Rijnvos: Huddersfield International Festival for Contemporary Music, bijwonen uitvoeringen "Gigue et Double" en "Stanza" door ensemble Apartment House.
- * Klas Torstensson: bijwonen uitvoering door Ensemble InterContemporain te Parijs, Frankrijk.
- * Theo Verbey: Huddersfield International Festival for Contemporary Music, bijwonen uitvoeringen "Inversie" door ensemble Psappa.
- * Theo Verbey: bijwonen van uitvoering "Triade" door Osaka Symphoniker te Osaka, Japan.
- * Theo Verbey: bijwonen van uitvoering "Expulsie" door het Absolute Ensemble te New York, USA.
- * Klaas de Vries: bijwonen uitvoering van pianoconcert door Boston Musica Viva, USA.

2. Marktverkenners

Bij Donemus en Gaudeamus zijn twee part-time medewerkers aangesteld om zich met HGIS-gerelateerde activiteiten bezig te houden. Bij Donemus coördineert deze medewerker HGIS-activiteiten en houdt zich bezig met de productie en eindredactie van "Tracking" (een Engelstalig informatieblad met info over componisten en uitvoeringen in binnen- en buitenland). Tevens doet zij werkzaamheden rondom het HGIS- bezoekersprogramma (betaald uit het betreffende andere budget). Deze combinatie werkt erg positief; de medewerker ontwikkelt goede contacten met programmeurs, componisten, auteurs en uitvoerenden en is voor alle betrokkenen in het veld direct aanspreekbaar. De medewerker werkt onder directe verantwoordelijkheid van de promotieleider van Donemus en krijgt daardoor tevens een overzicht over de totale activiteiten (reguliere en HGIS-activiteiten).

Bij Gaudeamus is een medewerker aangesteld die zich vooral met de buitenlandse producties en Nederland-Vrijhaven-producties bezig houdt; hij werkt onder directe verantwoordelijkheid van directeur en stafmedewerker, die beide bij het internationale beleid betrokken zijn.

Zowel de beide directeuren als stafmedewerkers van Donemus en Gaudeamus zijn actief binnen het internationale beleid; zij verrichten voornamelijk het voorbereidende werk voor de extra medewerkers.

Daarnaast worden nog, meer op projectbasis, gespecialiseerde marktverkenners ingezet, die bijvoorbeeld in een bepaald land bijzondere kennis hebben.

3. Bijzondere promotie.

Dit deel van het totaalplan is uitgesteld tot 2000. Het vraagt de nodige voorbereiding en commitment van betrokkenen; daar is dus wat meer tijd voor nodig.

4. Productie-ondersteuning.

Er is steun gegeven aan een aantal producties in Duitsland, Hongarije, Rusland, Polen:

- * Maarten Altena Ensemble
optreden tijdens het festival 'Ein Tag für Erik Satie', in Bremen, Duitsland, 19 december 1999.
Programma: "The Eric Satie Connection" met werken van Maarten Altena, Martijn Padding, Cor Fuhler, Gilius van Bergeijk, Alison Isadora.
- * Radio Kamer Orkest
Optreden tijdens het festival "Warschauer Herbst" te Warschau, Polen, 18 september
Programma:
Tristan Keuris Symphony in D
Hanna Kulenty Sinequan Forte B
werken van Peter Eötvös en Witold Szalonek

- * Optreden van buitenlandse musici tijdens het festival "Warschauer Herbst" te Warschau, Polen: 18 september: ensemble Icebreaker 24 september: pianist Ian Pace
Programma:
Diderik Wagenaar Rookery Hill
Cornelis de Bondt Grand Hotel
- * Optreden van het Asko Ensemble tijdens het 'Bartok Festival' te Szombathely, Hongarije, 18 juli
Programma:
Guus Janssen - Zoek
Ron Ford - Cross
Theo Loevendie - Back Bay Bicinium
Willem Jeths - Chiaroscuro
werken van Michael Jarrell
Tijdens dit festival werd op 10 juli tevens Jeff Hamburg - Schuykill uitgevoerd door het Savaria Symphony Orchestra.
- * Concert met werken van Louis Andriessen door de St.Petersburg Camarata o.l.v. Alexander Titov te St.Petersburg, Rusland, op 20 maart. Tevens masterclass door Louis Andriessen.
Programma:
Louis Andriessen - Anachronie II
Louis Andriessen - Symphonie voor losse snaren
werken van Stravinsky, Filanovsky.
- * Festival / competitie / workshops voor slagwerkers en blazers in Kazan, Tatarstan, Rusland, 10-16 oktober 1999; tevens concert en masterclass 4-10 oktober en op 17 oktober in Moskou, Rusland.
Programma: o.a. werken van Otto Ketting, Theo Loevendie
Een groep bestaande uit slagwerkers Jan Pustjens, Vadim Kroupin en het slagwerkduo Elements, hoornist Jacob Slagter en componist Theo Loevendie waren bij dit festival aanwezig, enerzijds om in jurywerk voor een grote Russische competitie voor jonge musici te verrichten, anderzijds om zelf in concerten op te treden en tevens om masterclasses voor jonge musici te geven. Loevendie was aanwezig om de uitvoeringen van zijn "Nachttegaal" en de wereldpremiere van zijn "Kazan-Triologie" bij te wonen; tevens gaf hij workshops in Kazan en Moskou. De zo brede aanwezigheid van Nederlandse musici bij zoveel verschillende activiteiten had een enorme impact op de vele aanwezige jonge Russische musici en het publiek. De winnaars van de competitie zijn overigens uitgenodigd om aan het Amsterdams Conservatorium te komen studeren. Er wordt inmiddels aan gewerkt om een eenzelfde opzet in 2000 in St.Petersburg te doen.
- * Tournee met concerten en workshops door celliste Frances- Marie Uitti, diverse steden in Rusland (Moskou, St.Petersburg, Kostroma), 12-15 september 1999.
Programma: werken van Martijn Padding en Guus Janssen, en o.a. Carter, Ligeti, Xenakis.
Grote publieke belangstelling bij alle concerten en veel deelname van Russische muzikanten aan de workshops.
- * Concerttournee van het Orquestra de Saxofones Portuguesa in Nederland, 9 t/m 15 december 1999, m.m.v. basklarinetist Harry Sparnaay.
Programma: o.a. werken van Otto Ketting en nieuw werk van Gijs van Dijk.

Tevens willen wij melding maken van een reeks van 13 radioprogramma's "Contemporary musical culture of the Netherlands" die van 5 oktober t/m 28 december op het radiostation Orpheus in Moskou gepresenteerd werd. Het programma is opgezet door Valeria Gorokhovaskaya, die als medeorganisator (en tolk) bij de andere, bovengenoemde projecten in Rusland betrokken was. Voor deze radioprogramma's werd uitgebreid gebruik gemaakt van CDs uit de collectie van Donemus. Radio Orpheus heeft een bereik in geheel Europees Rusland en wordt veel beluisterd.

Tenslotte is zoals begroot een bedrag besteed aan orkestmateriaalhuur; soms wordt een uitvoering van Nederlands repertoire al mogelijk gemaakt door slechts deze (voor hier relatief lage) kosten voor onze rekening te nemen; dit leidde tot uitvoeringen van werk van Otto Ketting, Joep Straesser, Joep Franssens in Ekaterinenburg en Vilnius.

5. Nederland-Vrijhaven

Dit budget wordt besteed aan activiteiten in Nederland, aanhakend aan het beleid bij de bovenbeschreven punten. Zo is er langdurig contact met het Esprit Orchestra uit Toronto; men speelt daar zeer regelmatig recent Nederlands repertoire. Het orkest werd nu uitgenodigd naar de Gaudemus Muziekweek en presenteerde daarbij in orkest- en ensemble-bezetting werken van Canadese en Nederlandse componisten; tegelijkertijd werden dirigent en musici in contact gebracht met andere Nederlandse componisten en organisatoren. Eenzelfde opzet werd uitgewerkt met het ensemble Musikfabrik uit Nordrhein Westfalen. Een deel van het HGIS-budget werd besteed om de productiekosten van deze concerten te dekken.

Tijdens het festival Kunst.NRW.NL werd een symposium georganiseerd waarbij een grote groep Nederlandse en Duitse componisten, musici, musicologen, critici, organisatoren met elkaar van gedachte wisselde over overeenkomsten en verschillen van de twee landen en over de mogelijkheden voor nauwere samenwerking en uitwisseling. Een deel van de onkosten voor dit symposium werd uit dit HGIS-budget betaald.

De Nederlandse Muziekdagen tenslotte bieden een prachtige gelegenheid om buitenlandse musici, dirigenten, organisatoren en pers in contact te brengen met het Nederlandse muziekleven; niet alleen wat betreft de gespeelde werken, maar ook omdat dan veel Nederlandse componisten en musici aanwezig zijn. om bepaald bijzonder repertoire tijdens dit festival uitgevoerd te krijgen is een klein bedrag uit dit HGIS-budget gereserveerd; tijdens de Nederlandse Muziekdagen 1999 werd daarmee een uitgebreide presentatie van de elektronische muziek van Jan Boerman betaald.

HGIS-bezoekersfonds.

Aan Gaudeamus en Donemus werd een budget ter beschikking gesteld voor bezoekers binnen het gehele muziekveld. Er werd van dit budget een deel gereserveerd ten behoeve van het festival Noorderslag, georganiseerd door het Nationaal Pop Instituut en Conamus in januari 2000. In 1999 werden verder alleen bezoekers ontvangen binnen het hedendaagse klassieke muziekveld.

In 1999 werden vanuit dit HGIS-budget in totaal 59 mensen uit het buitenland ontvangen; dit budget kwam in de tweede helft van het jaar beschikbaar:

1. Richard Steinitz, directeur van het Huddersfield International Music Festival, het belangrijkste festival voor hedendaagse muziek in Engeland: bezoek concert Nederlands Blazers Ensemble
2. bezoek 9 mensen tijdens Internationale Gaudeamus Muziekweek
 - * Radio-vertegenwoordigers: Jens-Peter Hiekel (WDR, Duitsland), Philip Tagney (BBC, Engeland)
 - * Festival-directeuren: Frank Madlener (Ars Musica, Brussel, België), Marc Texier (Voix Nouvelles, Royaumont, Frankrijk), Lars Peter Hagen (Ny Musikk, Oslo, Noorwegen), Marcel Wengler (ISCM Wereldmuziekdagen 2000, Luxemburg)
 - * Organisaties: Michael Blake (New Music Rhodes, Zuid-Afrika), Vladimir Tarnopolski (Tsjaikowski Conservatorium / Studio New Music, Moskou, Rusland)
 - * Pers: William Littler (diverse kranten, Canada)
3. Helmut Erdmann, directeur van het Fortbildungszentrum für neue Musik te Lüneburg, Duitsland:: bezoek tijdens Festival Spirituele Muziek.
4. Toby Twining, componist/dirigent: bezoek tijdens Festival Spirituele Muziek
5. Peter Zagar, componist en tevens directeur van het tweejaarlijkse festival Melos Etos in Bratislava, Slowakije: bezoek concert Leo Smit Stichting
6. deelname 14 Duitsers aan symposium tijdens Kunst.NRW.NL
7. Roberto Morales, muzikant en tevens hoofd van de muziekafdeling van de Universiteit van Guanajuato, Mexico, waar jaarlijks in Juni het festival Callejon del Ruido gehouden wordt; Raul Parao, leider van het Laboratorio de Informatica Musical (de elektronische muziekstudio van de Universiteit): bezoek LOOS festival
8. bezoek 3 componisten tijdens Amphion congres
9. bezoek 27 mensen (dirigenten, festival-directeuren enz. uit Amerika, Canada, Duitsland, Frankrijk, Italië, Engeland, Japan, Oostenrijk, Rusland, België, Tsjechië, Estland) tijdens Nederlandse Muziekdagen

Daarnaast werden in de eerste helft van het jaar 8 bezoekers ontvangen, steeds gefinancierd door de betreffende Nederlandse Ambassades: Tetsuji Honna (dirigent van de Osaka Symphoniker) en journalisten Okuda en Kida (alle uit Japan) rondom de uitvoering van Guus Janssen's opera "Noach"; Ase Hedström (directeur van de Stockholm Philharmonic), journalisten Thomas Anderberg en Tony Lundman (alle uit Zweden) en Valeria Ghorokhovskaja (Rusland), rondom de uitvoering van Klas Torstensson's opera "De Expeditie".

De bezoekers maakten kennis met Nederlandse ensembles en componisten, en met vertegenwoordigers van de Nederlandse omroep NPS. Dit resulteerde in diverse uitzendingen met interviews en tijdens de concerten gemaakte opnames; diverse krantenartikelen; mogelijke of al concrete uitnodigingen voor Nederlandse ensembles en/of componisten (zoals Nieuw Ensemble en Schönberg Ensemble voor een tournee in 2001 in Rusland; Luc Houtkamp, LOOS e.a. voor lezingen en concerten in Zuid-Afrika)

Bijzondere projecten:

- * Dutch Music Marathon, 20 maart 1999 te Boston, USA.
m.m.v. Maarten Altena Ensemble, Boston Musica Viva, Pianoduo Gerard Bouwhuis / Cees van Zeeland, Jacques Zoon; er werden werken uitgevoerd van Theo Loevendie, Guus Janssen, Louis Andriessen, Maarten Altena, Rob Zuidam, Ron Ford, Willem Pijper, Matthijs Vermeulen. Deze marathon kwam tot stand i.s.m. Donemus en met steun van HGIS.
- * Op initiatief van de in Nederland woonachtige uit India afkomstige gitarist Dipankar Shome werd in 1998 een uitwisseling tussen Nederland en India gestart. Naast Gaudeamus en de Nederlandse Ambassade te New Delhi zijn hierbij betrokken de ICCR - Indian Council for Cultural Relations en de Indian Embassy in Den Haag. Van 4 tot 24 februari bracht een kwartet, bestaande uit bassist Mischa Kool, slagwerker Victor de Boo, celliste Cecile Girard en gitarist Dipankar Shome een bezoek aan New Delhi, Madras, Bombay en Calcutta, India. Er werden vele concerten en workshops gegeven, waarbij uitgebreid contact was met plaatselijke musici; soms werden ook gezamenlijke concerten gegeven. Voor eind 2000 staat een wederbezoek van een groep uit India gepland.

Vanuit het reguliere budget van Gaudeamus kwamen in samenwerking met Gaudeamus de volgende activiteiten tot stand:

Voor musici:

- * Ensemble Gending gaf van 2 t/m 10 juli concerten in Indonesië, tijdens het Yogyakarta International Gamelan festival, in het Erasmushuis te Jakarta en in Surakarta. Hierbij werden werken gespeeld van o.a. Jan-Rokus van Roosendaal, Roderik de Man, Klaus Kuiper, Sinta Wullur, Jacob ter Veldhuis, Hans van Zijp en Willem Breuker.
- * trompettist Marco Blaauw speelde met zijn Michaels Trompeter van 8 tot 10 juli o.a. werk van Theo Loevendie tijdens het festival Time in Music te Viitasaari, Finland.
- * Edwin van der Heide maakte met zijn Sensorband (bestaande uit Edwin van der Heide, Zbigniew Karkowski en Atau Tanaka) een tournee van 31 maart t/m 7 april in New York, Richmond, Baltimore, Cleveland, Detroit, Chicago, Pittsburgh en Washington, USA.
- * pianiste Tomoko Mukaiyama gaf concerten en workshops op 27 en 28 oktober bij het Composers Collective New York en aan het St. Lawrence College, USA, waarbij o.a. werk van Louis Andriessen en Vanessa Lann gespeeld werden.
- * accordeoniste/componiste Marion de Laat gaf op 27 en 29 maart en 2 en 3 april concerten en workshops in Detroit en San Francisco, USA, waarbij zij eigen werken voor accordeon en tape / video speelde.
- * basklarinetist Harry Sparnaay gaf op 5 maart een solo-concert tijdens het Sounds Electric Festival te Belfast, Noord-Ierland, waarbij o.a. werk van Ton Bruynël gespeeld werd. Aansluitend gaf hij op 6 maart een workshop voor componisten. Met klavecijniste Annelie de Man gaf Sparnaay op 7 maart een concert in Dublin, Ierland, waarbij o.a. werk van Jacob ter Veldhuis, Roderik de Man, Ton Bruynël en de Ierse componist Raymond Deane gespeeld werden.
Harry Sparnaay maakte tevens een tournee door Nieuw-Zeeland en Australië, waarbij van 25 t/m 30 juli concerten en workshops gegeven werden in Auckland en Wellington, en van 1 t/m 11 augustus in Melbourne en Sydney. Ook speelde hij als solist bij de Seymour Group in Sydney. Op de programma's stond o.a. werk van Guus Janssen, Tristan Keuris, Joep Straesser en Ton Bruynël. Met klavecijniste Annelie de Man en organiste Silvia Castillo gaf Sparnaay op 6 November een concert tijdens het Audio Art Festival te Krakow, Polen. Zij speelden o.a. werk van Jacob ter Veldhuis, Roderik de Man en Ton Bruynël.
- * het trio Luc Houtkamp / Gert-Jan Prins / Fred van Hove gaf concerten en workshops van 26 april tot 2 mei aan de Rhodes University te Grahamstown en van 3 tot 10 mei aan de Natal University te Durban, Zuid-Afrika. Luc Houtkamp gaf als solist aansluitend tot 13 mei nog lessen en een concert aan de University of Pretoria.
Luc Houtkamp trad met gitarist Wiek Hijmans op 9 augustus op in Barcelona, Spanje.
- * Pianist Geoffrey Madge werd als jury-lid uitgenodigd voor de Krzysztof Penderecki International Competition of Contemporary Chamber Music, die van 21 tot 24 september plaats vond in Krakow, Polen.
- * Het Nieuw Ensemble speelde op 2 oktober tijdens het Ultima Festival te Oslo, Noorwegen, het programma "European masters".
- * Het Duo Transport (Anne LaBerge - fluit, Yuko Suzuki - slagwerk) gaf op 8 en 9 maart een concert en workshop in Yokohama, Japan. Hierbij werd werk gespeeld van Jan-Bas Bollen, Richard Barrett en Cor Fuhler.

- * Het Nederlands Fluit Orkest trad op 20 maart op tijdens het European Flute Festival te Frankfurt, Duitsland; op 18 september tijdens de 5e Semana de Musica Contemporanea te Zaragoza en op 19 september tijdens het Festival de Alicante, Spanje. Hierbij werd o.a. werk van Ton Bruynël, Enrique Raxach en Rafael Reina gespeeld.
- * Jos Zwaanenburg en René Uylenhoet (fluit en live-electronics) gaven te Lüneburg, Duitsland concerten en workshops op 13 en 14 mei tijdens de 21. Internationale Studienwoche für zeitgenössische Musik en op 29 en 30 oktober tijdens het 25. Festival Neue Musik. Jonge componisten konden na hun eerste bezoek nieuwe werken schrijven; deze gingen tijdens het tweede bezoek in première. Daarnaast voerden Zwaanenburg en Uylenhoet o.a. eigen werk uit.
- * Huib Emmer (live-electronics) en Remco Schuurbiers (live-video) voerden "Metal Zombie" uit op 13 november tijdens het Audio Art festival te Krakow, en op 20 november te Warschau, Polen. Van 23 t/m 26 november werden 4 uitvoeringen gegeven tijdens het NYYD-festival te Tallinn en in Tartu, Estland.
- * Het Xenakis Ensemble was van 6 t/m 14 maart ensemble-in-residence op Cyprus, waarbij in Nicosia en Larnaca 5 concerten met werken van Iannis Xenakis en Phaidros Kavallaris gegeven werden.
- * Het Utrecht String Quartet maakte van 6 t/m 10 april een tournee door Duitsland, waarbij o.a. het Tweede Strijkkwartet van Hans Kox in première ging.
- * De Ereprijs gaf op 23 april een concert in Ancona, Italië, waarbij o.a. werk van Chiel Meijering en Hanna Kulenty gespeeld werd.
- * Het Teyas Ensemble (Barre Bouwman - klarinet, Tatiana Koleva - slagwerk, Helen Bledsoe - fluit en Rody van Gemert - gitaar) gaven van 12 t/m 19 juli workshops en concerten in Mexico City en tijdens het International festival of Morelia. Hierbij werden werken van o.a. Robin de Raaff, Toek Numan, Ton de Leeuw en Chiel Meijering gespeeld.
- * Pianist Marcel Worms speelde zijn programma "Nieuwe Blues voor piano" op 17 en 18 september in Buenos Aires en Rosario, Argentinië; op 21 september in Montevideo, Uruguay; en op 23 september in Santiago de Chile, Chili. Hierbij werden nieuwe werken van componisten uit Nederland en de bezochte landen gespeeld.
- * Op initiatief van Peter Prommel is aan de Hochschule für Musik te Detmold, Duitsland, een slagwerk-serie met concerten en workshops gestart. Op 6 en 7 december trad Arnold Marinissen op met o.a. werk van Richard Rijnvos, Brian Fernyhough en Elliott Carter.
- * De Barton Workshop gaf op 4 en 5 maart tijdens het festival Musiques en Scène te Lyon, Frankrijk, een serie van 4 concerten met werken van Amerikaanse componisten als Cage, Feldman en Lucier.
- * Gert-Jan Prins (live-electronics) gaf op 3 en 4 maart een concert en workshops voor kinderen in Linz, Oostenrijk.
- * Saxofonist Ed Bogaard was een van de leiders van de zomercursus "From Chopin to Gorecki" die van 14 tot 24 juli plaats vond aan de Chopin Akademie te Warschau, Polen. Hierbij werden vele Nederlandse werken bestudeerd en vond een slotconcert plaats waarbij werken van Peter van Onna, Leo Samama, Herman Beeftink, Theo Verbey, Martijn Padding en Simeon ten Holt werden uitgevoerd.
- * Celliste Frances-Marie Uitti nam van 11 tot 16 juni deel aan het eerste hedendaagse muziek festival "Roaring hoofs" in Ulan Bator, Mongolië.

Voor componisten:

- * Theo Verbey was aanwezig bij repetities en uitvoering van zijn werk *Triade* dat op 5 maart in Osaka, Japan, uitgevoerd werd door de Osaka Symphoniker o.l.v. Tetsuji Honna.
- * Theo Loevendie en Guus Janssen waren aanwezig bij de Dutch Music Marathon, 20 maart 1999 te Boston, USA, waar enkele van hun werken werden uitgevoerd en zij zelf samen een improvisatie gaven.
- * Sinta Wullur gaf een lezing en workshops tijdens het BEAT festival, dat plaats vond van 21 tot 28 maart in Wellington, Nieuw-Zeeland.
- * Op initiatief van Peter Prommel is aan de Hochschule für Musik te Detmold, Duitsland, een slagwerk-serie met concerten en workshops gestart. Op 10 juni gaf een studentenensemble een uitvoering van o.a. Trarre van Ron Ford.
- * Marco Ciciliani gaf met Jeffrey Kowalkowski 10 uitvoeringen van hun elektronische muziektheaterwerk "Bosch tapped the gas pedal" van 7 mei t/m 10 juni in Chicago, Cedar Rapids, Milwaukee, Madison, Evanston, Kingston. Aan de St. Paul University te Chicago en de Northwestern University te Evanston werden compositielessen gegeven.
- * Op 11 mei vond een concert plaats tijdens de 21. Internationale Studienwoche für zeitgenössische Musik te Lüneburg, Duitsland, waarbij elektronische werken van Kees Tazelaar, René Uylenhoet gespeeld werden.
- * Op 12 november woonde Jo Sporck in Moskou, Rusland, de première bij van zijn liederencyclus "Het vijfde seizoen".

Muziekinstallaties:

* Peter Bosch en Simone Simons presenteerden hun *Krachtgever* (die een Gouden Nica behaalde bij het Ars Electronica Festival te Linz) van 14 t/m 17 januari tijdens het festival Atonal te Berlijn, Duitsland; van 2 tot 4 februari in het Circulo de Bellas Artes te Madrid, Spanje; van 2 tot 9 oktober tijdens het Ultima Festival te Oslo, Noorwegen; van 15 tot 27 oktober tijdens het Root Festival te Hull, Engeland. De installatie *Dos Pallets* stond van 29 tot 31 januari in Malferit, Spanje.

Overig:

* Konrad Boehmer bezocht, als voorzitter van NICE en namens de Nederlandse Vereniging PEM, op 7 november de 4e jaarvergadering van NICE in Essen, Duitsland.

Een overzicht van deze activiteiten, gerangschikt per land, is te vinden in Bijlage 5
Voor de programma's verwijzen we naar Bijlage 6

PUBLIKATIES

In 1999 werd het informatie-bulletin "Gaudeamus Information" tweemaal uitgebracht. Dit bulletin is internationaal zeer geliefd en regelmatig krijgen we hier enthousiaste reacties op. Het bulletin is ook via Internet te downloaden. De website van Gaudeamus wordt overigens dagelijks gemiddeld 1300 maal bezocht!

De "Calendar of New Music Events" van de European Conference of Promoters of New Music werd in januari geproduceerd.

In augustus werd het seizoen-overzicht 1999/2000 uitgebracht en dit werd maandelijks opgevolgd door een maandoverzicht.

Rondom het Festival Nieuwe Spirituele Muziek werd een speciaal programmaboek gedrukt. Bij de Internationale Gaudeamus Muziekweek, de Rotterdam Music Biennial en de vele concerten in het land werden programma's geproduceerd. Voor alle festivals werden afzonderlijke folders gedrukt.

REPETITIERUIMTE / BUS / REISSET

De repetitie-ruimte in het gebouw van Gaudeamus werd door vele musici en ensembles gebruikt, zoals door Tirta Gamelan Groep, Asko-(Kamer)Koor, Escher Ensemble, The Barton Workshop, Stichting Gele Kraan, Tomoko Mukaiyama, Tobias delius, Aardvak, Maarten Altena Ensemble, PEM Vergadering, Nieuwe Muziek Zeeland, Gijsbrecht Royé, Corrie van Binsbergen, Cobla la Principal, Combattimento Consort, Loet van de Lee, Utrecht Barok Consort, Ron Ford, Steve Horowitz, Orkest De Volharding, Hein Pijnenburg, Holland Festival, I Compani, Stichting Grachtenfestival, Mark Bongers Toverwater, Frank Moens, Loos, NPS en voor de workshops tijdens de Internationale Gaudeamus Muziekweek.

Het transportbusje van Gaudeamus werd gebruikt voor vervoer van slagwerk, klavecimbels etc. door o.a. Stichting Steim, Thora Johansson, Basho Ensemble, Prime Groningen, The Barton Workshop, Orkest De Volharding, Tegenwind, Hein Pijnenburg, Tonk, Wiek Hijmans, Jan Bas Bollen, Peter van Bergen, Allison Isadora, Ina Wieczorek, Airgame, Allan Laurillard, Tom Johnson Festival, Ann LaBerge, Wim Konink, Michel de Roo, Arnold Marinissen.

Eind 1996 werd, in overleg met NEAR (het Nederlands Electro-Akoestisch Repertoire Centrum; een samenwerkingsverband van Donemus en Gaudeamus), een reisset aangeschaft met luidsprekers, versterker, mixer, DAT-recorder, CD-speler, microfoons, ter ondersteuning van concerten met elektronische muziek bij eigen producties en op podia in het land. Deze reisset werd in 1999 door diverse musici gebruikt, zoals De Ijsbreker, Basho Ensemble, Malle Symen Quartet, Schreck Ensemble, Jan Bas Bollen, Brisk Blokfluitkwartet, Gijs Boeken, Marco Ciciliani, Ann LaBerge en tijdens eigen activiteiten zoals het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours en het Festival Nieuwe Spirituele Muziek.

DOKUMENTATIECENTRUM

In het documentatiecentrum werden ook dit jaar weer enkele honderden partituren, geluidsopnames en tijdschriften opgenomen en beschikbaar gemaakt voor de bezoekers.

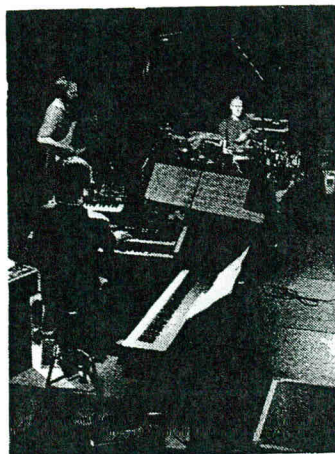
JAARREKENING 1999

BALANS

	31-12-1998		31-12-1999
ACTIVA			
Vaste Activa:			
Bedrijfsgebouw	16.265		10.735
Inventaris en inrichting	4.235		8.210
Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>13.070</u>		<u>8.620</u>
	33.570		27.565
Vlottende Activa:			
Onderhanden activiteiten	88.376		57.512
Overige voorraden	9.035		10.687
Debiteuren	63.052		19.974
Overige vorderingen	83.066		179.023
Overlopende activa	24.194		64.043
Subsidieverstrekkers	29.406		279.306
Liquide Middelen	<u>134.510</u>		<u>37.055</u>
	431.639		647.600
		<u>465.209</u>	<u>675.165</u>
PASSIVA			
Eigen Vermogen:			
Stichtingskapitaal	15		15
Overige reserves	<u>84.273</u>		<u>-12.880</u>
		84.288	-12.865
Kortlopende Schulden:			
Schulden aan leveranciers	38.105		62.411
Schulden terzake van belastingen en premies sociale verzekeringen	7.082		12.450
Overlopende passiva	333.883		613.169
Subsidieverstrekkers	<u>1.851</u>		
		<u>380.921</u>	<u>688.030</u>
		<u>465.209</u>	<u>675.165</u>

EXPLOITATIE-REKENING

	<u>1998</u>	<u>1999</u>
BATEN		
Bijdragen:		
Ministerie OCW	1.674.098	1.652.319
Ministerie BuZa/Ambassades	32.791	20.057
HGIS - Bezoekersfonds		138.500
HGIS - Intensivering		280.000
Amsterdams Fonds v.d.Kunst	99.600	124.500
Rotterdamse Kunststichting		80.000
Fonds v.d.Podiumkunsten		128.500
Overige bijdragen	<u>43.000</u>	<u>165.934</u>
	1.849.489	2.589.810
Opbrengsten:		
Directe opbrengsten:		
Bijdragen omroepen	22.000	5.553
Inschrijfgelden	14.866	17.743
Diversen	<u>2.649</u>	<u>13.659</u>
	39.515	36.955
Indirecte opbrengsten:		
Huuropbrengst	16.050	13.415
Verleende diensten	<u>26.963</u>	<u>21.904</u>
	43.013	35.319
	<u>82.528</u>	<u>72.274</u>
Som der Baten:	<u>1.932.017</u>	<u>2.662.084</u>
LASTEN		
Activiteitenlasten:		
Gaudeamus Muziekweek	304.044	332.094
Gaudeamus Vertolkers Concours/ Rotterdam Music Bienial	4.634	157.944
Festival Nieuwe Spirituele Muziek		250.116
Activiteiten Binnenland:		
Kernpodia	514.653	659.254
Kleine podia	129.727	104.616
Projecten / Coproducties	10.870	37.612
HGIS - Bezoekersprogramma	20.431	139.318
HGIS - Intensivering		280.934
Publiciteit	44.673	56.101
Activiteiten Buitenland	223.930	163.129
Gaudeamus Information / Internet	40.344	35.398
Documentatiecentrum	<u>20.341</u>	<u>15.607</u>
	1.313.647	2.232.123
Beheerslasten:		
Personeelskosten	398.800	405.276
Huisvestingskosten	53.980	51.745
Afschrijvingen materiële vaste activa	12.600	9.118
Bureaunkosten	<u>62.222</u>	<u>64.012</u>
	<u>527.602</u>	<u>540.151</u>
Som der Lasten:	1.841.249	2.762.274
Saldo Rentebaten en -lasten	332	3.037
Exploitatiesaldo:	91.100	-97.153

Steamboat Switzerland

Gaudeamus Prijs toegekend aan Van der Aa

Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999. Gehoord 7-12/9 diverse lokaties in Amsterdam

Door ERNST VERMEULEN

Michel van der Aa (1970) kreeg gisteren in het Amsterdamse Felix Meritis de Gaudeamus Prijs van 10.000 gulden voor het schrijven van een nieuwe compositie voor de Gaudeamus Week 2000. Het was als slot van het concours voor jonge componisten de beloning voor het hier al besproken *Between* van Van der Aa (1970) voor slagwerkensemble. Unaniem was de jury (Ron Ford, Martijn Padding, Michel Redolfi en Michael Smetaninwas) ook in de speciale vermelding voor *Zhan Zidu* voor strijkers en klein slagwerk van de Chinese Leilei Tian (1971).

Voor de meeste componisten is muziek een taal, een communicatiemiddel bij uitstek. Voor anderen, zoals Van der Aa, is het meer een superieur soort spel. Daarnaast is er de vaak in schoonheid stervende *cult of the beautiful* van Leilei Tian. Verder zijn er ruige *cross-overs* die al even eenzijdig mikken op de fysieke component. Zo maken Donnacha Dennehy en Sam Hayden geen onderscheid tussen hoge en lage kunst. Hoe je al die categorieën kunt vergelijken is een raadsel. Walter Maas, de stichter van Gaudeamus, beweerde dan ook dat voor kwaliteit in de kunst geen duimstok bestaat, de beoordeling zal altijd subjectief zijn. Nu bleek een verscheidenheid aan stijlen die in de begintijd van Gaudeamus absoluut ontbrak.

Een typisch Gaudeamusstuk waarin het operationeel model veel meer telt dan welke uitkomst ook, vond ik *Rudo de l'âme* van de Spaanse IRCAM-exponent Pablo Arcent (1968), die Paradiso geheel in klank wist dicht te metselen. Voor Gérard Grisey, de meest consequente van de Franse spectralisten en zeker ook voor Emmanuel Nunes, bij wie Arcent studeerde, is muziek geen taal, maar een uiting van orde en architectuur. Het verschil is dat beiden een beroep doen op sterk bezette symfonieorkesten, waar Arcent genoeg heeft aan slechts vijftien ruimtelijk opgestelde musici naast een zelfgebouwde computer. In *Ruis van de ziel* (prachttitel!) zijn vensters uitgespaard waar de muziek steeds dunner wordt, zoals bij een piccolo-solo en een dansende rij losjes opgehangen triangles. Die te spaarzame momenten vond ik het sterkst.

Welk een verschil vormde dit met het concert in de Beurs van Berlage! In *Shattered Night, Shivering Stars* van de Canadese Alexina Louise kon ik me nacht en sterren wel voorstellen. Maar *shattered* (uitbarsten) of *shivering* (ril-

lend)? Of nemen we de al genoemde compositie van Leilei Tian, een Chinese die nu in Göteborg studeert. Het spookachtig oud-Chinees verhaal *The Punishment of Zidu* inspireerde haar tot een soort symfonisch gedicht, dat begint met een klacht van de altviool achterin de zaal en dat zich voortzet in een weelderig welluidend wenen in de violen rondom het publiek met aan het eind een flard van een flard van een beeldschoon volkslied. Goed gemaakt ongetwijfeld, maar wat moest ik aan met dit 'punishment'?

Het kon nog veel en veel bleker, zoals bij de Gavin Bryars-adept Bryn Harrison: zeeziek werd je van al die golfbewegingen. Ook de Fin Uljas Pulkkis (1975), zij het stoerder met een Beethovenmotief in de pauken binnen een spectrale muziek, grossierde in continue bewegingen omhoog en omlaag. Dit moest wel uitlopen in *Tryptich-Crucifixion* van de Zwitser Nadir Vassena (1970), die één glinstering van golven uitcomponeerde, benevens van stenen die het lichaam binnendringen wat tot verstikking leidt. Het is ook opgedragen aan alle mariniers die schipbreuk leden. Geen slechte compositie overigens: rond een ruw geborstelde vioolsolo, schitterend gespeeld door Daniel Rowland, staat een intiem ensemble van fluit, klarinet, cello en piano. Net als Arcent heeft Vassena aan weinig genoeg. Na een rapsodisch eerste deel volgt een mechanisch tweede, dat uitmond in een verzonken *difano et lontano*. Het kon nog subtieler, zoals in *Ondine* van Tiziano Manca, maar dat is dan afgekeken van de schimmige ruisstijl van Salvatore Sciarrino.

Kleurgevoeligheid speelde een grote rol. Zo goochelt Toek Numans in consequent cirkelende bewegingen in *Il giocoliere Errante* voor kamerensemble virtuoos-mechanisch en betogend geagiteerd. Hij leek mij een kanshebber voor de Gaudeamus Prijs, al is het middeleel iets te bleek uitgesponnen. *Der Einsame im Herbst* van Robin de Raaff heeft daarentegen niets speels, compromissloos onderworpen als het is aan de Schönbörgschool, koud en krakend: verre van hedonistisch, fascinerend het uitgebeende slot.

Het laatste werk dat in aanmerking kwam voor de prijs was van de Australiër Damien Ricketson (1973). Zijn *Ptolemy's Onion* voor basfluit en elektrisch stijkkwartet dat behandeld wordt als één compacte golvende klankmassa, herinnerde aan het wat overspannen continue geluid van de didgeridu. Ricketson speelde viool, tabla en didgeridu in het wereldmuziekensemble The Sea Gypsies. Zigeuners op de zwalkende zee: dat had het motto kunnen zijn van deze Gaudeamus Muziekweek.

Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999 Amsterdam 6 - 12 September

I. Maandag 6 september, De IJsbreker, 12.30

Chris Paul Harman (1970, Canada) *Procession Burlesque* 18'
Ana Sokolovic (1968, Canada) *Géométrie sentimentale* 10'
Claude Vivier (1948-1983, Canada) *Zipangu* 15'
Esprit Ensemble, Alex Pauk - dirigent

II. Maandag 6 september, Felix Meritis, 20.30

Mauro Montalbetti *Studio sul Narciso nero* 8' *
Jummei Suzuki *Le depart* 7' *
Christina Viola *Oorebeek una Cicala innamorata* 10' ^
Kumiko Omura *Chiaroscuro* 10' ^
Geoffrey Hannan *Spindrift* 8' ^
Joanna Bailie *Waning* 7' ^
Nieuw Ensemble, Micha Hamel - dirigent, Ernest Rombout - hobo

III. Dinsdag 7 september, De IJsbreker 12.30 uur

Louis Andriessen *Ouverture to Orpheus*
Luciano Berio *Sequenza XIII*
Miguel Ruiz *Endimion y la luna*
John Zorn *The road runner*
Mario Pagliarini *Apparizione di Franz Schubert fra le onde*
acco land: Claudio Jacomucci & Anne Landa - accordeon

IV. Dinsdag 7 september, Paradiso, 20.30 uur

Toek numan (1971, Nederland) *Il Giocoliere Errante* 16' * a.
Pablo Arcent (1968, Spanje) *Ruido de l'âme* 14' * A.
Alex Hills (1974, Groot Britannië) *Parallels Antithetic* 9' (*1998) b.
Scott Edward Godin (1970, Canada) *Flavour!* 10' * b.
Alex Pauk (1945, Canada) concerto for harp and orchestra b.
Chris Paul Harman (1970, Canada) *Axle* 12' b.
a. Asko Ensemble, Ilan Volkov - dirigent
b. Esprit Ensemble, Alex Pauk - dirigent, b. Erica Goodman - harp

V. Woensdag 8 september, De IJsbreker, 12.30 uur

Ron Ford (1959, USA/Nederland) *Salome Fast* a, d.
Robert Aitken (1939, Canada) *Plainsong* c.
Alexina Louie (1949, Canada) *From the Eastern Gate* b.
Colin McPhee (1900-1964, Canada) *Nocturne* a.
a. Esprit Ensemble, Alex Pauk - dirigent, b. Erica Goodman - harp
c. Robert Aitken - fluit, d. Nefes Atto - spreekstem

VI. Woensdag 8 September, Beurs van Berlage -Yakult Zaal, 20.30 uur

Alexina Louie (1949, Canada) *Shattered Night, Shivering Stars* 18' a.
John Rea (1944, Canada) *Vanishing Points* 15' a.
Leilei Tian (1971, China) *Zhan Zidu* 11' * b.
Bryn Harrison (1969, Groot-Britannië) *Hijos del aire* 17' * b.
Tiziano Manca (1970, Italië) *Ondine* 5' * a.
Robert Aitken (1939, Canada) *Berceuse (for those who sleep before us)* 17' a.
a. Esprit Orchestra, Alex Pauk - dirigent, Robert Aitken - fluit
b. Ensemble van het Conservatorium van Amsterdam, Harry Sparnaay - dirigent

VII. Donderdag 9 September, De IJsbreker, 12.30 uur

Michel Redolfi (1951, Frankrijk) *Jazz, d'après Matisse*
Maartje ten Hoorn (1957, Nederland) *Stradivari's dans* a.
Michael Smetanin (1958, Australië) *Nontiscordardime* b.
Maartje ten Hoorn (1957, Nederland) *Naharra*
Magnus Robb (1970, Groot-Britannië) *Summoning Dawn* c.
a. Maartje ten Hoorn - viool
b. Helen Bledsoe - fluiten
c. Ayelit Harpez - sopraan

VIII. Donderdag 9 September, Bimhuis, 20.30 uur

- Rochus Aust (1968, Duitsland) *London Poems II* 8' * a.
 Donnacha Dennehy (1970, Ierland) *The Traces of a Revolutionary Song* 11' * c.
 Matthew Burtner (1970, Verenigde Staten) *Portals of Distortion* 16' * b.
 Sam Hayden (1968, Groot Britannië) *dB [I-VII]* 25' * ^d.
 a. Brass of the Moving Image, b. Saxofoon Ensemble o.l.v. Ed Bogaard
 c. Rotterdam Philharmonic Brass o.l.v. Hans Leenders
 d. Steamboat Switzerland

IX. Vrijdag 10 September, De IJsbreker, 12.30 uur

- Michel Redolfi (1951, Frankrijk) *Songes Dr''latiques*
 Maartje ten Hoorn (1957, Nederland) *Bugle*
 Maartje ten Hoorn (1957, Nederland) *Diverse* b.
 Martijn Padding (1952, Nederland) *Man on a Mountain* a.
 Paul Termos (1952, Nederland) *1991* a.
 a. LOOS, b. Wolter Wierbos

X. Vrijdag 10 september, Paradiso, 20.30 uur

- Uljas Pulkkis (1975, Finland) *Encanto* 11' *
 Robin de Raaff (1968, Nederland) *Der Einsame im Herbst* 16' *
 Andrea Vigani (1970, Italië) *Fondamente Nuove* 5' (* 1998)
 Elena Kats Chernin (1957, Australië) *Clocks* 20'
 Radio Kamer Orkest, Peter Eötvös - dirigent

XI. Vrijdag 10 september, Bimhuis, 22.30 uur

- Night of the Unexpected 1999
 Lori Freedman (Canada), basklarinet, *Comfort is not an issue* (première)
 Radian (Oostenrijk): Stefan Nemeth, synthesizers, John Norman, basgitaar, samples,
 Martin Brandlmayr, slagwerk
 Günter Christmann (Duitsland), trombone solo improvisaties
 Edwin van der Heide (Nederland), live elektronica, Kaffe Matthews (UK), viool
 DJ Art Erasur
 Tonk (USA, Groot-Britannië, Nederland): *The Fences Show*
 Derek Bermel, klarinetten, Mark Haanstra, bas en basgitaar, Wiek Hijmans, gitaar,
 Ned McGowan, fluiten, Mark Stone, percussie, Rona Ballesteros Taylor,
 regie en decors, Tanisha Thompson, actrice,
 Kimako X. Trotman, bariton, Wendy S. Walters, dichter, Sheron Wray, dans

XII. Zaterdag 11 september, Stedelijk Museum, 15.00

- Michel van der Aa (1970, Nederland) *Between* 17' * a.
 Sebastian Fagerlund (1972, Finland) *Element* 5' *
 Pierre Jodlowski (1971, Frankrijk) *Dialog / No Dialog* 10' b.
 Julia Miller (1969, Verenigde Staten) *Bluu* 10' *
 Donnacha Dennehy (1970, Ierland) *Junk Box Fraud* 12' * c.
 a. Slagwerkgroep Den Haag, Micha Hamel - dirigent
 b. Anne La Berge - fluit, c. Internationaal Ensemble

XIII. Zaterdag 11 september, Felix Meritis, 20.30 uur

- Claus Steffen Mahnkopf (1962, Duitsland) *Illuminations du brouillard* (1e deel) 3' a.
 Ned McGowan (1970, Verenigde Staten) *Moonrise* 10' * b.
 Claus Steffen Mahnkopf (1962, Duitsland) *Illuminations du brouillard* (2e deel) 3' a.
 Jörg Birkenkotter (1962, Duitsland) *ins weite ...* 17' a.
 Claus Steffen Mahnkopf (Duitsland) *Illuminations du brouillard* (3e deel) 3'
 Nadir Vassena (1970, Zwitserland) *Tryptich-Crucifixion* 13' * a.
 Damien Ricketson (1973, Australië) *Ptolemy's Onion* 18' * a.
 a. MusikFabrik o.l.v. Diego Masson, b. Ned McGowan - fluita

XIV. Zondag 12 september, Felix Meritis, 15.00 uur

- Uzong Choë (1968, Korea) *San* 14' ^ a.
 Andrew Toovey (1962, Groot-Britannië) *Come and Go* 10' a.
 uitreiking Gaudenmus Prijs 1999
 Maja Solveig Ratkje (1973, Noorwegen) *Waves* 2 b.
 Kate Neal (1972, Australië) *Sink* b.
 Felix Profos (1972, Zwitserland) *Untitled (loud melodies and chords)* b.
 Yasuko Yamaguchi (1969, Japan) *Positions* b.
 David Dramm (1961, Verenigde Staten) *Encoding Brian* 15' b c.
 a. MusikFabrik o.l.v. Diego Masson, b. De Ereprijs, c. David Dramm - live electronics

* genomineerd door de Internationale Jury voor de Gaudenmus Prijs/ ^ wereld première

Henk Heuvelmans (l) Michel van der Aa (r)

Van der Aa wint met staalklank en trommelvuur

Van onze medewerker
Frits van der Waa

AMSTERDAM

Voor het eerst is de Gaudenmus Prijs voor jonge componisten gewonnen door een Nederlander. Michel van der Aa (29) krijgt de prijs, een bedrag van tien duizend gulden, te beschouwen als honorarium voor een nieuw te componeren werk, voor *Between* uit 1997. Het winnende werk werd zaterdag uitgevoerd in het Stedelijk Museum in Amsterdam door de Slagwerkgroep Den Haag.

De jury, die bestond uit Michel Redolfi (Frankrijk), Michael Smetanin (Australië) en de Nederlanders Ron Ford en Martijn Padding, koos Van der Aa om zijn 'heldere ideeën, de onpretentieuze manier waarop hij ze gestalte geeft, en de wijze waarop hij de technologie in zijn muziek heeft geïncorporeerd.'

Between, een stuk van ruim een kwartier, is inderdaad een bijzonder elegante compositie. Van der Aa maakt toonhoogte vrijwel geheel ondergeschikt aan kleur, ritme en vorm. Uit grillige ritmische structuren, dunne metaalklanken, en elektronisch bewerkte slagwerkgeluiden bouwt hij een gelede structuur, een montage van verschillende elementen die zich meer en meer verlicht. Een opzweepend *crescendo*-trommelvuur ontbreekt niet, maar ook dit effect is subtiel gedoseerd.

De Chinese componiste Leilei Tian (28) kreeg een eervolle vermelding voor haar *Zhan Zidu*, een kort werk voor vijftien strijkers, waarvan er drie aan weerszijden van en achter het publiek staan opgesteld. Het stuk is geïnspireerd op een Chinees spookverhaal en heeft een bijna filmische uitwerking. De muziek suggereert krakende deuren, zacht melende windvlaggen en mondt zelfs uit in een door de musici geslaakte schreeuw van angst.

Maar desondanks boeit het stuk allereerst door zijn spaarzaamheid, zijn met glissende tonen doorapekte Oosterse melodie, en de afgewogen wiselwerking tussen de solisten in de zaal en het strijke op het podium.

De opbrengst van het compositieconcours, dat deel uitmaakt van de Internationale Gaudenmus Muziekweek, stelt zeker niet teleur. Meer nog dan in voorgaande jaren heeft de jury gekozen voor componisten die zich buiten de geïkete paden bewegen. Originieel gedachten, zelfs al waren ze niet al te handig uitgewerkt, telkenzwaarder dan vaktechnisch bekwaam epigonisme.

De selectie omvatte diverse elektronische werken, een stuk voor de grensverleggende rockgroep Steamboat Switzerland, en een aantal multimedia composities.

Spectaculair was vooral *Junk box fraud* van de Ierse componist Donnacha Dennehy, waarin twee zangressen, twee piano's en twee blazers een brutale reuzenzaai van stekelig dissonante muziek naar blaffende majeurklanken maken. De begeleidende film was van een Greenaway-achtige allure.

Een ander sterk stuk was *Ptolemy's Onion* van de Australische componist Damien Ricketson,

waarin een strijkkwartet en een basfluit een door kwarttonen ondergraven traject afleggen waarin vreemde en vertrouwde harmonieën op listige wijze door elkaar geweven zijn. De Nederlandse componist Toek Numan liet in zijn veellagige ensemblestuk *Il Giocollere Errante* horen dat er ook met orthodoxe noten nog altijd nieuwe en verrassende muziek te componeren valt.

Een kleine dissonant in dit festival was het eigenmachtige optreden van Peter Eötvös, de dirigent van het Radio Kamer Orkest. Eötvös weigerde twee door de jury uitgekozen werken uit te voeren, en meende het onstaten gat te kunnen dichten met een stuk van de Oezbekistaans/Australische componiste Elena Kats-Chernin, die met haar 42 jaar niet alleen buiten de doelgroep van Gaudenmus valt, maar wier volledig op een beukend *ostinato* gebouwd werk bovendien van een stultende platheld is.

Dat het programma ook werk van enkele 'overjarige' (en niet altijd interessante) Canadese componisten bevatte, was het weloverwogen gevolg van de samenwerking met het Canadese Esprit Orchestra, dat zowel de preek voor eigen parochie als het pleidooi voor de jongste generatie met geestdrift te lijf ging.

In tegenstelling tot vorig jaar was *The Night of the Unexpected*, waarin allerlei grensoverschrijdende geluidskunstenaars aan bod komen, een afnattende en langdradige geschiedenis. De enige werkelijke verrassing waren de niet filmpies opgeluisterde cello- en trombone improvisaties van Günter Christman, die een perfecte balans tussen beeld en geluid wist te treffen.

Onder de bijna vijftig composities die de driëntwintig concours stukken flankerden, waren er ook een paar van vroegere Gaudenmus winnaars, dat is een zinvolle, maar niet altijd hoopgevende aanvulling: zo toonde het ietwat teleurstellende werk van Claus Steffen Mahnkopf en Jörg Birkenkotter aan dat het winnen van de Gaudenmus Prijs nog geen garanties voor de toekomst biedt.

DE TELEGRAAF (760.000)

van: 26.10.1999 Pagina: 17 cm2: 223.26

Vertolkersconcours nieuwe muziek van hoog niveau

In september won de Nederlandse componist Michel van der Aa het internationaal meetellende Gaudeamus Compositie Concours. Dit weekeinde was het wederom een landgenoot die met een hoofdprijs (10.000 gulden) werd beloond, deze keer in het Vertolkersconcours voor musici tot 35 jaar dat hetzelfde Gaudeamus organiseert. De pianist Ralph van Raat won de uitstekend bezette finaleronde in de Rotterdamse Doelen met uitvoeringen van werken van Charles Ives en Niccolò Castiglioni.

Het niveau van de vijf finalisten was zo hoog dat het rangschikken bijna arbitrair werd. De jury heeft het in dit concours sowieso lastig omdat er geen beperkingen zijn aangaande de instrumenten die de deelnemers bespelen en er ook kleine ensembles kunnen inschrijven. Alleen pianisten met elkaar vergelijken is makkelijker. Bovendien speelt in de nieuwe muziek ook de keuze van het stuk dat wordt gespeeld een grotere rol dan in een 'normaal' klassieke-muziekconcours.

Dwingende kracht

Desalniettemin: Ralph van Raat is een uitstekend pianist met een heel goede techniek en een ferm inzicht in de muzikale structuur. Wellicht had er nog iets meer klankschoonheid in de *Three Page Sonata* van Ives kunnen klinken, maar de dwingende kracht waarmee hij Castiglioni's *Can-*

gianti een uitstraling gaf die het wat gedateerde, typisch jaren-vijftig-gefreake van de muziek wonderbaarlijk vleugels verleende, wakte bewondering.

Even prachtig was de uitvoering door de Noorse accordeonist Frode Haltli van Luciano Berio's *Sequenza*. Berio schoot heel erg raak in dit meesterwerk voor Haltli's nogal weerbarstige instrument. De jonge Noor haalde er in muzikaal opzicht alles uit. Hij verdiende er een tweede prijs (5.000 gulden) mee. De derde prijs was voor de Poolse slagwerker Pawel Nowicki die met een vooral energie geladen, uiterst luide — en zo is het bedoeld — vertolking van Xenakis' veel gespeelde *Psappha* een tamelijk leeg stuk effectief wist te brengen.

De toekenning aan het blokfluitkwartet Malle Symen van een met de harpiste Anne Sophie Bertrand gedeelde

vierde prijs was eveneens verrassend. Dit kwartet verdiende meer. De vier dames speelden Martijn Paddings vrolijk weerbarstige *In Pairs* zeer virtuos en scherp en presenteerden een niemendallerig werkje van Frans Geysen trefzeker geestig, op een wijze die verdient dat ze al over een ruime podiumervaring beschikken. Als er een aparte prijs voor podiumpresentatie was geweest, dan had het Malle Symen Kwartet die verdiend.

Overtuigend

Er was ook nog een speciale prijs te verdienen voor de beste deelnemer die een viool of altviool bespeelde. Die ging naar de Australische, in Nederland studerende violiste Anna McMichael. In een ook al weer uitstekende uitvoering van Salvatore Sciarrino's 6 *Capricci* — een toegankelijk, typisch virtuos Italiaanse variant op Paganini's beroemde capricci — bewees zij haar kunnen zonder meer overtuigend.

Met deze sterk bezette finale bewees ook het Vertolkersconcours — al 35 keer gehouden! — zijn waarde, die ook blijkt uit het grote aantal inschrijvingen dat er voor deze editie was. Het is mede aan dit soort initiatieven te danken dat Nederland beschikt over een infrastructuur voor nieuwe muziek waaraan geen land ter wereld kan tippen.

Roeland Hazendonk

Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours 1999

Concerten Rotterdamse Muziek Biënnale

Zondag 17 oktober, Rotterdams Conservatorium, 15.00:

Openingsconcert Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours en
Opening Concert International Gaudeamus Interpreters Competition

Alan Thomas (winnaar van het Concours in 1997) elektrische gitaar
Cecily Lock (winnaar Gaudeamus Prijs Christina Concours 1999) piano;
Ensemble van het Rotterdams Conservatorium o.l.v. Hans Leenders
Laurence Crane - nieuw werk, elektrische gitaar / electric guitar
Christopher Fox - *The Grain of Abstraction*, elektrische gitaar / electric guitar
Ian Willcock - *The Onset of Turbulence*, elektrische gitaar / electric guitar
Pierre Boulez - *Douze notations* (selectie), piano
Edward Top - *Silk Execution*, ensemble

Maandag 18 tot en met zaterdag 23 oktober, Rotterdams Conservatorium,
Willem Pijperzaal, 9.00 - 17.00:

Eerste en tweede ronde Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours

Maandag 18 oktober, Willem Pijperzaal, Conservatorium, 12.45:

Invitation à la Danse

Josje ter Haar, viool / violijn; John Sniijders, piano

George Antheil - *Sonate no. 2*

Morton Feldman - *Spring of Chosroes*

Richard Rijnvos - *Gigue et Double*

Maandag 18 oktober, De Doelen, Jurriaanse Zaal, 20.15:

Muziekmarathon I, ter opening van de Biënnale

Virtuositeit / Virtuosity

- Voor Benjamin, Janine en Joris

Benjamin Schmid, viool; Janine Jansen, viool; Joris van Rijn, viool

24 *Capriccio's* voor viool solo (1999) wp

Componisten: Michel van der Aa, Caroline Ansink, Michiel Braam, Willem Breuker, Marius Flothuis, Cor Fuhler, Sander Germanus, Simeon ten Holt, Guus Janssen, Willem Jeths, Otto Ketting, Hans Koolmees, Vanessa Lann, Chiel Meijering, Arend Niks, Toek Numan, Jan Rokus van Roosendaal, Joey Roukens, Arthur Sauer, Paul Termos, Jacob ter Veldhuis, Eric Verbugt, Peter-Jan Wagemans, Rob Zuidam

Compositieopdrachten en coproductie: theater Lantaren/Venster, Rotterdam

- De virtuositeit van de machine

Muziek voor player piano

György Ligeti - *Etude 16*

Conlon Nancarrow - *Etudes*

- De virtuositeit van de improvisator

Wolter Wierbos, trombone

- De virtuositeit van niet-westerse muziek

Henri Tournier, bansuri (bamboefluit)

Dinsdag 19 tot en met vrijdag 22 oktober, Rotterdams Conservatorium, 12.45:

Lunchpauzeconcerten door concoursteelnemers

Dinsdag 19 oktober, Willem Pijperzaal, Conservatorium, 20.15:

Examenklas Compositie

Ensemble van het Rotterdams Conservatorium o.l.v. Hans Leenders;

Ivo Janssen, piano; Strijkkwartet; Teyas Ensemble

Edward Top

- *Silk Execution*, ensemble

- Strijkkwartet

Astrid Kruisselbrink

- *Slot*, ensemble

- *Bouquet*, cello & piano

Juan Felipe Waller

- *Eye Masking*, ensemble

- *Roulette Sans Chance*, ensemble

Christina Viola Oorebeek

- *Una Cikella Innamorata*, ensemble

- *Tremors and Quakes*, piano

Woensdag 20 oktober, Jurriaanse Zaal, De Doelen, 20.15:

"Mijlpalen"

Arditti Quartet

Igor Stravinsky - *Concertino*

Béla Bartók - Strijkkwartet nr.1

Anton Webern - Strijkkwartet op.28

György Ligeti - Strijkkwartet nr.2

György Kurtág - *Officium Breve* op.28

Coproductie: De Doelen / Lantaren/Venster, serie "Het strijkkwartet in de 20e eeuw"

Donderdag 21 oktober, Jurriaanse Zaal, De Doelen, 20.15:

Muziekmarathon II, ter opening van de 4th European Music Analysis Conference

Parodie - Bewerking / Arrangement, comment, parody

Orkest De Volharding, Doelen Ensemble, Slagwerkgroep Den Haag, o.l.v. Jurjen Hempel;

Frank de Groot, viool

Peter-Jan Wagemans - *Fantasien über Erlkönig*

Poul Ruders - *Four Compositions*

Cornelis de Bondt - *Singing the faint farewell*

Peter Maxwell Davies - *Missa L'homme Armée*

Schubert/Ehrlich - *Erlkönig*, viool / violon solo

Vrijdag 22 oktober, Grote Zaal, De Doelen, 20.15:

Rotterdams Philharmonisch Orkest o.l.v. Reinbert de Leeuw; Irvine Arditti, viool

Edgard Varèse - *Intégrales*

Bohuslav Martinu - *Symphony nr. 1*

György Ligeti - *Violin Concerto*

Vrijdag 22 oktober, Hal van Grote Zaal, De Doelen, 23.00:

Drama - fragment / Splintering, fragment, drama

Ingrid Kappelle, sopraan, Frank de Groot, viool

György Kurtág - *Kafka Fragmente*

Zaterdag 23 oktober, Rotterdams Conservatorium, Willem Pijperzaal, 20.15:

Interactie tussen instrument en electronica

Slagwerkensemble Rotterdams Conservatorium & solisten; René Uylenhoet, electronica

John Cage - *First Construction*

René Uylenhoet - *Lichtgewicht* (première)

Jan Boerman - *Ontketening II*

Steve Reich - *Violin Phase*

Zondag 24 oktober, Lantaren/Venster, 15.30:

Concert door leden van de jury van het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours

- Irvine Arditti, viool / violon

Brian Ferneyhough - *Unsichtbare Farben*

- Claude Helffer, piano

André Boucourechliev - *6 Etudes*

Claude Debussy - *4 Préludes*

Iannis Xenakis - *Dikhhthas*, piano & viool (met I. Arditti)

- Rivka Golani, altviool

Zondag 24 oktober, Jurriaanse Zaal, De Doelen, 20.15 uur:

Finale van het 32e Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours

Anne Sophie Bertrand (USA / Frankrijk, 1972), harp

- Elliott Carter, *Bariolage* (1991), 8'

- Heinz Holliger, *Sequensen über Johannes*, 5'

Ralph van Raat (Nederland, 1978), piano, Winnaar 1999

- Niccolò Castiglioni, *Cangianti* (1959), 10'

- Charles Ives, *Three Page Sonata* (1905), 7'

Malle Symen Quartet (Nederland), blokfluitkwartet

Katja Blischke, Raphaela Danksagmuller, Cathelijne Hensing, Ina Wieczorek

- Martijn Padding, *In Pairs* (1992), 12'

- Frans Geysen, *Periferisch - Diagonaal - Concentrisch* (1971), 3'

Frode Haltli (Norway, 1975), accordeon

- Magnus Lindberg, *Jeux d'anches* (1990), 9'

- Luciano Berio, *Sequenza XIII* (chanson) (1995), 9'

Pawel Nowicki (Poland, 1975), slagwerk

- Iannis Xenakis, *Psappha* (1982), 11'

pauze en juryberaad

Anna McMichael (Australië, 1971), viool, Winnaar van de Speciale Prijs 1999

- Salvatore Sciarrino, *6 Capricci* (1976), 16'

Pijlsuitreiking en aansluitend receptie

Ralph van Raat

BUSSUM-AMSTERDAM

Als je in een periode van 25 jaar de eerste Nederlander bent die op het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours de eerste prijs in de wacht sleept, mag je heel blij zijn. Maar zo enthousiast als de 21-jarige pianist Ralph van Raat is, zie je zelden iemand. Vanavond en morgenavond kan het publiek met hem meegenieten als hij optreedt in de Suite Muziekweek van het Amsterdamse muziekcentrum De Ljzbraker.

Op zijn vijftiende maakte Van Raat zijn allereerste moderne muziekconcert mee. „De Franse pianist Claude Helffer speelde drie sonates van Boulez. Fysiek en qua concentratie is dat ontzettend zware muziek en Helffer speelde alles uit zijn hoofd. Het grappige is dat juist deze tachtigjarige pianist, tegen wie ik altijd zo heb opgekeken, nu in de jury zat van het Gaudeamus-concours en uitgeroemd mij heeft uitgekozen voor de eerste prijs.”

Bij het gesprek in zijn ouderlijk huis in Bussum kruipt Van Raat bijna onmiddellijk achter zijn magnifieke Steinwayvleugel om een deel te laten horen uit Yves' Three Page Sonata, een van de stukken waarmee hij vorige maand op het prestigieuze concours in Rotterdam zo hoog scoorde. Direct valt op dat hij een ongelooflijke techniek paart aan, wat misschien nog wel belangrijker is, een intense plezier in de moderne muziek. Na het concours, waarvoor hij in totaal maar liefst tachtig minuten nieuwe muziek heeft moeten spelen, gunde hij zichzelf niet de tijd om uit te rusten. „De motivatie van zo'n prijs is enorm. Ik ben nog veel harder gaan studeren en heb echt niet het gevoel dat ik er nu ben.”

Heel opmerkelijk is dat Van Raat nog gewoon op het Sweelinck Conservatorium zit, in het laatste jaar van de eerste fase. Daar is hij een

van de weinigen die echt geïnteresseerd is in nieuwe muziek, vertelt hij. „Toen ik op het conservatorium begon, was ik echt een buitenbeentje omdat ik toen al bezeten was van dit genre.”

Gedrevenheid

Met zijn gedrevenheid heeft Van Raat de moderne muziek flink gepromoot, ook op het conservatorium. „Ik wil niet beweren dat het helemaal aan mij ligt, maar er zijn nu gelukkig ook keuzevakken als 'muziekgeschiedenis van deze

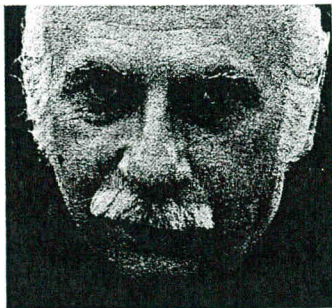
eeuw' en 'kamer muziekprojecten met eigentijdse muziek'. Een leuke ontwikkeling is dat een groot deel van de pianostudenten nieuwe muziek ook ineens interessanter is gaan vinden.”

„Mijn interesse voor modern repertoire stamt al uit mijn puberteit. Vanaf mijn zevende speel ik, zoals iedereen, klassieke muziek - en dat doe ik nog steeds niet veel plezier - maar toen ik een jaar of veertien was wilde ik meer weten over de theorie en las onder andere in vakanties

harmonieboekjes. Ik maakte toen voor het eerst kennis met de twaalftoonsmethode, die mij ontzettend aansprak. Het betekende een heel nieuwe invalshoek voor mij om te lezen dat muziek ook exact benaderd kan worden. Ik was trouwens op de middelbare school ook al het meest geïnteresseerd in exacte vakken. Ik beluisterde muziekvoorbeelden, heb de bladmuziek erbij gehaald en wilde er meteen alles van weten. Inmiddels ben ik er wel achter dat die moderne muziek niet zo veel anders in elkaar steekt dan de klassieke muziekwereld. De taal is anders, maar de gevoelswaarde en de emotie die erachter zitten blijven gelijk.”

ELS BOER

Vanavond om 20.30 uur speelt Ralph van Raat in De Ljzbraker samen met fluitist Claudio Santambrogio een Italiaans programma. Morgenavond, om 21.00 uur, is hij opnieuw present met het All Star Suite Ensemble, dan met werken van Theo Loevendief en Olivier Messiaen.

GIYA KANCHELI

TROUW (121.600)

van: 15.11.1999 Pagina: 14

Engelengezang bleef lang uit bij spirituele zevendaagse

Festival spirituele muziek

Kees Amntzen

AMSTERDAM - 'Engelengezang': het woord kon niet uitblijven tijdens een 'Dag van bezinning' - tevens slotdag - van het zevendaagse festival Nieuwe Spirituele Muziek, dat afgelopen week in Amsterdam plaatsvond. Hoe we ons dit superieure gezang individueel ook mogen voorstellen, in muziek schuilt klaarblijkelijk bij uitstek de geheimzinnige kracht op een directe en algemeen herkenbare manier suggesties van het onstoffelijke en onaardse op te roepen.

De soms uitbundige respons op deze luisterervaring verleent dan aan de componist het aureool van bemiddelaar tussen het hogere en het lagere. Maar gelukkig gaan sommigen daar nuchter mee om. Het antwoord van componist Joep Franssens op de vraag van een betoverde luisteraar, hoe hij erin slaagde die angelieke klank te realiseren, luidde nuchter: 'door de sopransaxofoon naast de trompet op te stellen'.

Met deze koele observatie begon Rokus de Groot - bekleeder van een leerstoel voor nieuwe Nederlandse muziek - zaterdagmiddag in de Westerkerk zijn referaat in het kader van een door de Universiteit van Amsterdam georganiseerd symposium over de 'Nieuwe spirituele muziek'. Net als bij de vele verschillende concerten in de voorafgaande week lukte het de sprekers maar niet op een gemeenschappelijke noemer uit te komen. De invalshoeken om het spirituele in de muziek te beleven of te beschrijven bleken duizendvoudig. En daarom klonk er afgelopen week muziek uit China en Ecuador naast pop en elektronische muziek en sprak men zowel over het religieus besef van Madonna als over de esoterie bij Schönberg.

In zekere zin bleek deze universele

invulbaarheid de achilleshiel van het festival. Waar hebben we het 'in hemelnaam' over? Aan de andere kant: een muzikale cultuuromslag tekent zich steeds duidelijker af, en wat is erop tegen deze op de agenda te zetten, onder wat voor noemer dan ook - zolang die agenda maar goede en interessante concerten oplevert.

De kwaliteit van die concerten viel afgelopen week echter op zijn minst wisselvallig te noemen: van het soevereine spel van het Nieuw Ensemble tot het geharstel van twaalf Amerikaanse zangers (Toby Twining Group met het voortijdige 'Requiem voor een Millennium') die helemaal niet in het Concertgebouw hadden mogen staan. Van gehark met elektronica die niet functioneerde tot het zeer behoorlijke strijkkwartet van het Duke kwartet. Dit jonge kwartet boeide vooral in het Tweede strijkkwartet van Peteris Vasks. Net als zijn landgenoot Arvo Pärt bekend deze Est zich tot een religieuze inspiratiebron. In het strijkkwartet bracht zijn overtuiging hem in ieder geval tot een originele, losse behandeling van het materiaal die nu eens niet in vrijblijvendheid bleef steken, maar tegelijk coherent en zwerig werkte.

Het muzikale hoogtepunt van het festival voltrok zich - hoe kan het anders - op de zevende dag. Giya Kancheli's gebedencyclus 'Leven zonder Kerstmis' markeerde de vier dagdelen (ochtend, middag, avond en nacht) van de 'Dag van bezinning' in de Westerkerk. Bij de middaggebeden althans - perfect uitgevoerd door Nieuw Sinfonietta Amsterdam onder leiding van Andrej Borejko - deed de puurheid en onopgesmuktheid van de compositie recht aan de devote intenties. Eindelijk klonk daar dan ook engelengezang, verzorgd door drie jongenssopranen van de kathedrale koorschool St. Bavo, zij het in merkwaardig, maar theologisch juist perspectief: 'Domine, respice in me' ('Heer, zie op mij neer') klonk het uit den hoge.

Festival Nieuwe Spirituele Muziek Requiem voor een Millennium

Programma:

ZONDAG 7 NOVEMBER 1999

19.00 uur Concertgebouw Amsterdam, dirigentenfoyer

Inleiding en opening door Michael van Eekeren, artistiek leider Festival

20.15 uur Concertgebouw Amsterdam, Grote Zaal

Nieuwe Spirituele Muziek

Radio Filharmonisch Orkest

Groot Omroep Koor

Tõnu Kaljuste (dirigent)

Yuri Bashmet (altviool)

Elma van den Dool (sopraan)

Leo van Doeselaar (orgel)

- Erkki-Sven Tüür (1959) *Passion* (1993)- Joep Franssens (1955) *Magnificat* (1999), wereldpremière - festivalopdracht- Arvo Pärt (1935) *Pari Intervallo* (1976-80)- Giya Kantsjeli (1935) *Styx* (1999), wereldpremière - festivalopdracht

MAANDAG 8 NOVEMBER 1999

20.15 uur Concertgebouw Amsterdam, Grote Zaal

Multimedia concert

I Fiamminghi

Rudolf Werthen (dirigent)

France Springuel (cello)

Steve Dugardin (countertenor)

Vadim Tsibulevsky (viool)

Jo Vercruyse (viool)

- Kristoffer Zegers (1973) *Singularity III* (1998)- John Adams (1947) *Christian Zeal and Activity* (1973)- Gavin Bryars (1943) *Jesus' Blood never failed me yet* (1971/94)- Arvo Pärt (1935) *Cantus in memory of Benjamin Britten* (1977/80)- Arvo Pärt (1935) *Tabula Rasa* (1977)- Giya Kantsjeli (1935) *Diplipito* (1997)**22.00 uur** De IJsbreker Amsterdam

Festival Café Nieuwe Spirituele Muziek

22.00 uur: midscape ('inlooptconcert') Samenstelling: Michael van Eekeren.

Muziek van o.a. Talk Talk, Yes (Tales of Topographic Oceans)

Joep Franssens, Pink Floyd, Klaus Schulze en Gavin Bryars.

23.00 uur: nagesprek (aanvang na aankomst publiek van het concert eerder deze avond)

Marc Wielaert, programmamaker en presentator radio 4, in gesprek met componist

Joep Franssens en Rudolf Werthen, dirigent en artistiek leider van het Belgische

ensemble I Fiamminghi. Over de invloed van popmuziek op het componeren van

hedendaagse (spirituele) muziek.

DINSDAG 9 NOVEMBER 1999

14.00 uur Tropeninstituut Amsterdam, Kleine Zaal

Boventoonzang uit Mongolië

14.00 uur: Inleiding/lezing door Maya-Matthea van Staden

14.30 uur: Altai-Hangai Ensemble met boventoonzang uit Mongolië

- Traditionele liederen, instrumentale liederen en gecomponeerde liederen

16.00 uur: Workshop boventoonzang door Mark van Tongeren

20.30 uur Tropeninstituut Amsterdam, Grote Zaal

Nieuwe spirituele muziek uit China, Azerbeidzjan en Ecuador
Nieuw Ensemble
Ed Spanjaard (dirigent)
Junko Ueda (biwa/stem)
Liane Keegan (mezzo-sopraan)
- Diego Luzuriaga (1955) *Procesión* (1995)
- Qu Xiaosong (1952) *Ji #6 'Flowing Sands'*
- Rahilja Hasanova (1951) *Sa'maa* (1994)
- Tan Dun (1957) *Circle with four trios, conductor and audience* (1992)
- Guo Wenjing (1956) *Inscriptions on Bone* (1996)

22.00 uur De IJsbreker Amsterdam

FestivalCafé Nieuwe Spirituele Muziek

22.00 uur: mindscape ('Inloopconcert')

Samenstelling: Mark van Tongeren, etnomusicoloog

23.00 uur: nagesprek

(aanvang na aankomst publiek van het concert eerder deze avond)
Saskia Törnqvist, muziekjournalist, in gesprek met Mark van Tongeren en Joël Bons, artistiek leider van het Nieuw Ensemble.
Over de relatie tussen Chinese traditionele en nieuwe muziek en eigentijdse muziek in het Westen.

WOENSDAG 10 NOVEMBER 1999

20.15 uur Concertgebouw Amsterdam, Kleine Zaal

Requiem voor een Millennium
Toby Twining Group:
- Toby Twining (1958) *Chrysalid Requiem* (1999), wereldpremière - festivalopdracht

22.00 uur De IJsbreker Amsterdam

FestivalCafé Nieuwe Spirituele Muziek

22.00 uur: mindscape ('Inloopconcert')

Samenstelling: Raphael Reina, componist, docent Conservatorium van Amsterdam en specialist op het gebied van niet-westerse stemmingssystemen.

23.00 uur: nagesprek

(aanvang na aankomst publiek van het concert eerder deze avond)
Raphael Reina in gesprek met de Amerikaanse componist Toby Twining en Mark Johnson, theoreticus op het gebied van microtonale stemmingen. Over het gebruik van reine (Middeleeuwse) stemming in Twinings *Chrysalid Requiem*.

DONDERDAG 11 NOVEMBER 1999

20.15 uur Concertgebouw Amsterdam, Kleine Zaal

Klank-Werelden
The Duke Quartet:
- Arvo Pärt (1935) *Summa* (1977)
- Kevin Volans (1949) *Hunting: Gathering* (String Quartet no. 2) (1987)
pauze
- Peteris Vasks (1946) *String Quartet nr. 2 (Sommer Gesänge)* (1983/84)

22.00 uur De IJsbreker Amsterdam

FestivalCafé Nieuwe Spirituele Muziek

22.00 uur: mindscape ('Inloopconcert')

Samenstelling: componist Kristoffer Zegers. Collage van elektronische popmuziek en elektronische tapemuziek.

23.00 uur: nagesprek

(aanvang na aankomst publiek van het concert eerder deze avond)
Michael van Eekeren in gesprek met Kristoffer Zegers, leden van de popgroep Loop Guru en Gert van Veen, producer en popjournalist van de Volkskrant.
Over de raakvlakken tussen elektronische tapemuziek en 'earth beats and spacy-trance music'.

Festival
Nieuwe
Spirituele
Muziek
7-13 november
1999 Amsterdam

Arvo Pärt

HET CONCERTGEBOUW & NCRV
u.v. Stichting Oudharnas

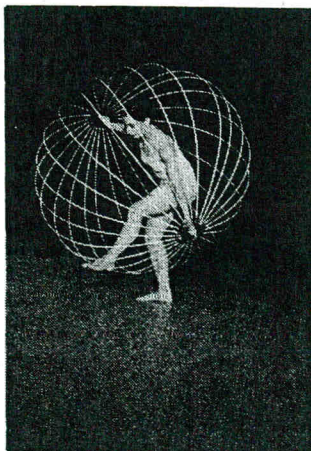
Tüür Franssens Pärt Kantsjeli
wereldpremière wereldpremière

Nieuwe
Spirituele
Muziek

Radio Filharmonisch Orkest, Groot Omroepkoor,
Tõnu Kaljuste dirigent, Yuri Bashmet altus, Leo van Doeselaar orgel

Grote Zaal 20.15 uur **zo 7 november**
kassa 020. 671.83.45 uitlijn 0900.0191 (76 ppm)

Met steun van het Prins Bernhard Fonds VSB FONDS

Images

NRC HANDELSBLAD

Conflicten over kwaliteit muziek bij Gaudeamus

Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999. (T/m zondag op meerdere lokaties in Amsterdam.) Gehoord 6/9 De IJsbreker en Felix Meritis.

DOOFERST VERMEULEN

Bij de gisteren in Amsterdam begonnen Internationale Gaudeamus Muziekweek, een concours voor jonge componisten, zijn enkele door de jury toegelaten stukken getroffen door een veto van de uitvoerenden. Zo wees Peter Eötvös, de dirigent van het Radio Kamerorkest, orkestwerken van Damien Ricketson en Nara Shin als te ondermaats van de hand. Het is een handelwijze die traditie dreigt te worden. De Australiër Ricketson valt niettemin toch te beluisteren: een kamermuziekstuk voor basfluit en elektronisch versterkt strijkkwartet stuit bij andere musici niet op bezwaren. De jury, Ron Ford, Martijn Padding, Michel Redolfi en Michael Smetanin, selecteerde liefst een derde van de zeventig inzendingen voor uitvoering, wat een uitzonderlijk gevulde Muziekweek oplevert.

Het Canadese Esprit Ensemble, dat zijn naam met ere draagt, beet maandagavond in De IJsbreker het spits af. Vreemd: de Canadese Chris Paul Harman componeerde Balkan-maten in allerlei combinaties van vijf, zes en zeven achtesten die ik eerder had verwacht bij de in Belgrado geboren Ana Sokolovic. Haar *Géometrie sentimentale* is mij zeer bevallen. Uitgangspunten zijn de ruigheid van de driehoek, de gratie van de cirkel en de onbuigzaamheid van het vierkant. Vooral de *lion roar* weet zij effectief te laten brullen. In het centrum meende ik het nerveuze gezoom van een bromvlieg te horen die de uitgang niet kon vinden.

In *un una Cicala innamorata* van Christina Viola Oorebeek is het ritmische materiaal letterlijk een transcriptie van insectenklanken. Dit arcadisch klankbeeld van het Japanse Akiyoshidai met de god Pan jagend achter de nymfen, biedt een wat lang uitgevallen maar op zichzelf boeiende Westerse blik op het Oosten.

's Avonds in Felix Meritis, bij het zeer geïnspireerde Nieuw Ensemble met Ernest Rombout als formidabele hobosolist, waren ook composities van drie kanshebbers te horen. Allereerst presenteerde zich de Italiaan Mauro Mantalbeti, die het zocht in een temperamentvolle *Stude* in de tegenstelling van kale, dode klanken tegenover een soort getrippel van ratten. Dankbare, maar mij te filmisch uitgevallen muziek. Ook in *Le départ* van de Japanner Jummei Suzuki was er weer dat scherp en spits staccato, maar nu ontbrak een wezenlijk contrast. Er zijn zeven 'korte secties waarvan het deeltje in strikte 'minimal' opzet mij het meest beviel.

Dan was er de bij Gaudeamus niet geheel onbekende Engelse componist Joanni Baili in een *Waning* voor kamerensemble met hobosolo. Nu luisterde je niet naar een al dan niet gelukte vorm, maar naar een logisch muziekstuk, want Baili weet hoe je één grote spanningsboog kunt opbouwen die in haar geval steeds hoger en valer wordt uitgerekt. *Ugly and brutal* noteert zij in het centrum met ruige accenten en jankende uithalen, ruistonen in de blazers, hoge clusters in de piano, buzz-effecten in de harp. Hobo en basklarinet, viool en altviool dragen begin en eind. Niets wil je missen van dit opwindende, vreselijk wrede maar ook schitterende schouwspel.

binnenland, overzicht per podium

Alkmaar

Provadja Theater

- 21/1 Etalage: Images, Eleonore Pameijer, piccolo, fluit, altfluit en basfluit, Beppie Blankert, regie en choreografie
- 7/3 Basho Ensemble o.l.v. Jurrien Sligter, Janice Jackson (sopraan), Marcel Beekman (tenor) de rol van Rimbaud.
- 15/4 Schreck Ensemble: Colin McClure, geluidstechniek, Pieter Suurmond, computertoepassingen, sopraan Janice Jackson, basklarinettist Hein Pijnenburg en violiste Maria Tiziana Pintus.
- 20/5 Steve Horowitz Mousetrap Quartet
- 11/11 Airgame/Allan Lauriard, Hans van Koolwijk, bekend van de Bambuso Sonoro, heeft speciaal voor Airgame vier bamboe instrumenten gebouwd
- 18/11 Osiris Trio; Peter Brunt (viool), Ellen Corver (piano) en Larissa Groeneveld (cello).
- 9/12 Ensemble Het Project Nieuwe mystiek en Rusland

Amsterdam

Beurs van Berlage, Yakult Zaal

- 15/6 Project Jonge Componisten; het Nederlands Ballet Orkest onder leiding van Richard
- 8/9 Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999; Esprit Orchestra, o.l.v. Alex Pauk, Ensemble van het Conservatorium van Amsterdam o.l.v. Harry Sparnaay
- 13/11 Polo de Haas, piano, Han de Vries, hobo, Frances Marie Uitti, cello, Marcel en Armeno Alberts, muziektheaterinstallatie De Plagen

Amsterdam

Bimhuis

- 9/9 Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999, Brass of the Moving Image, b. Saxofoon Ensemble o.l.v. Ed Bogaard, Rotterdam Philharmonic Brass o.l.v. Hans Leenders, Steamboat Switzerland
- 10/9 Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999, Night of the Unexpected 1999, Lori Freedman (Canada), basklarinet, Radian (Oostenrijk), Günter Christmann (Duitsland), Edwin van der Heide (Nederland), live elektronica, Kaffe Matthews (UK), viool, DJ Art Erasure, Tonk (USA, Groot-Brittannië, Nederland):

Amsterdam

Concertgebouw

- 7/11 Grote Zaal - Festival Nieuwe Spirituele Muziek; Radio Filharmonisch Orkest, Groot Omroep Koor, Tõnu Kaljuste (dirigent), Yuri Bashmet (altviool),
- 8/11 Grote Zaal - Festival Nieuwe Spirituele Muziek; I Fiamminghi, Rudolf Werthen (dirigent), France Springuel (cello), Steve Dugardin (countertenor), Vadim Tsibulevsky (viool), Jo Vercruysse (viool)
- 10/11 Kleine Zaal, Festival Nieuwe Spirituele Muziek; Toby Twining Group:
- 11/11 Kleine Zaal, Festival Nieuwe Spirituele Muziek; Klank-Werelden, The Duke Quartet:

Amsterdam

De Balie

- 21/2 Etalage: Ives Ensemble; Jan van de Putte - Quelli che restano

Amsterdam

De IJsbreker

- 27/1 Etalage: Images; Eleonore Pameijer, piccolo, fluit, altfluit en basfluit, Beppie Blankert, regie en choreografie
- 6/9 Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999, Esprit Ensemble, Alex Pauk - dirigent
- 7/9 Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999, acco land: Claudio Jacomucci & Anne Landa - accordeon
- 8/9 Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999, Esprit Ensemble, Alex Pauk - dirigent, Erica Goodman - harp, Robert Aitken - fluit, Nefres Attò - spreekstem
- 9/9 Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999, Maartje ten Hoor - viool, Helen Bledsoe - fluiten, Ayelit Harpez - sopraan
- 10/9 Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999, LOOS, Wolter Wierbos
- 8/11 Festival Café Nieuwe Spirituele Muziek, 22.00 uur: mindscape ('inloopconcert') Samenstelling: Michael van Eekeren. Muziek van o.a. Talk Talk, Yes (Tales of Topographic Oceans), Joep Franssens, Pink Floyd, Klaus Schulze en Gavin Bryars. 23.00 uur: nagesprek (aanvang na aankomst publiek van het concert eerder deze avond) Marc Wielaert, Joep Franssens en Rudolf Werthen

Amsterdam

Felix Meritis

- 6/9 Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999, Nieuw Ensemble, Micha Hamel - hobo - dirigent, Ernest Rombout - hobo
- 11/9 Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999, MusikFabrik o.l.v. Diego Masson, b. Ned McGowan - fluita
- 12/9 Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999, MusikFabrik o.l.v. Diego Masson, De Erepreijs, David Dramm - live electronics
- 14/11 Tom Johnson Festival

Amsterdam

Frascati

- 17-18/4 Rumori-dagen; Het Brusselse Quatuor Danel, Arnold Marinissen, Noa Frenkel en Harm Huson, Maarten Altena Ensemble en Gerard Bouwhuis

Amsterdam **Openbare Bibliotheek**
6/11 Louis Andriessen geeft een inleiding op zijn opera *Writing to Vermeer*

Amsterdam **Paradiso**
7/9 Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999, Asko Ensemble, Ilan Volkov - dirigent., Esprit Ensemble, Alex Pauk - dirigent, b. Erica Goodman - harp
10/9 Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999, Radio Kamer Orkest, Peter Eötvös - dirigent
12/11 Symposium Nieuwe Spirituele Muziek, dag 1 Festival Nieuwe Spirituele Muziek

Amsterdam **Posthoornkerk**
12/2 Salvatore Sciarrino project; fluitist Roberto Fabbiciani, sopraan Jannie Pranger, pianiste Tomoko Mukaiyama en cellist Julius Berger
13/3 Concerten I t/m IV; theater en electronica werk
22/5 Concert X, Muziek voor kinderen en Elektrische Gitaar
11/12 Akoestisch, Elektrisch, Elektronisch:

Amsterdam **Conservatorium**
10/4 Slagwerkzaak PPP; Taiwan Percussion Group Dwo-In

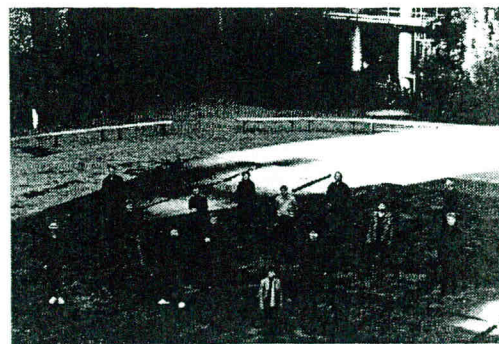
Amsterdam **Stedelijk Museum**
2/1 Arnold Marinissen
9/1 Ensemble '88
23/1 Cobla la Principal d'Amsterdam; Michiel Braam - Zarzamora
30/1 Koh-i-noor, Frido ter Beek (sopraansaxofoon), Bert Haan (altsaxofoon), Sander Beumer (tenorsaxofoon) en Marc Scholten (baritonsaxofoon)
13/2 Van Gogh Ensemble, Ermo Hartsuiker (klarinet), Semjon Meerson (viool), Vladislav Warenberg (cello) en Sara Crombach (piano)
20/2 Basho Ensemble o.l.v. Jurrien Sligter, Janice Jackson (sopraan), Marcel Beekman (tenor) de rol van Rimbaud
27/2 Etalage: Images; Eleonore Pameijer, piccolo, fluit, altfluit en basfluit, Bepie Blankert, regie en choreografie
6/3 Malle Symen Quartet: Katja Blischke, Raphaela Danksagmüller, Cathelijne Hensing en Ina Wieczorek
13/3 Ivo Janssen met nieuwe toccata's
20/3 Conjunto Iberico, Henk Alkema - Sweet Pain II
10/4 Pauline Post & Nora Mulder - piano, m.m.v. Daniela Bernoulli, sopraan
17/4 Tuning Studies; Luc Houtkamp - Christina Viola Oorebeek - Yamaha Disklavier
24/4 Schreck Ensemble
1/5 Orkest De Volharding; Extravaganza programma
11/9 Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999, Slagwerkgroep Den Haag, Micha Hamel - dirigent, Anne La Berge - fluit, c. Internationaal Ensemble
2/10 Etalage: Reis naar de Maan, muziek: Calliope Tsoupaki
30/10 Ina Wieczorek, blokfluitiste
6/11 Robert Armus Ensemble
20/11 Multimedia presentaties, w.o. Hold Still Keep Moving
27/11 Interval Chamber Paissos Catalans
27/11 Interval Chamber Amsterdam, Josep Vicent, dirigent, Poculum Amoris: De Liefdesbeker, "Muziek van Catalaans-Spaanse componisten"
4/12 The Busy Drone door Gilius van Bergeijk gedraaid
18/12 Tomoko Mukaiyama, solo concert

Amsterdam **Tropeninstituut**
9/11 Festival Nieuwe Spirituele Muziek

Amsterdam **Westerkerk**
13/11 Dag van Bezinning: Symposium Nieuwe Spirituele Muziek, dag 2

Apeldoorn **Cultureel Centrum Gigant**
24/1 Larissa Groeneveld & Peter Brunt
14/3 Conjunto Iberico
6/4 Taiwan Percussion Group Dwo-In
5/10 Dirk Luijmes & Jaap Blonk
7/12 Han de Vries & Frances-Marie Uitti
14/2 de '5th International Young Composers Meeting'

Bergen **Ruïnekerk**
19/2 Geoffrey Madge
19/3 Conjunto Iberico; Henk Alkema - Sweet Pain II
23/4 Actualiteitsconcert, Fluitensemble Tegenwind: Marieke van der Horst, Lia Koolmees, Anne La Berge, Tatiana Koleva, slagwerk
21/5 Zygmunt Krauze, piano
15/10 John Snijders & Josje ter Haar; Invitation à la Danse met een gevarieerd programma
19/11 Ralph van Raat, Winnar Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours 1999)
17/12 Componistenportret Cornelis de Bondt

Ensemble Musikfabrik

Koosnaampjes die klinken als onheil

MUZIEK

Werken van De Vries, Donatoni, Loevendie e.a. door Conjunto Ibérico o.l.v. Elias Arizcuren. Bergen, Ruïnekerk, 19 maart.

De wereldpremière in Apeldoorn vorige week zondag haalde hij niet en die in Bergen, afgelopen vrijdag, terauwernood. 's Middags nog kwam componist Klaas de Vries met de laatste noten van *Litanie* voor cello-octet en mezzosopraan aanzetten.

Elias Arizcuren, dirigent en oprichter van het cello-octet Conjunto Ibérico maakt het zichzelf niet makkelijk. Omdat er geen repertoire is voor de incurante bezetting van acht celli is hij naast bewerkingen afhankelijk van nieuwe composities, speciaal voor Conjunto Ibérico geschreven. Alleen door eendeloos zeuren en door componisten elke maand thuis te bellen, krijgt hij het voor elkaar dat beroemdheden als Xenakis, Boulez, Berio, Donatoni en Loevendie een opdracht aanvaardden.

Niet langer bestand tegen de verleidingen van Arizcuren en zijn uitmuntende ensemble van cellisten, componeerde De Vries in één maand het lied *Litanie* gebaseerd op de laatste brief van de ongeneeslijk zieke Henriette Vogel aan haar geliefde, de schrijver Heinrich von Kleist (1777-1811).

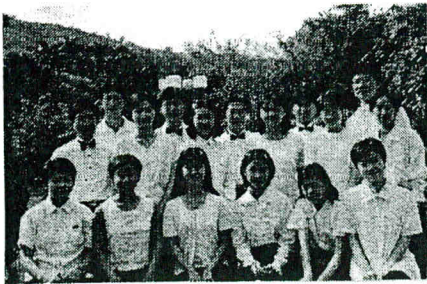
Kort na het schrijven van de brief hebben de geliefden samen zelfmoord gepleegd op een hotelkamer door elkaar door het hoofd

te schieten. Niets in de tekst, die bestaat uit een lange lijst van koosnaampjes, wijst op het naderende onheil. Of wijst juist alles erop? De Vries houdt van dit soort paradoxale en surrealistische verbanden. De onbestemd dramatische muziek van *Litanie* is als het ware een intermediair tussen de tekst en werkelijkheid. De Vries laat het octet klinken als een klein orkest met een expressivistische broeierigheid zoals we die kennen van Schönbergs *Pierrot Lunaire*. Gezien de omstandigheden leverden mezzosopraan Gerrie de Vries en het octet een knappe prestatie.

Met elk nieuw werk verovert een componist een gedeelte van de onontgonnen klankwereld van acht celli. Loevendie verkennt in zijn *Two Mediterranean dances* de ietwat bezopen meerstemmigheid van een Turks straatorkest. Donatoni speelt in *Lame II* (zoals altijd) met wellustig friemelende guirlandes. Claudio Prieto benadert, net als De Vries, in *Caminando por la aventura* het ensemble als een klein orkest waarin het extreme hoog en laag van de cello uitgebuit wordt. Ook maakt Prieto ingenuus gebruik van de mogelijkheden om het ensemble op te delen in kleinere groepen met verschillende functies en geluidsterkten.

Wat de componist ook bedenkt, geef Conjunto Ibérico en zijn dirigent Arizcuren even de tijd om het in te studeren en ze leveren een topprestatie.

Michael van Eekeren

Taiwan Percussion Group Dwo-In

NRC HANDELSBLAD (272.300)
van: 18.10.1999 Pagina: 10

Muziek Biënnale in Rotterdam begonnen

Concert: Opening Rotterdamse Muziek Biënnale. Alan Thomas (gitaar), Cecily Lock (piano) en Ensemble Rotterdam Conservatorium. Gehoord 17/10 Conservatorium Rotterdam.

DOOR ERNST VERMAULEN
De eerste Rotterdamse Muziek Biënnale, georganiseerd rond het 32ste Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours dat voorheen elk jaar plaatsvond, begon zondagmiddag met een concert in het

Rotterdams Conservatorium. Alan Thomas, winnaar van het concours in 1997, beet op zijn elektrische gitaar het spits af. Daarbij trok vooral de première van Christopher Fox' meditatieve *The Grain of Abstraction* de aandacht. Twee werelden in verschillende tempolagen verkennen elkaar: die van de spaarzame gitaar en die van het drukke staccatoveld op de tape, als een typemachine van verre, een grote ademende ruimte suggerevend. Meer succes had *Vampyr* van Tristan Murail, een te gemakkelijke rockimitatie. Cecily Lock, winnares van de Gaudeamus Prijs voor de beste hedendaagse vertolking op het Prinses Christina Concours 1999, gaf een kort recitaal, uitmondend in een stevig aangezette en kristalheldere vertolking van Boulez' *Doze Notations*.

Het boeiendst vond ik *Silk Execution* van Edward Top, een leerling van Peter-Jan Wagemans, die in de stijl van Rihm vijf trombones clusterkoralen laat spelen, geplaatst tegenover en vermengd met het slagwerk als in de Chinese Opera, ingekleurd door harp, piano en harmonium. Langzame clusters zijn diatonisch uitgewerkt, snelle staccatoclusters chromatisch. Vooral het harmonium mengt goed met de lage blazers, het slagwerk is wat overdone, maar naar het slot toe ontstaat wel degelijk een dwingende lijn in dit ritueel.

Dinsdagavond is meer werk van Top te horen naast composities van Astrid Krusselbrink, Juan Felipe Waller en Christina Viola Oprebeek: eindexamenlaurealen composities op het Rotterdams conservatorium.

De Biënnale duurt nog voort tot en met zondag 24 oktober, met dan de finale in De Doelen van het vertolkersconcours met dit jaar een recordaantal van 99 inschrijvingen.

- 8/5 Etalage: Mondriaan Kwartet met strijkkwartetten van John Zorn
- 6/10 Reis naar de Maan, muziek: Calliope Tsoupaki
- 22-24/10 'Goede noten': Andriessen festival
- 3/11 Stockhausen en Palincx; Covers: tussen imitatie en bewerking
- 15/12 de ereprijs kersverse werken van o.a. David Dramm, Onno Hasabos, Django Bates en Joyce Bee Tuan Ko
- 23/12 Walter van Hauwe met programma waarbij kruisbestuiving tussen de oosterse en westerse muziek centraal staat

Nijmegen St. Stevenskerk
25/3 Lien van der Vliet; Ton Bruynèl - Reliëf, Dust, Arc en Kolom

Nijmegen Stichting Moderne Muziek Nijmegen
16/12 Doris Hochscheid, cello/Frans van Ruth, piano

- Rotterdam Conservatorium**
- 7/4 Taiwan Percussion Group Dwo-In
 - 17/10 Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours Openingsconcert, Alan Thomas, Cecily Lock; Ensemble van het Rotterdams Conservatorium o.l.v. Hans Leenders
 - 18-23/10 Willem Pijperzaal, Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, Eerste en tweede ronde Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours
 - 18/10 Willem Pijperzaal, Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, Josje ter Haar, viool / violin; John Sniijders, piano
 - 19/10 Willem Pijperzaal, Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, Examenklas Compositie Ensemble van het Rotterdams Conservatorium o.l.v. Hans Leenders;
 - 19-22/10 Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, Lunchpauzeconcerten door concoursdeelnemers
 - 23/10 Willem Pijperzaal, Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, Slagwerkensemble Rotterdams Conservatorium & solisten; René Uylenhoet, electronica

- Rotterdam De Doelen**
- 20/10 Jurriaanse Zaal, Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, "Mijlpalen" Arditti Quartet
 - 21/10 Jurriaanse Zaal, Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, Orkest De Volharding, Doelen Ensemble, Slagwerkgroep Den Haag, o.l.v. Jurjen Hempel; Frank de Groot, viool
 - 22/10 Grote Zaal, Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, Rotterdams Philharmonisch Orkest o.l.v. Reinbert de Leeuw; Irvine Arditti, viool
 - 22/10 Hal van Grote Zaal, Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, Drama - fragment / Splintering, fragment, drama, Ingrid Kappelle, sopraan, Frank de Groot, viool
 - 24/10 Jurriaanse Zaal, Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, Finale
 - 18/10 Jurriaanse Zaal, Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, Benjamin Schmid, viool; Janine Jansen, viool; Joris van Rijn, viool 24 Capriccio's voor viool solo (1999) wp, Wolter Wierbos, trombone, Henri Tournier, bansuri (bamboefluit)

- Rotterdam Lantaren/Venster**
- 13/1 Etalage: Images Eleonore Pameijer, piccolo, fluit, altfluit en basfluit, Beppie Blankert, regie en choreografie
 - 20/1 Raaf Hekkema & Calefax Rietkwintet en celliste Doris Hochscheid.
 - 10/2 Serie Elektronica, Het Pianoduo Post & Mulder
 - 24/3 René Berman en Kees Wieringa verlenen ook Manja Smits (harp) en Miny Dekkers (accordeon)
 - 24/10 Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours, Concert door leden van de jury van het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours
 - 17/11 Serie 'Titaantjes': Joey Roukens; Naast het Nieuw Ensemble o.l.v. Micha Hamel verlenen ook fluitist Harrie Starreveld, Elsje Plantema en Ranadi Santoso (Balinese en Soendanees fluiten)

Utrecht Academietheater
2/3 Basho Ensemble o.l.v. Jurrien Sligter, Janice Jackson (sopraan), Marcel Beckman (tenor) de rol van Rimbaud.

Utrecht Domkerk

- 15/4 Lien van der Vliet, orgel
- 18/5 Willem Tanke, orgel: Messiaen programma
- 11/2 Nederlandse Muziekdagen; Jan Jansen, orgel, Peppie Wiersma, slagwerk, Arnold Marinissen, slagwerk
- 22/10 Willem Tanke, orgel
- 3/12 Willem Tanke, orgel
- 11/12 Nederlandse Muziekdagen; Arie Abbenes, beiaard

Utrecht **Geertekerkerk**
9-11/12 Nederlandse Muziekdagen; Luisterexpositie van de elektronische muziek van Jan Boerman.

Utrecht **Huis a/d Werf**
31/1 Aardvark; Alison Isadora (viool, sampler), Cor Fuhler (piano, synthesizer, analogo sampling), Anne La Berge (fluit, electronica) en Rozemarie Heggen (contrabas, electronica)
7/2 Etalage: Ives Ensemble; Jan van de Putte - Quelli che restano
14/2 Etalage: Images; Eleonore Pameijer, piccolo, fluit, altfluit en basfluit, Beppie Blankert, regie en choreografie
27/2 Kleine Cantate; theaterconcert is De Tragicomedie van Don Cristobal en Dona Rosita
7/3 Etalage: Human Shields; muziektheaterwerk Human Shields van Isak Goldschneider
14/3 Etalage: Hold Still Keep Moving - een CD-Rom project
26/3 Etalage: Mondriaan Kwartet met strijkkwartetten van John Zorn
17/10 Storytelling samengesteld door Jacqueline Oskamp Jannie Pranger & Tomoko Mukaiyama:
13/11 Covers: tussen imitatie en bewerking
5/6/2 Etalage: Ives Ensemble; Jan van de Putte - Quelli che restano

Utrecht **Vredenburg, grote zaal/kleine zaal**
9/12 Nederlandse Muziekdagen; Marijke van Kooten, viool, Paul Jeukendrup, Jan Boerman, Jan van de Putte, & Johan van Kreijl, elektronica
10/12 Nederlandse Muziekdagen Schönberg Ensemble, Asko Ensemble, Reinbert de Leeuw, dirigent, Ingrid Kappelle, (mezzo)sopraan; Helena Wiklund, sopraan; Janine Pas, sopraan; Johanne Zomer, alt; Gerda Zelm, alt; Tomoko Mukaiyama, piano; Jan Panis, elektronica
11/12 Nederlandse Muziekdagen Radio Filharmonisch Orkest, Groot Omroepkoor, Gennadi Rozhdestvensky, dirigent, Vivian Tierney, sopraan; Jadwiga Rappé, alt; Marten Smeding, tenor;
12/12 Nederlandse Muziekdagen Radio Kamerorkest, Cappella Amsterdam, Mannenkoor, Peter Eötvös, dirigent
10/12 Nederlandse Muziekdagen Schönberg Kwartet, Het Trio

Velp **Kunsthuis 13**
23/1 Ensemble Multifoon, Symon Clarke - Nieuw werk voor 12-to
21/2 Etalage: Images, Eleonore Pameijer, piccolo, fluit, altfluit en basfluit, Beppie Blankert, regie en choreografie
21/3 Fluitiste Anne La Berge en basklarinetist Henk Bakker
2/4 Taiwan Percussion Group Dwo-In
21/5 Ivo Janssen, De toccata's.

Venlo **Museum Van Bommel Van Dam**
10/1 Duo Gillian Lampater, fluit/Barre Bouman, klarinet en bassethoorn
21/2 Basho Ensemble o.l.v. Jurrien Slijter, Janice Jackson (sopraan), Marcel Beekman (tenor) de rol van Rimbaud
28/3 Ivo Janssen met nieuwe toccata's
28/11 Duo Dramm & La Berge"

Zwolle **Broerenkerk**
8/4 Taiwan Percussion Group Dwo-In

Jan Boerman

AMERSFOORTSE COURANT (41.296)
van: 11.12.1999 Pagina: 19 cm2: 205.59

Volop stof tot discussie dankzij wereldpremières

Utrecht

De vaart zit er lekker in, bij de 11e editie van de Nederlandse Muziekdagen. Dag twee bracht nieuwe stukken, meer belangstelling van het publiek en flink wat stof tot discussie. Zo valt het met de aangekondigde strengheid van centraal programmeur Jan van Vlijmen alleszins mee. De gisteren gepresenteerde wereldpremières bleken bepaald niet ontoegankelijk: in 'Ennea's domein' helpt Robin de Raaf (1968) zijn publiek door de inzet van goed herkenbaar muzikaal materiaal. Een grillig motief fungeert als vertrek- en herkenningspunt voor een bruisend stuk muziek voor zevenkoppig kamerensemble. Een stuk met drive, maar minder structuur en raffinement als 'The Mondrian Equilibrium' van generatiegenoot Peter van Onna (1966). Van Onna viel op met zijn feilloos instinct voor kleur en afwisseling, voor balans tussen dankbare soli en welbespraakte dialogen tussen kwarttoonsfluit, basklarinet en piano, die overigens

voortreffelijk werden bespeeld door Harrie Starveld, Harry Sparnaay en René Eckhardt. Met de tweede première, 'Called back' van Willem Boogman (1955) traden we in een heel ander, bijna onnaards universum. Geïnspireerd door de symbolische betekenis van de cirkelbeweging, weet de geleerde filosoof Boogman in 'Called back' met beperkte middelen een ingetogen en toch expressief effect te bereiken. „Als motten rondom het licht," aldus de componist, fladderen de vier strijkers vele maten om één enkele toon en elkaar, alle klankmogelijkheden van strijken, glijden en boventonen tot de uiterste grenzen verkenkend. Louis Andriessen koos een minder metafysische symboliek in 'Tao' het tweede deel uit de 'Trilogie van De laatste dag' waarin de componist op drie manieren muzikaal ingaat op de dood. In 'Tao' is het nu eens niet de motoriek die heerst, maar de pointillistische accenten en de contrasten tussen het hemels geïnstrumenteerde orkest en een viertal zangstemmen, de piano en tenslotte Tomoko Mukaiyama knielend en reciterend met de koto, een Japanse citer. De geëtabeleerde generatie had in het avondconcert duidelijk het overwicht: Richard Rijvos (1964) kon mij niet overtuigen met zijn bonte verzameling muzikale Beuys-objecten in 'Block Beuys - Raum 2'. En Jan van der Putte, rijk bedeed in deze Muziekdagen, liet een gevoel van anachronisme achter met 'Es schweigt', een pretenstius soort muziektheater waarin met veel trammelant, maar weinig muziek de gevoelstoestand van verveling moet worden uitgebeeld. Nee, dan de fenomenale uitsmijter met 'To you' van Peter Schat: een klassieker uit de recalcitrante jaren zeventig met een deel tussen een flinke batterij elektrische gitaren en een overspannen sopraan, lichteffecten uit een drietal reusachtige bromtollen en vooral héél veel goeie, swingende noten.

Jurriaan Meyer

Nederlandse Muziekdagen, Vredenburg Utrecht, 10 dec.

Buitenland, overzicht gerangschikt op land

Argentinië

17-18/9 Buenos Aires en Rosario Marcel Worms met zijn programma New Blues for Piano

Australië

1/8-11/8 Melbourne/Sydney Harry Sparnaay als solist bij de Seymour Group in Sydney

Chili

23-24/9 Santiago de Chile Marcel Worms met zijn programma New Blues for Piano

Cyprus

6-13/3 Nicosia Xenakis-festival, Xenakis Ensemble was ensemble-in-residence

Duitsland

14-17/1 Berlijn tijdens het festival Berlin Atonal de muziekinstallatie Krachtgever van Peter Bosch en Simone Simons

19/12 Bremen Maarten Altena Ensemble optreden tijdens het festival 'Ein Tag für Erik Satie'

10/6 Detmold Op initiatief van Peter Prommel is aan de Hochschule für

6/12 Detmold Musikhochschule, Slagwerker Arnold

20/3 Frankfurt Het Nederlands Fluit Orkest trad op tijdens het European Flute Festival en Weimar, Erfurt, Het Utrecht String Quartet

6-11/4 Kassel "21. Internationale Studienwoche für zeitgenössische Musik"

13-15/5 Lüneburg Fluitist/componist Jos Zwaanenburg en componist René Uylenhoet

24-31/10 Lüneburg Festival Neue Musik Lüneburg; Jos Zwaanenburg en Tim Howle (fluiten en live-elektronica) geven concerten en workshops

8/4 Weimar Hochschule für Musik; Utrecht String Quartet

Engeland

17-28/11 Huddersfield Contemporary Music Festival; London Sinfonietta, het Apartment House, het Nederlands Blazers Ensemble speelt, en Psappha en een ensemble o.l.v. Clark Rundell

Estland

24-25/11 Tallinn Huib Emmer (live-elektronica) en Tappo Kontakt (Remco Schuurbiers, live-video) geven concerten met hun werk Metal Zombie

26/11 Tartu Huib Emmer (live-elektronica) en Tappo Kontakt (Remco Schuurbiers, live-video) geven concerten met hun werk Metal Zombie

Finland

8-10/7 Viitasaari trompettist Marco Blaauw speelde met zijn Michaels Trompetter tijdens het festival Time in Music.

Frankrijk

4/3 Lyon festival "Musiques en scène"; Barton Workshop

5/3 Lyon festival "Musiques en scène"; Barton Workshop

10/11 Parijs Tom Johnson Festival

Hongarije

10/7 Szombathely Jeff Hamburg - Schuykill uitgevoerd door het Savaria Symphony Orchestra.

18/7 Szombathely Asko Ensemble tijdens het 'Bartok Festival'

Ierland

7/3 Dublin Harry Sparnaay en Annelie de Man

India

5/2 Chennai workshop Ensemble Together met L.Vaidyanathan

6/2 Chennai workshop Ensemble Together met U.Srinivas and K.R. Mani

7/2 Chennai workshop Ensemble Together met T.V. Gopalakrishnan and Jaiganesh Gana Sabha

8/2 Chennai concert Ensemble Together op The Narada Gana Sabha

10/2 Calcutta concert Ensemble Together bij Alliance Française

11/2 Calcutta concert at CSM Auditorium

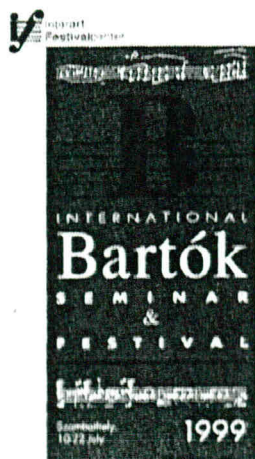
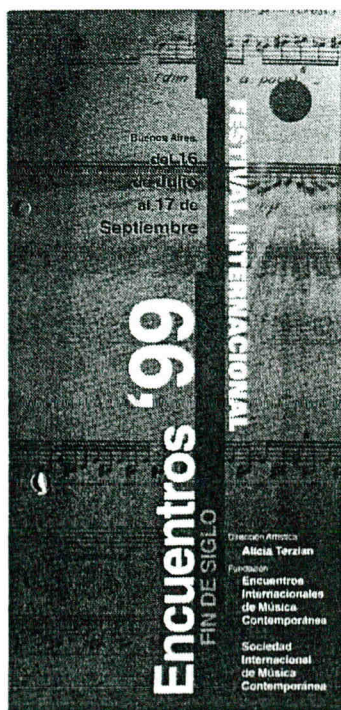
13/2 Calcutta workshop of Rabindra Bharati University and coenert

19-20/2 Calcutta Ensemble Together met concerten georganiseerd door M.Dutt & J.Moiz

15/2 Mumbai Ensemble Together met een workshop aan de Max Mueller Bhavan, Jazz India

16/2 Mumbai concert Ensemble Together at Tata Theatre

3/2-24/2 New Delhi, Madras, Bombay en Calcutta toernee door het Ensemble Together dat bestaat uit Mischa Kool (contrabas), Victor de Boo (slagwerk), Dipankar Shome (gitaar) en Cécile Girard (cello)

Indonesië

2-10/7 Yogyakarta Ensemble Gending gaf concerten in Indonesië, tijdens het Yogyakarta International Gamelan festival, in het Erasmushuis te Jakarta en in Surakarta

Italië

23/4 Ancona De Ereprijs

Japan

5/3 Osaka Theo Verbey's Triade uitgevoerd door het Orchestra Osaka Symphoniker o.l.v. Tetsuji Honna
 8/3 Yokohama Het Duo Transport, fluitiste Anne La Berge en slagwerkster Yuko Suzuki
 20/2 Yokohama Het "Duo Transport" (Anne LaBerge - fluit, en Yuko Suzuki - slagwerk)
 Tokyo Het "Duo Transport"

Kazan

10-16/10 Tartastan Republican festival for woodwinds and percussion instruments. Theo Loevendie leidt workshop voor slagwerkers en blazers

Mexico

12-9/7 Mexico Het Teyas Ensemble (Barre Bouwman - klarinet, Tatiana Koleva - slagwerk, Helen Bledsoe - fluit en Rody van Gemert - gitaar)

Moldavië

8/10 Iasi ISCM Wereld Muziek Dagen 1999
 Enrique Raxach, Chapter III, stage 1

Mongolië

6-17/6 Ulan Bator "Roaring Hoofs" Celliste Frances-Marie

Nieuw-Zeeland

21-28/3 Wellington Sinta Wullur gaf aan de Victoria University tijdens het internationaal gamelan-festival "BEAT" een lezing en uitvoering een van haar composities werd gespeeld
 25-30/7 Auckland en Wellington ; Harry Sparnaay met een

Noord-Ierland

5/3 Belfast Sounds Electric Festival te Belfast; basklarinettist Harry Sparnaay
 6/3 Belfast Sounds Electric Festival te Belfast een workshop voor componisten en concert door Annelie de Man en Harry Sparnaay
 7/3 Belfast Basklarinettist Harry Sparnaay met klavecijniste Annelie de Man

Noorwegen

2/10 Oslo Ultima Festival; Het Nieuw Ensemble speelde het programma "European masters"
 2-9/10 Oslo Peter Bosch en Simone Simons presenteren hun installatie Krachtgever in het Henie Onstad Museum

Oostenrijk

4/3 Linz en 5/3 Landestheater Ursulindenhof te Linz, Gert-Jan Prins (live-electronica).

Polen

21-24/9 Krakow Pianist Geoffrey Madge werd als jury-lid uitgenodigd voor de Krzysztof Penderecki International Competition of Contemporary Chamber Music
 6/11 Krakow Tijdens het Audio Art Festival, treden Harry Sparnaay (basklarinet), Annelie de Man (klavecimbel) en Silvia Castillo (orgel) werk van o.a. Ton Bruynel en Roderik de Man, Jacob ter Veldhuis
 13/11 Krakow Huib Emmer (live-elektronica) en Tappo Kontakt (Remco Schuurbijs, live-video) geven concerten met hun werk Metal Zombie
 14 - 24/7 Warsaw Saxofonist Ed Bogaard was een van de leiders van de zomercursus "From Chopin to Gorecki" die plaats vond aan de Chopin Akademie
 18/9 Warschau 42e Warschauer Herbst trad het Radio Kamer Orkest o.l.v. Peter Eötvös
 22/11 Warschau Huib Emmer (live-elektronica) en Tappo Kontakt (Remco Schuurbijs, live-video) geven concerten met hun werk Metal Zombie
 24/9 Warschau Cornelis de Bondt was aanwezig bij de uitvoering van Grand Hotel door pianist Ian Pace

Roemenië

26/9 Boekarest ISCM Wereld Muziek Dagen 1999 Theo Loevendie
 27/9 Boekarest ISCM Wereld Muziek Dagen 1999 David Little
 1/10 Cluj ISCM Wereld Muziek Dagen 1999 Rob Zuidam

beat!

Festival Centre phone (VUW Direct Line): 495 5233 ext 8047

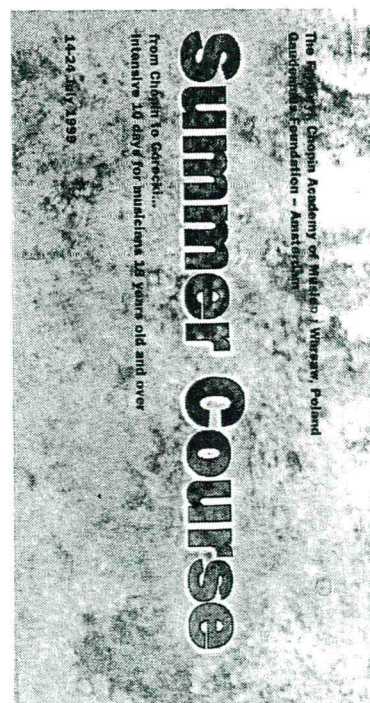
School of Music fax: (04) 495 5157

Email: Jack.Body@vuw.ac.nz

Booking information for Data Theatre phone: 802 4175

For Kott Concert bookings phone: 801 4263

www.gamelanfestival.com

A. Tàries, J. S. Bach, F. Poulenc,
V. Woolf, D. Milhaud, F. G. Lozano,
I. Stravinskij, H. Villa Lobos,
A. Piazzolla, M. Szymanowski...

EN LAS MANOS de:

Ensemble Barcelona Nova Música,
W. Hijmans & L. Houtkamp,
Ópera Alternativa,
C. de Jong,
M. Suryer,
Florida

TEATRENEU
C/ Terol, 26-28 Barcelona (Gràcia)

Todos los conciertos:
a las 22.15 h.

Precio: 1.500 ptas
Abono de 6 conciertos: 6.000 pts. (taquilla)
Venta: taquilla del teatro, de 20 a 22 h.
Tel. entradas: 24 h. tel. 902 10 12 12
Internet: www.teatrenu.com
Información: 932 84 77 33

Boston
MUSICA VIVA
Richard Pittman, Music Director
1998-1999
30th Season

**DUTCH
MUSIC
MARATHON**

Saturday, March 20, 1999, 2.00 - 10.00 pm
Tsai Performance Center, Boston University
685 Commonwealth Avenue, Boston

Funded by the Gaudemus Foundation, Donemus Publishers, and
the Netherlands Ministries of Culture and Foreign Affairs.

Moldavië

25/9 tot 8/10 Tijdens de ISCM Wereldmuziekdagen, diverse steden in Roemenië en Moldavië

Rusland

20/3 St. Petersburg de Sankt-Peterburg Camerata o.l.v. Alexander Titov
12-15/9 Moskou, St.Petersburg, Kostroma Tournee met concerten en workshops door celliste Frances- Marie Uitti
4-10/10 Moskou Tsjaikovski Conservatorium. Theo Loevendie gaf masterclasses o.a. werken van Otto Ketting, Theo Loevendie, slagwerkers Jan Pustjens, Vadim Kroupin en het slagwerkduo Elements, hoornist Jacob Slagter en componist Theo Loevendie
17/10 Moskou Jo Sporck bij de première bij van zijn liederencyclus "Het vijfde seizoen".
12/11 Moskou

Slovakije

14-17/2 Praag Nests of Games at Galerie Rudolfinum
Hans van Koolwijk - Bamboso Sonore

Spanje

19/9 Alicante het 15 Festival de Musica Contemporanea de Alicante
Het Nederlands Fluitorkest o.l.v. Jorge Caryevschi
9/8 Barcelona Wiek Hijmans en Luc Houtkamp tijdens het Cicle Internacional d'Influències Musicals 99
2/2-4/2 Madrid Peter Bosch en Simone Simons presenteerden de installatie Dos Pallets in het Circulo de Bellas Artes tijdens het Festival Alternativo
29-31/1 Malferit. Peter Bosch en Simone Simons presenteerden installatie Dos Pallets in het Festival Ayelo de Malferit
18/9 Zaragoza 5e Semana de Musica Contemporanea de Zaragoza Het Nederlands Fluitorkest o.l.v. Jorge Caryevschi

Tasmanië

6/10 Hobart Tasmanian Symphony Orchestra o.l.v. David Porcelijn. Het concert maakt deel uit van de Australian Composers Orchestral Forum

Verenigde Staten

20/3 Boston Een marathon met hedendaagse Nederlandse muziek in het Tsai Performance Center aan de Boston University, USA, in samenwerking met Donemus en Boston Musica Viva
11-12/5 Cedar Rapids Marko Ciciliani en Jeffrey Kowalkowski met o.a. hun productie Bosch tapped the gas pedal and the caprice moved forward.
19/5 Chicago Marko Ciciliani en Jeffrey Kowalkowski met.
10/6 Chicago Marko Ciciliani en Jeffrey Kowalkowski met eigen werken:
7-10/5 Chicago Cedar Rapids/Indiana, Milwaukee/Wisconsin, Kingston/New York, Marko Ciciliani en Jeffrey Kowalkowski
27-29/3 Detroit en 2-3/4 accordeoniste/componiste Marion de Laat. en San Francisco
5/6 Kingston N.Y. Marko Ciciliani en Jeffrey Kowalkowski met o.a. hun productie Bosch tapped the gas pedal and the caprice moved forward.
17-18/5 Madison Marko Ciciliani en Jeffrey Kowalkowski met.
17/2 Miami The New Miami Festival, Duo Contemporaine
19/2 Miami The New Miami Festival, Duo Contemporaine
31/3-7/4 New York en Richmond, Baltimore, Cleveland, Detroit, Chicago, Pittsburgh en Washington., Edwin van der Heide maakte met zijn Sensorband
27/10 New York Pianiste Tomoko Mukaiyama optreden tijdens het door Composers Collaborative, Inc. georganiseerde festival Solo Flights 99 in het HERE theater in SoHo.
28/10 New York Pianiste Tomoko Mukaiyama optreden in het New Yorkse Sarah Lawrence College.
27-28/10 New York Tomoko Mukaiyama gaf concerten en workshops op bij het Composers Collective New York en aan het St.Lawrence College, USA

Uruguay

21/9 Montevideo Pianist Marcel Worms met zijn programma New Blues for Piano

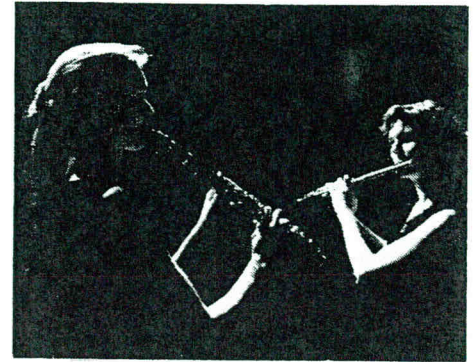
Zuid-Afrika

19-25/4 Durban University of Natal in Durban Het trio Luc Houtkamp (saxofoons), Fred van Hove (piano) en Gert-Jan Prins (slagwerk, electronica)
3-9/5 Durban Gert-Jan Prins (slagwerk/live-elektronica) en Fred van Hove (piano) met Luc Houtkamp concerten en workshops aan de Natal.
26/4 Grahamstown Stellenbosch, Durban tot 15/5 Saxofonist/componist Luc Houtkamp

OVERZICHT CONCERTPROGRAMMA'S

BINNEN- EN BUITENLAND

1/1	Middelburg	Concertgebouw	Nieuwjaarsfestival 16.00 uur: Geoffrey Madge (piano) speelt werken van Busoni en Medtner 17.00 uur: 'Dwergopera' DODD van Guus Janssen en Friso Haverkamp; 18.30 uur: een verrassing op vijf vleugels met Yoko Abe, Maarten Bon, Gerard Bouwhuis, Ellen Corver en Sepp Grotenhuis, werken van Du Bois, Vermeulen en Stravinsky; 20.00 uur: Xenakis Ensemble o.l.v. Diego Masson m.m.v. Elisabeth Chojnacka (klavecimbel), Johan Faber (slagwerk) en Rolande van der Paal (sopraan), werken van Xenakis, Kavallaris, Lim, Bogojewic en Yanov-Yanovsky; 21.30 uur: Willem Breuker Collectief met de Klap op de Vuurpijl.
2/1	Middelburg	Concertgebouw	Nieuwjaarsfestival 13.00 uur: Geoffrey Madge (piano) met de masterclass 'Van Bach tot Stockhausen'; 14.00 uur: Ill Productionsz, een rap-band onder leiding van de Middelburger Neels Smekens; 15.00 uur: Flamenco dans en zang; 17.00 uur: Eddy Veldmans Opoyeye Band; 18.00 uur: concert voor vier piano's door Ellen Dijkhuizen, Fred Oldenburg, Polo de Haas en Kees Wieringa die Méandres van Simeon ten Holt zullen uitvoeren; 20.30 uur: Xenakis strijkkwartet plus met wereldpremières van Braam, Bogojewic, Trytten en Kuiper; 22.00 uur: Bik Bent Braam.
2/1	Amsterdam	Stedelijk Museum	Arnold Marinissen Daniel Almada - Linde Gunter Lege - Oh Clock (Big Ben Quadrupled) Michael Fiday - Calabash Dance Magnus Robb - Sprosser - Hallucinations of Purity Gerard Brophy - Coil
9/1	Amsterdam	Stedelijk Museum	Ensemble '88 Sofia Goebaidoelina, Rejoice/Freue Dich Jelena Firsova, Mad Vision Jelena Firsova, Meditation in the Japanese Garden Olga Viktorova, Prayers (opdrachtcompositie) Iraida Joesoepova, Ex voto II (opdrachtcompositie)
10/1	Venlo	Museum Van Bommel Van Dam	Duo Gillian Lampater, fluit/Barre Bouman, klarinet en bassethoorn Elliott Carter - Esprit rude / esprit doux (1985) Karlheinz Stockhausen - Traumformel (1981) Georges Aperghis - Fragmenten (1995) Karlheinz Stockhausen - In Freundschaft (1977) Karlheinz Stockhausen - Der kleine Harlekin (1975) Michael Riessler - What a time (1996)
10/1	Den Bosch	Het Muziekcentrum	Håkon Austbø & Ingrid Kappelle Olivier Messiaen - Poèmes pour Mi
13/1	Rotterdam	Lantaren/Venster	Etalage: Images Eleonore Pameijer, piccolo, fluit, altfluit en basfluit, Bepie Blankert, regie en choreografie Speciaal voor deze productie schreven de componisten nieuwe stukken voor body-sculptures en fluit, waarbij soms gebruik wordt gemaakt van electronica. Martijn Padding - krijsende piccolo's Sinta Wullur - fragmentarische muziek Jacob ter Veldhuis - vogelgeluiden Calliope Tsoupaki - kristalgeluiden Paul Termos - strakke klanken
14-17/1	Duitsland	Berlijn	tijdens het festival Berlin Atonal de muziekinstallatie Krachtgever van Peter Bosch en Simone Simons
14/1	Groningen	De Oosterpoort	Jannie Pranger & Tomoko Mukaiyama, Jan Ritsema, regie en Maria Blaisse, kostuums Frederic Rzewski - Antigone
15/1	Nijmegen	O42	Jannie Pranger & Tomoko Mukaiyama, Jan Ritsema, regie en Maria Blaisse, kostuums Frederic Rzewski - Antigone

Barre Bouman (l) Gillian Lampater (r)

Hoog niveau

Pr. Christina Concours

MUZIEK

ENSCHEDÉ - Muziekcentrum, zondagavond. Finale van het Prinses Christina Concours. M.m.v. Jong Symfonia Twente o.l.v. Alex Geluk met Wouter Bakker (piano).

Directeur Ruud van der Meer van het Prinses Christina Concours gaf de sfeer van zijn concours heel goed weer met een fraaie anecdote. Bij een van de finales van het concours was Prinses Christina zelf aanwezig en aan een jonge deelnemer had zij gevraagd of het niet moeilijk was om wegwijs te worden in zo'n zwarte brij van noten. 'Prinses,' had de verbaasde slagwerker in onvervalst Volendams geantwoord, 'Ik slaat wat 'r staat.' Zo makkelijk zal het niet alle jonge musici vergaan die het podium betreden om deel te nemen aan het Prinses Christina Concours. Maar wanneer je de finale van zondag beziet mag zeker worden geconstateerd dat het technisch niveau van dit concours weer omhoog is gegaan. De finalisten wisten allemaal

heel goed raad met hun dichtgedrukte partituren en bij vlagen werd er echt volwassen geconcentreerd.

Dit was vooral het geval bij pianiste Cecily Lock uit Berg en Dal die een gedurd programma groots verdedigde. Met muziek van Boulez, Bartok en Bach was zij er zeker niet op uit om het publiek te paaien. Des te knapper dat zij de luisteraars misstilt in haar ban hield. Hieruit sprak niet alleen een goed technisch vermogen maar ook dwingende muzikaliteit en persoonlijkheid. Naast haar logische 1e Prijs verwierf zij ook nog eens het recht om samen met het Orkest van het Oosten op te treden. Bovendien kreeg ze de Gaudemius Prijs voor de beste vertolking van eigentijds werk.

Opvallend overigens hoeveel de jeugd koos voor muziek uit de eigen twintigste eeuw. Ruim een derde van alle in het concours gespeelde werken dateerde uit die periode. Zo'n verhouding komt je in de concertzaal over het jaar genomen niet tegen. Ook Maartje-Maria den Herder, de tweede winnares van een 1e Prijs, speelde werk uit deze eeuw: Een Spaanse Suite van Joaquin Nin. Verdere prijswinnaars waren Mirte de Kok (viool), Ellen Vos (zang) en Quijón van den Bijslaard (trombone) met een 2e Prijs en Mirjam Plas (dwarsfluit), Dorothé van Petersen (harp) en Kim van Zanten (altsax) met een 3e Prijs. De celliste kreeg tevens de prijs van laureaten uit het voorgaande

jaar overhandigd; de dwarsfluitiste werd uitverkoren om volgend jaar met Jong Symfonia Twente een concert uit te voeren. Ook nu was Jong Symfonia Twente van de partij. Men begeleidde Wouter Bakker, een winnaar van vorig jaar, in Griegs befaamde pianoconcert. Met name het eerste deel klonk als een klok, ook daarmee werd bewezen dat er muziek zit in de Oost-Nederlandse jeugd.

Nick Moritz

Saxofonist Raaf Hekkema speelt onspeelbaar stuk van Gijsbrecht Royé Op zoek naar nieuw muzikaal terrein

Raaf Hekkema

Fysiek moet kunnen reproduceren op zijn instrument. Niet dat de toetsen zo'n 36 verschillende toonsoorten en bijbehorende grepen, blieden Royé's notatiewijze zijn zo'n zeventen keer zoveel geprojecteerd. Hekkema moet deze gebuikelijke grepen stuk voor stuk uit zijn hoofd leren om het stuk uiteindelijk te kunnen spelen. Op de vraag of het gelukt is het bijna onmogelijke stuk naar behoren uit te voeren, antwoordt Hekkema: "Ik denk dat Gijssbrecht Royé zou zeggen dat het wel gelukt is. Zelf denk ik van niet. Ik zat er te vaak naast. Zelfs na twee jaar oefenen heb ik het nog niet helemaal onder de knie. Het is een stuk dat nog halfjaarlijk moet ik beoefenen. Het is een stuk dat ik heb het stuk nu bijvoorbeeld ook langzamer gespeeld dat eigenlijk de bedoeling is. Deze uitvoering was een beetje hevig mental. Uiteindelijk moet het een beetje meer naar mijn smaak en swingende almanak zijn."

Wakken uit zijn saxofon balen dat is zeker ook hoort. Meer dan in free-jazz, waar door wat versnede grepen op de klappen de klank kan worden bijgeleerd, is binnen dit stuk geen sprake van klankvormen maar van een klank. Het is een klank die voortdurend verandert op de toonsoorten. Ik vergelijk het wel met het werk van Johannes Vermeer. Die zou als schilder nooit hebben betrouwen zonder het brede kleurenpalet van de renaissance. Het is een stuk dat nog halfjaarlijk moet ik beoefenen. Het is een stuk dat ik heb het stuk nu bijvoorbeeld ook langzamer gespeeld dat eigenlijk de bedoeling is. Deze uitvoering was een beetje hevig mental. Uiteindelijk moet het een beetje meer naar mijn smaak en swingende almanak zijn."

Wakken uit zijn saxofon balen dat is zeker ook hoort. Meer dan in free-jazz, waar door wat versnede grepen op de klappen de klank kan worden bijgeleerd, is binnen dit stuk geen sprake van klankvormen maar van een klank. Het is een klank die voortdurend verandert op de toonsoorten. Ik vergelijk het wel met het werk van Johannes Vermeer. Die zou als schilder nooit hebben betrouwen zonder het brede kleurenpalet van de renaissance. Het is een stuk dat nog halfjaarlijk moet ik beoefenen. Het is een stuk dat ik heb het stuk nu bijvoorbeeld ook langzamer gespeeld dat eigenlijk de bedoeling is. Deze uitvoering was een beetje hevig mental. Uiteindelijk moet het een beetje meer naar mijn smaak en swingende almanak zijn."

Wakken uit zijn saxofon balen dat is zeker ook hoort. Meer dan in free-jazz, waar door wat versnede grepen op de klappen de klank kan worden bijgeleerd, is binnen dit stuk geen sprake van klankvormen maar van een klank. Het is een klank die voortdurend verandert op de toonsoorten. Ik vergelijk het wel met het werk van Johannes Vermeer. Die zou als schilder nooit hebben betrouwen zonder het brede kleurenpalet van de renaissance. Het is een stuk dat nog halfjaarlijk moet ik beoefenen. Het is een stuk dat ik heb het stuk nu bijvoorbeeld ook langzamer gespeeld dat eigenlijk de bedoeling is. Deze uitvoering was een beetje hevig mental. Uiteindelijk moet het een beetje meer naar mijn smaak en swingende almanak zijn."

16/1	Middelburg	Kloveniersdoelen	Jannie Pranger & Tomoko Mukaiyama, Jan Ritsema, regie en Maria Blaisse, kostuums
17/1	Nijmegen	Galerie Marzee	Frederic Rzewski, - Antigone Duo Basalt: Mary Oliver, viool/altviool, Pieter Smithuijsen, contrabas Eric Lyon - Doo-Wop (1992) Richard Barrett - Air (1993) Isang Yun - Together (1989) Michael Gordon - Paint it black (1990) Mary Oliver - Viola, improvisatie Leonard Payton - Autumn Quiet Music (1985)
20/1	Rotterdam	Lantaren/Venster	Raaf Hekkema & Calefax Rietkwintet en celliste Doris Hochscheid. Edison Denisov - Sonate Raaf Hekkema - nieuw werk Christian Lauba - Ars Guillaume de Machaut - Hoquetus David Gijsbrecht Royé - [zonder titel] Karlheinz Stockhausen - Tierkreis
21/1	Alkmaar	Provdja Theater	Etalage: Images Eleonore Pameijer, piccolo, fluit, altfluit en basfluit, Beppie Blankert, regie en choreografie Speciaal voor deze productie schreven de componisten nieuwe stukken voor body-sculptures en fluit, waarbij soms gebruik wordt gemaakt van electronica. Martijn Padding - krijsende piccolo's Sinta Wullur - fragmentarische muziek Jacob ter Veldhuis - vogelgeluiden Calliope Tsoupaki - kristalgeluiden Paul Termos - strakke klanken
23/1	Amsterdam	Stedelijk Museum	Cobla la Principal d'Amsterdam Michiel Braam - Zarzamora Huba de Graaff - El dedo Grueso André Douw - Geploegde aarde Enrique Raxach - Encontre Jan Bus - En plein air Wilbert Bultink - Suite de cobla Ana Mihajlovic - Ko(b)la Mark Harperink - Sardinias blancas
23/1	Velp	Kunsthuis	Ensemble Multifoon Symon Clarke - Nieuw werk voor 12-toons gamelan, klarinet en viool - (14 min.) Christiaan Défiefisen - Nieuw werk voor 12-toons gamelan, klarinet en viool - (12 min) Sinta Wullur - Pianoconcert met begeleiding van 12-toons gamelan - (15min) Jan Rokus van Roosendaal - Composities van westerse componisten gearrangeerd voor gamelan
24/1	Breda	Lokaal 01	Cobla la Principal d'Amsterdam Michiel Braam - Zarzamora Huba de Graaff - El dedo Grueso André Douw - Geploegde aarde Enrique Raxach - Encontre Jan Bus - En plein air Wilbert Bultink - Suite de cobla Ana Mihajlovic - Ko(b)la Mark Harperink - Sardinias blancas
24/1	Apeldoorn	Cultureel Centrum Gigant	Larissa Groeneveld & Peter Brunt Sofia Goebaidoelina - 10 preludes voor cello Sofia Goebaidoelina - Rejoice/Freue Dich Maarten Altena - Fast-Slow-Fast
24/1	Nijmegen	O42	Etalage: Images Eleonore Pameijer, piccolo, fluit, altfluit en basfluit, Beppie Blankert, regie en choreografie Speciaal voor deze productie schreven de componisten nieuwe stukken voor body-sculptures en fluit, waarbij soms gebruik wordt gemaakt van electronica. Martijn Padding - krijsende piccolo's Sinta Wullur - fragmentarische muziek Jacob ter Veldhuis - vogelgeluiden Calliope Tsoupaki - kristalgeluiden Paul Termos - strakke klanken

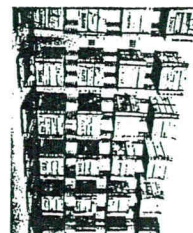
27/1	Amsterdam	De Ijsbreker	Etalage: Images Eleonore Pameijer, piccolo, fluit, altfluit en basfluit, Beppie Blankert, regie en choreografie Speciaal voor deze productie schreven de componisten nieuwe stukken voor body-sculptures en fluit, waarbij soms gebruik wordt gemaakt van electronica. Martijn Padding - krijsende piccolo's Sinta Wullur - fragmentarische muziek Jacob ter Veldhuis - vogelgeluiden Calliope Tsoupaki - kristalgeluiden Paul Termos - strakke klanken
29-31/1	Spanje	Malferit.	Peter Bosch en Simone Simons presenteerden installatie Dos Pallets in het Festival Ayelo de Malferit
30/31/1	Den Bosch	Het Muziekcentrum	Jan Boerman Festijn Tomoko Mukaiyama, Carsten Schmidt en het Koor Nieuwe Muziek o.l.v. Huub Kerstens zullen optreden, en waar naast muziek Boerman ook composities zullen klinken van Bach, Pärt, Van Helvert en Grosfeld
30/1	Amsterdam	Stedelijk Museum	Koh-i-noor Frido ter Beek (sopraansaxofoon), Bert Haan (altsaxofoon), Sander Beumer (tenorsaxofoon) en Marc Scholten (baritonsaxofoon) Willem Pijper - Strijkkwartet nr. 5 (1948) Paul Bruine - Sotto (1994) Dimitri Sjostakovitsj - Prelude en fuga nr. 4 Carlos Micháns - Quartetto nr. 2 Salvador Ranieri - Ludis Sonantibus (1971)
30/1	Middelburg	Kloveniersdoelen	Aardvark Alison Isadora (viool, sampler), Cor Fuhler (piano, synthesizer, analoog sampling), Anne La Berge (fluit, electronica) en Rozemarie Heggen (contrabas, electronica) met nieuwe werken van Alison Isadora en de andere leden van de groep, alsmede bewerkingen van muziek van o.a. Josquin, Brahms en Cardew
31/1	Utrecht	Huis a/d Werf	Aardvark; Alison Isadora (viool, sampler), Cor Fuhler (piano, synthesizer, analoog sampling), Anne La Berge (fluit, electronica) en Rozemarie Heggen (contrabas, electronica). met nieuwe werken van Alison Isadora en de andere leden van de groep, alsmede bewerkingen van muziek van o.a. Josquin, Brahms en Cardew
2/2-4/2	Spanje	Madrid	Peter Bosch en Simone Simons presenteerden de installatie Dos Pallets in het Circulo de Bellas Artes tijdens het Festival Alternativo
3/2-24/2	India	New Delhi, Madras, Bombay en Calcutta	toernee door het Ensemble Together dat bestaat uit Mischa Kool (contrabas), Victor de Boo (slagwerk), Dipankar Shome (gitaar) en Cécile Girard (cello)
4/2	Den Bosch	Het Muziekcentrum	Viertobs Henk Bakker (basklarinet/electronica), Wilbert de Joode (contrabas) en Alan Purves (slagwerk) In het geluid van Viertobs past de electronica zich aan het akoestische niveau
05/2	Breda	Lokaal 01	Werken van Kristoffer Zegers met musici Gloribel Hernandez, Maria de Los Angeles Esteves, Martijn van Boven en Annie Tangberg. Introductie/Transformatie II, Three pieces for image and sound, Concerto per cello, imagini e rumori op. 2
5/6/2	Utrecht	Huis a/d Werf	Etalage: Ives Ensemble Jan van de Putte - Quelli che restano
5/2	India	Chennai	workshop Ensemble Together met L.Vaidyanathan
6/2	India	Chennai	workshop Ensemble Together met U.Srinivas and K.R. Mani
7/2	India	Chennai	workshop Ensemble Together met T.V. Gopalakrishnan and Jaiganesh Gana Sabha
7/2	Utrecht	Huis a/d Werf	Etalage: Ives Ensemble Jan van de Putte - Quelli che restano
8/2	India	Chennai	concert Ensemble Together op The Narada Gana Sabha
10/2	India	Calcutta	concert Ensemble Together bij Alliance Française
10/2	Groningen	De Oosterpoort	Salvatore Sciarrino project fluitist Roberto Fabbiciani, sopraan Jannie Pranger, pianiste Tomoko Mukaiyama en cellist Julius Berger Due Studi, Sonata II, Come vengono prodotti gli incantesimi?, Vanitas.
10/2	Nijmegen	O42	Etalage: Ives Ensemble Jan van de Putte - Quelli che restano

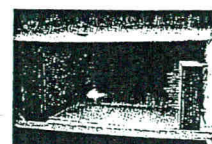
Eleonore Pameijer

30

ra formar una pared de 12 metros de ancho como máximo y una altura de 2,5 metros: cada cajón tiene un contenido diferente y están suspendidos sobre muelles de acero. Un programa especial de ordenador hace que los cajones suenen con diferentes cualidades sonoras y tímbricas por medio de vibraciones generadas por motores eléctricos. El papel del ordenador es paradójico, si bien se tiene poder sobre el mecanismo sólo se pueden prever parcialmente los resultados físicos de

1. KRACHTEVER (El que dona energia), de Peter Bosch y Simone Simons (Holanda/España)
Estos artistas holandeses viven y trabajan en Valencia desde 1997. Los primeros planes de la escultura sonora de Krachtever fueron esbozados en 1993 en Holanda. Se aplican cajones de madera pa-

II. A PORTA INFERI, de Rauli Cantizano (Sevilla)
Cuando el objeto de arte tiene un mayor valor de cambio, cuando los museos se convierten en bancos, guardando unidos como reliquias, no quedamos remediado que buscar otros caminos.
Es tal la saturación de sensaciones que hacemos ruidar las imágenes, los lugares, los recorridos. Sólo si ocurre algo

las decisiones de la máquina. Los resultados sonoros son puramente acústicos, sin amplificar y ricos en detalle. El repertorio del Krachtever puede describirse mejor como combinaciones de sonido variando con fuerza, timbre y ritmo desde la suavidad a la fuerza, desde el orden a lo caótico.
Con la colaboración de la Fundación Gaudemannus de Amsterdam (Holanda)

INSTALACIONES

Salvatore Sciarrino

APELDOORNSE COURANT (40.818)

van: 22.02.1999 Pagina: 12
cm2: 290.04

Door MAARTEN MESTROM

APELDOORN — De Zwitserse deelnemer Felix Profos werd zaterdag de winnaar van het slotconcert van de vijfde Young Composers Meeting in het Huis voor Schoone Kunsten in Apeldoorn. De keuze voor Profos door de jury, bestaande uit Louis Andriessen, Steve Martland, Martijn Padding en Michael Smetanin, kwam niet zonder slag of stoot tot stand. De stemmen staakten en een lange discussie was nodig om tot een besluit te komen.

Het door Profos geschreven stuk — het ensemble De Ereprijs voerde alle stukken van de deelnemers uit — werd door Martijn Padding als 'de meest Nederlandse compositie' getypeerd. 'Untitled', bevat de krachtige aanpak en hoekige klankblokken die bekend zijn uit de 'Haagse school'. Wellicht technisch goed gecomponeerd, leek het bij eerste beluistering niet het meest originele werk. De Canadees Paul Fehner, bijvoorbeeld, toonde meer beeldingskracht in zijn 'May wing and net dissever'. Een -relatief- dromerige verklanking van een vogel die verstrikt raakt. Een onwaarschijnlijk hoge en harde trompettoon symboliseert het moment dat de vogel zijn vrijheid hervindt.

De Russische Maria Boulgakova verwerkte de beginakkoorden van het jazznummer 'Home at last' in haar associatieve klanktafelen riep zo het beeld op van een slecht functionerende kortgevoelontvanger waar tussen flarden ge-

Zwitsers Felix Profos wint slotconcert Young Composers Meeting
Consensus over wat modern is

kraak uit de ether de verre echo van Brubeck's relaxte swing komt. Andere stukken leden onder tegenlagen: het concept achter 'Twee dansers' van de enige Nederlandse deelnemer Bart Spaan kwam niet goed uit de verf omdat slagwerker en basklarinetlist er uiteindelijk vanaf zagen om hun in dit stuk voorgeschreven, ongetwijfeld kolderieke, dansje uit te voeren.

Frisse ideeën waren eveneens te horen in het werk van Ting Cheong uit Hongkong en Kate Neal. Toch leek de consensus over 'wat modern is', ook tijdens deze meeting groot; geen enkel stuk viel ver buiten het gemiddelde. Dankzij De Ereprijs kregen alle drie minuten stukken goede en duidelijke uitvoeringen.

Het lijkt wel traditie te worden dat de compositieopdracht van de winnaar van het voorafgaande jaar niet wordt uitgevoerd. Na Ratkje en Martinez, was het dit keer de beurt aan Sam Hayden om zijn muziek niet te horen. Oorzaak: ook hij produceerde een lastige partituur die gedeeltelijk te laat werd ingeleverd. Pianist-componist Felix Profos nam zich voor om dat in het jaar 2000 anders te laten verlopen. „Ik weet wat de muziek van De Ereprijs leuk vinden en goed kunnen en dat houd ik in gedachten als ik ga componeren. Ik wil graag dat ze zoveel plezier aan beleven dat ze het vaker gaan spelen,“ aldus de 29-jarige winnaar uit het Zwitserse Winterthur.

Andriessen

Hij vindt de Apeldoornse Composers Meeting in opzet uniek, maar te weinig bekendheid geniet in

het buitenland. „Ik ga reclame maken.“ De fine fleur van de Nederlandse muziek bevond zich de afgelopen week in New York voor een groot aantal 'Hollandse concerten', maar componist Louis Andriessen liet zijn uitnodiging schieten voor een uitvoering in het Lincoln Centre. Andriessen: „Apeldoorn afzeggen was niet aan de orde, daarvoor kom ik hier te graag.“ In volgorde van belangrijkheid noemt hij zijn redenen: „De opzet van het project. De inzet van De Ereprijs. Het Huis voor Schoone Kunsten. Dit gebouw gaat een dialoog met je aan en plaatst je steeds voor verrassingen. Last but not least: er is hier een voortreffelijke kok.“ Als docent heeft hij graag leerlingen die 'iets eigenaardigs' hebben. Het afwijkende is de bron van originaliteit. Inhoudelijk drukte Andriessen een grote stempel op de week, omdat ook de drie overige docenten (ex-) leerlingen van hem zijn. De enige uitgenodigde niet-Andriessiaan, de Rus Tarnopolski, moest door visumproblemen verstek laten gaan. Voor sommigen, zoals de 23-jarige Russin Maria Boulgakova was het de eerste reis naar Europa. Ze ervoer de week vooral als een stimulans om nadrukkelijk haar eigen muzikale taal te zoeken. Paul Fehner uit Canada en Rob Canning uit Ierland vinden de uitwisseling van ideeën tussen de studenten onderling waardevol. „Veel hangt af van je eigen initiatief. Als je een idee wilt, moet je zelf een docent aan zijn jas trekken.“

10/2	Rotterdam	Lantaren/Venster	Serie Elektronica, Het Pianoduo Post & Mulder
Cas de Marez - Debriefing
Huba de Graaff - De Biggenweg
Ton Bruynèl - Brouillard & Toccare
Philemon Mukarno - nieuw werk
11/2	Den Haag	Conservatorium	Salvatore Sciarrino project; sopraan Jannie Pranger, pianiste Tomoko Mukaiyama Vanitas
11/2	Den Haag	Korzo Theater	Etalage: Ives Ensemble
Jan van de Putte - Quelli che restano
11/2	India	Calcutta	concert at CSM Auditorium
12/2	Amsterdam	Posthoornkerk	Salvatore Sciarrino project
fluitist Roberto Fabbiciani, sopraan Jannie Pranger, pianiste Tomoko Mukaiyama en cellist Julius Berger
Due Studi, Sonata II, Come vengono prodotti gli incantesimi?, Vanitas, Passacaglia (A. Clementi).
13/2	Amsterdam	Stedelijk Museum	Van Gogh Ensemble
Ermo Hartsuiker (klarinet), Semjon Meerson (viool), Vladislav Warenberg (cello) en Sara Crombach (piano).
Werken van Valéry Arzoumanov
Sur le chemin du retour, op.163, pour clarinette et piano
Poème op. 30
Six valse pour violoncelle et piano, op. 170 a
Trio pour violon, violoncello et piano, op. 183
13/2	Middelburg	Kloveniersdoelen	Etalage: Ives Ensemble
Jan van de Putte - Quelli che restano
13/2	India	Calcutta	workshop of Rabindra Bharati University and concert
14/2	Groningen	Lutherse Kerk	Salvatore Sciarrino project
fluitist Roberto Fabbiciani, sopraan Jannie Pranger, pianiste Tomoko Mukaiyama
14/2	Apeldoorn	De Gigant	Passacaglia (A. Clementi), Das atmende Klarsein (L. Nono), La perfezione dello Spirito Sottile.
'5th International Young Composers Meeting'
cellist Pieter Wispelwey opent de Composers Meeting
14/2	Utrecht	Huis a/d Werf	De Ereprijs met presentatie
Etalage: Images
Eleonore Pameijer, piccolo, fluit, altfluit en basfluit, Beppie Blankert, regie en choreografie
Speciaal voor deze productie schreven de componisten nieuwe stukken voor body-sculptures en fluit, waarbij soms gebruik wordt gemaakt van electronica.
Martijn Padding - krijgende piccolo's
Sinta Wullur - fragmentarische muziek
Jacob ter Veldhuis - vogelgeluiden
Calliope Tsoupaki - kristalgeluiden
Paul Termos - strakke klanken
14/2	Slovakije	Praag	Nests of Games at Galerie Rudolfinum
15/2	India	Mumbai	Hans van Koolwijk - Bamboso Sonore and 17/2
Ensemble Together met een workshop aan de Max Mueller Bhavan, Jazz India
16/2	India	Mumbai	concert Ensemble Together at Tata Theatre
17/2	U.S.A.	Miami	The New Miami Festival, Duo Contemporaine
Luis de Pablo - Monos y liebres
Jesus Rueda - Fuga in arrivo
Klaas de Vries - Berceuse
Jacob ter Veldhuis - Postnuclear Winterscenario
19-20/2	India	Calcutta	Ensemble Together met concerten georganiseerd door M.Dutta and J.Moiz
19/2	Bergen	Ruïnekerk	Geoffrey Madge
Ferruccio Busoni - Variations on a theme of Chopin
Kaikoshru Sorabji - selectie uit Opus Clavicembalisticum
Stefan Wolpe - Stehende Musik
Ernst Krenek - George Washington Variations
Iannis Xenakis - Evryali
19/2	Den Haag	Korzo Theater	Etalage: Hold Still Keep Moving, een CD-Rom project
Walter Zimmermann met ontwerper Götz Neumann,
Luc Ferrari kwam met fotografe Ellen Kooi
Ivo van Emmerik met Abel Derks
begeleid door Barre Bouman (klarinet), Heleen Hulst (viool) en Frans van Ruth (piano)
19/2	U.S.A.	Miami	The New Miami Festival, Duo Contemporaine
Luis de Pablo - Monos y liebres
Jesus Rueda - Fuga in arrivo
Klaas de Vries - Berceuse
Jacob ter Veldhuis - Postnuclear Winterscenario

20/2	Japan	Yokohama/Tokyo	Het "Duo Transport" (Anne LaBerge - fluit, en Yuko Suzuki - slagwerk) een concert en workshops voor fluitisten Richard Barrett - Inward Jay Alan Yim - Twine for flute and prepared marimba Isabel Mundry - Duo for flute and percussion Cor Fuhler - Gonza (Happy spring) Jan-Bas Bollen - Tube Anne LaBerge - Revamper Improvisatie door Duo Transport
20/2	Middelburg	Kloveniersdoelen	Ananda Sukarlan
20/2	Amsterdam	Stedelijk Museum	Basho Ensemble o.l.v. Jurrien Sligter, Janice Jackson (sopraan), Marcel Beekman (tenor) de rol van Rimbaud Theo Abazis, Rainbow to Rimbaud Roderik de Man, Nuit de l'Enfer Paul Bruinen, Mauvais Sang Barbara Woof, Alchimie du Verbe
21/2	Velp	Kunsthuis 13	Etalage: Images Eleonore Pameijer, piccolo, fluit, altfluit en basfluit, Beppie Blankert, regie en choreografie Speciaal voor deze productie schreven de componisten nieuwe stukken voor body-sculptures en fluit, waarbij soms gebruik wordt gemaakt van electronica. Martijn Padding - krijsende piccolo's Sinta Wullur - fragmentarische muziek Jacob ter Veldhuis - vogelgeluiden Calliope Tsoupaki - kristalgeluiden Paul Termos - strakke klanken
21/2	Amsterdam	De Balie	Etalage: Ives Ensemble Jan van de Putte - Quelli che restano
21/2	Venlo	Museum Van Bommel Van Dam	Basho Ensemble Ensemble o.l.v. Jurrien Sligter, Janice Jackson (sopraan), Marcel Beekman (tenor) de rol van Rimbaud. Theo Abazis - Rainbow to Rimbaud Roderik de Man - Nuit de l'Enfer Paul Bruinen - Mauvais Sang Barbara Woof - Alchimie du Verbe
21/2	Den Bosch	Het Muziekcentrum	Etalage: Hold Still Keep Moving, een CD-Rom project Walter Zimmermann met ontwerper Götz Neumann, Luc Ferrari kwam met fotografie Ellen Kooi Ivo van Emmerik met Abel Derks begeleid door Barre Bouman (klarinet), Heleen Hulst (viool) en Frans van Ruth (piano)
25/2	Den Bosch	Het Muziekcentrum	Etalage: Ives Ensemble Jan van de Putte - Quelli che restano
26/2	Middelburg	Kloveniersdoelen	Etalage: Hold Still Keep Moving, een CD-Rom project Walter Zimmermann met ontwerper Götz Neumann, Luc Ferrari kwam met fotografie Ellen Kooi Ivo van Emmerik met Abel Derks begeleid door Barre Bouman (klarinet), Heleen Hulst (viool) en Frans van Ruth (piano)
26/2	Den Haag	Korzo Theater	Etalage: Human Shields en 27/2 muziektheaterwerk Human Shields van Isak Goldschneider Geluid wordt geproduceerd door tapes en levende objecten zoals (speelgoed) instrumenten, geautomatiseerde objecten en 'domme' voorwerpen.
27/2	Amsterdam	Stedelijk Museum	Etalage: Images Eleonore Pameijer, piccolo, fluit, altfluit en basfluit, Beppie Blankert, regie en choreografie Speciaal voor deze productie schreven de componisten nieuwe stukken voor body-sculptures en fluit, waarbij soms gebruik wordt gemaakt van electronica. Martijn Padding - krijsende piccolo's Sinta Wullur - fragmentarische muziek Jacob ter Veldhuis - vogelgeluiden Calliope Tsoupaki - kristalgeluiden Paul Termos - strakke klanken
27/2	Maastricht	Kumuluz	Etalage: Hold Still Keep Moving, een CD-Rom project Walter Zimmermann met ontwerper Götz Neumann, Luc Ferrari kwam met fotografie Ellen Kooi Ivo van Emmerik met Abel Derks begeleid door Barre Bouman (klarinet), Heleen Hulst (viool) en Frans van Ruth (piano)
27/2	Groningen	Grand Theatre	Etalage: Ives Ensemble Jan van de Putte - Quelli che restano

Anne LaBerge

GELDERLANDER (189.478)

van: 25.01.1999 Pagina:
cm2:

Mens, beeld en geluid in levend kunstwerk

Voorstelling: Images, een voorstelling van fluit, beweging en sculpturen, met Eleonore Pameijer (fluit, piccolo, altfluit), Andrea Beugger (beweging), Noam Ben-Jacov (sculpturen), Beppie Blankert (choreografie), Kees van Zalt (licht en techniek). Composities van Sinta Wullur, Martijn Padding, Calliope Tsoupaki, Paul Termos en Jacob ter Veldhuis.

Gezien en gehoord: zondagmiddag in O42 in Nijmegen. Nog te zien: zondag 21 februari in Kunsthuis 13, Velp om 11.30 uur.

Door **INE VAN BAVEL**

P rachtig gelijkwaardig zijn de ingrediënten die de voorstelling Images vormen, als de drie primaire kleuren van een Mondriaan: mens, fluit, ding. Geen van de drie vraagt meer aandacht dan de andere, maar in perfecte balans zijn ze samen meer dan de som der delen. Fluitiste Eleonore Pameijer kreeg het idee voor een dergelijke multimediale performance na het zien van Ben-Jacovs bewegende sculpturen en benaderde de vijf componisten om speciaal hiervoor werken voor fluit te componeren. Vijf originele composities beleefden zondag in Nijmegen dan ook hun wereldpremière. Met Promenade van Wullur

wandelt de fluit zoals de titel zegt door toonhoogte-gebieden in een verkenningstocht van transposities, terwijl een object op het lege speelveld langzaam in beweging komt en aandacht vraagt. Het lijkt een groot oer-ei met halfdoorzichtige kunststof vlakken of facetten die in een geraffineerde belichting een heel bijzondere kristalline glinstering krijgen. Een neutrale figuur - is het een mens, een larve, een onbekend wezen? - leunt ertegen in een houding van hunkering en begint een aarzelende exploratie die zich ontvouwt tot een steeds verder claimen van het object Egg, zonder ervan los te komen. Inmiddels is haast onmerkbaar Promenade overgegaan in de piccolocompositie so-Solo van Padding. Dartel en vluchtig maar ook indringend volgt het geluid de beweging en de beweging het geluid. Fluit, mens en object vervloeden tot een niet te splitsen eenheid.

Tenslotte kruipet de danser veilig weg in het ei, maar komt alsnog tevoorschijn als een insect uit de pop en vliegt. De twee helften fungeren nu als vleugels.

De fluitcompositie Calliope van Tsoupaki begeleidt het laatste deel van de beweging en rondt af

Helder, maar ook kwetsbaar weerspiegelt de fluitklank getrouw het fragile wezen en de doorzichtige kristalvormen van het ei.

Ruimte

Room heet de vernuftige draadsculptuur die zich om de danser heen tot allerlei verschillende objecten laat vormen: een simpele boog, een slakkenhuis, een grote platte waaijer, waarmee ze door de ruimte werfelt. Ruimte is dan ook het thema van Termos Spatio, dat de beweging hier fraai ondersteunt. De openheid van de terugkerende kwint past goed bij het open draadwerk, de ritmiek bij de wervelende beweging.

Bijzonder dynamisch is tot slot Lipstick van Ter Veldhuis, met behalve fluit en altfluit ook een hypnotische, haast kakofonische collage van samples van de menselijke stem. We horen flarden uit onder meer de Jerry Springer show: *Keep jumping those hoops*, klinkt het, terwijl Beugger met het object Atlas precies dat doet. Strak en direct is het samenspel van beweging en geluid. Een speelse uitsmijter van een succesvolle multimediale voorstelling.

Jan van de Putte

HET PAROOL (95.120)
van: 08.02.1999 Pagina: 10
cm2: 198.71

Jan van de Puttes zoo

KLASSIEK

Ives Ensemble. M.m.v. Gabi Sund (performant), Lisbeth Hagen (camera). Van de Putte-Quelli che restano. Gehoord: 8/2 Huis a/d Werf, Utrecht. Herhalings: 10/2 O42, Nijmegen, 11/2 Korza, Den Haag, 13/2 Kluwerplein, Middelburg, 21/2 De Balie, Amsterdam, 25/2 Het Muziekcentrum, 's Hertogenbosch, 27/2 Grand Theatre, Groningen. Vaak klinkt zij niet, de eigenaardige stem van componist Jan van de Putte, maar als zij klinkt, is er gesprekstof voor jaren.

Quelli che restano (Zij die blijven) heet het stuk waarmee hij zaterdag in het Huis a/d Werf te Utrecht het muziekstuk luisterende publiek met zichzelf confronteerde. De titel werd ontleend aan een schilderij van een melancholische Boccioni (een deel van de Stati d'animo, 'toestanden van de geest') waarop gebogen schimmen door nevels zweven.

Melancholisch is ook Van de Puttes muziek. Ze laat zich het beste omschrijven als een twee uur vastgehouden schemer-toestand. De fluit (ook altfluit en piccolo), klarinet (ook basklarinet), contrabaas, piano en het harmonium spelen in zeer langzame tempi overwegend verstilde tonen, ergens in de buurt van de sterktegraden

zacht tot 'onmogelijk zacht'. De tonen hebben de gedaante aangenomen van gemiddelde oceanen en worden guregerd door secundespanningen.

Maar de muziek is in Quelli che restano slechts de helft van het verhaal. Net als in zijn vorige spraakmakende avondvullende stukken Om mij muziek met mijn samenzelf en muziek en mijn eigen (1994) voor pauze solo, waarin de toehoorders meer dan een uur lang in het pikbesonker werden gezet, is om het muziek (1996) voor spraak solo en Un (1996) voor drie blokfluiten en piano, zijn de theaterlijke kanten van het stuk net zo belangrijk.

In Quelli che restano maakt Van de Putte gebruik van een groot videoscherm, waarop live beelden worden geprojecteerd van een naakte vrouw, wier lichaam door een camera wordt afgezet, vaak in zulke extreme close-ups dat je de poriën kunt tellen.

Die close-ups hebben een mooie abstracterende werking. Een oog wordt een onbepoelbaar lobbijg en viezig surveillance-tisch beest, een navel een kunstwerk, zeker als je er een rode vrucht in prop, en een hal een monochroom doek van een artiest die houdt van vleeskleuren.

Maar niet alle beelden en niet alle tonen zijn even sterk. Naarmate de beelden concreter worden, zijn ze ook minder interessant. Het ballet van de handen, en de inlijkt in lichaamsopeningen die vooral orthodontisten en XYO-erren zullen intrigeren, zijn in tegenspraak met de sfeer van geheimzinnigheid en ongreepbaarheid die Van de Putte lijkt te willen oproepen. Daarnaast heeft hij in dit stuk de spanskracht van zijn harmonische kaartigheid schromelijk overschat; de muziek desintegreert waar je bij zit, en dat kun je van een Feldman of een Lachenmann, componisten uit vier eeuwen Van de Putte hier lijkt te tappen, toch onmogelijk be-
weren.

Kijken en bekijken worden is het thema van Quelli che restano. Het moet worden gezegd dat Van de Putte zijn motto 'de wereld is een diensthuis' consequent heeft uitgewerkt. Wij, het publiek, kijken naar de muziek en naar de vrouw; de vrouw kijkt vanaf het scherm naar ons; en naarmate het einde nadert kijken de muzikanten steeds vaker naar de toehoorders, totdat uiteindelijk de volledige omkering van de uitgangssituatie is bereikt: de camera is gericht op het publiek, dat op het scherm naar zichzelf zit te kijken. Als je hierin dank, Jan van de Putte.

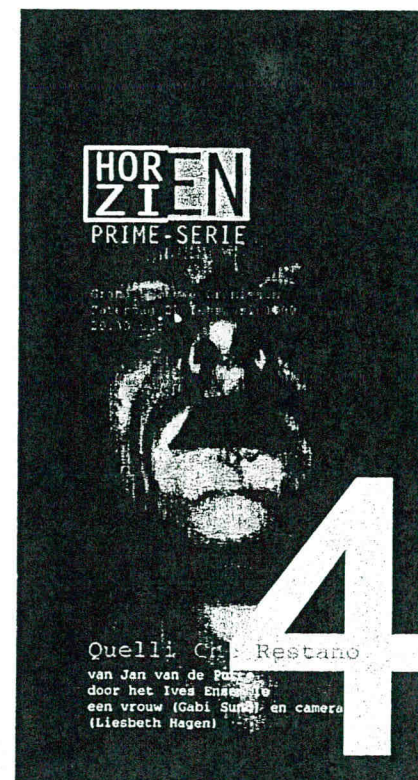
27/2	Utrecht	Huis a/d Werf	Kleine Cantate theaterconcert is De Tragicomedie van Don Cristobal en Dona Rosita. Een bewerking van het poppenspel van Federico Garcia Lorca voor Michel Bollinger met muziek van Patricio Wang voor het vocaal ensemble TaMaM en Kleine Cantate van Wang
28/2	Den Bosch	Het Muziekcentrum	Ikhoor Strijktrio Werner Dickel (viool), Paul De Celrck (altviool) en Pal Banda (cello). In Strijktrio nr. 2 van Rombout Willems Etalage: Hold Still Keep Moving, een CD-Rom project Walter Zimmermann met ontwerper Götz Neumann, Luc Ferrari kwam met fotografe Ellen Kooi
28/2	Nijmegen	O42	Ivo van Emmerik met Abel Derks begeleid door Barre Bouman (klarinet), Heleen Hulst (viool) en Frans van Ruth (piano)
2/3	Utrecht	Academietheater	Basho Ensemble o.l.v. Jurrien Slijter, Janice Jackson (sopraan), Marcel Beekman (tenor) de rol van Rimbaud. Theo Abazis - Rainbow to Rimbaud Roderik de Man - Nuit de l'Enfer Paul Bruinen - Mauvais Sang Barbara Woof - Alchimie du Verbe Van Gogh Ensemble
4/3	Enschede	Muziekcentrum	Ermo Hartsuiker (klarinet), Semjon Meerson (viool), Vladislav Warenberg (cello) en Sara Crombach (piano). Werken van Valéry Arzoumanov Sur le chemin du retour, op. 163, pour clarinette et piano Poème op. 30 (1966) Six valse pour violoncelle et piano, op. 170 a (1997) Trio pour violon, violoncello et piano, op. 183 (1996) en Messiaens Quatuor pour la fin du temps.
4/3	Den Bosch	Het Muziekcentrum	Etalage: Human muziektheaterwerk Human Shields van Isak Goldschneider Geluid wordt geproduceerd door tapes en levende objecten zoals (speelgoed) instrumenten, geautomatiseerde objecten en 'domme' voorwerpen.
4/3	Frankrijk	Lyon	festival "Musiques en scène" Barton Workshop Een van de thema's van het festival is muziek uit America. James Fulkerson - Force Fields and Spaces Alvin Lucier - Wind Shadows John Cage - Aria Terry Riley - Dorian Winds Alvin Lucier - In memoriam Jon Higgins
5/3	Frankrijk	Lyon	festival "Musiques en scène" Barton Workshop James Fulkerson - Suite for violin solo Christian Wolff- Dark as Dungeon James Tenney - Monody Alvin Lucier - Tyndall variations John Cage - Ryoanji Alvin Lucier - Queen of the south Morton Feldman - Why patterns John Cage - A music circus
4/3	Oostenrijk	Linz	en 5/3 Landestheater Ursulindenhof te Linz, Gert-Jan Prins (live-electronica) en workshops voor een groep van 60 schoolkinderen.
5/3	Noord-Ierland	Belfast	Sounds Electric Festival te Belfast
5/3	Japan	Osaka	basklarinettist Harry Sparnaay met. werk van Ton Bruynel Theo Verbey's Triade uitgevoerd door het Orchestra Osaka Symphoniker o.l.v. Tetsuji Honna
6-13/3	Cyprus	Nicosia	Xenakis-festival, Xenakis Ensemble was ensemble-in-residence. In 5 concerten werden talloze werken van Iannis Xenakis gespeeld, hierbij traden tevens als solist op Geoffrey Madge, Johan Faber, Jannie Pranger en Gerrie de Vries.
6/3	Amsterdam	Stedelijk Museum	Malle Symen Quartet: Katja Blischke, Raphaela Danksagmüller, Cathelijne Hensing en Ina Wicczorek. Onder de titel '2000 Volt' presenteren zij een programma waarop ondermeer werken voor blokfluitkwartet en electronica staan. Egmont Swaan - Abodamfos droben enan Frans Geysen - Periferisch - Diagonaal - Concentrisch Daan Manneke - Archipel Andrew Stewart - Breathe Moritz Eggert - Ausser Atem Wayne Siegel - Jackdaw Roderik de Man - Entanglements

6/3	Noord-Ierland	Belfast	Sounds Electric Festival te Belfast een workshop voor componisten en concert door Annelie de Man en Harry Sparnaay
7/3	Ierland	Dublin	Harry Sparnaay en Annelie de Man met werk van Jacob ter Veldhuis, Roderik de Man, Ton Bruynèl en de Ierse componist Raymond Deane.
7/3	Ierland	Belfast	Basklarinettist Harry Sparnaay met klavecbiniste Annelie de Man in Dublin, Ierland. werken van Raymond Dean, Roderik de Man, Victor Varela, Jacob ter Veldhuis, Michel van der Aa.
7/3	Alkmaar	Provadja Theater	Basho Ensemble o.l.v. Jurrien Slijter, Janice Jackson (sopraan), Marcel Beekman (tenor) de rol van Rimbaud. Theo Abazis - Rainbow to Rimbaud Roderik de Man - Nuit de l'Enfer Paul Bruinen - Mauvais Sang Barbara Woof - Alchimie du Verbe
7/3	Nijmegen	Galerie Marzee	Van Gogh Ensemble Ermo Hartsuijker (klarinet), Semjon Meerson (viool), Vladislav Warenberg (cello) en Sara Crombach (piano). Werken van Valéry Arzoumanov Sur le chemin du retour, op. 163, pour clarinette et piano Poème op. 30 (1966) Six valse pour violoncelle et piano, op. 170 a (1997) Trio pour violon, violoncello et piano, op. 183 (1996) en Messiaens Quatuor pour la fin du temps.
7/3	Utrecht	Huis a/d Werf	Etalage: Human Shields muziektheaterwerk Human Shields van Isak Goldschneider Geluid wordt geproduceerd door tapes en levende objecten zoals (speelgoed) instrumenten, geautomatiseerde objecten en 'domme' voorwerpen.
8/3	Japan	Yokohama	Het Duo Transport, fluitiste Anne La Berge en slagwerkster Yuko Suzuki Jan Bas Bollen - Tube Richard Barrett - Inward Cor Fuhler - Gonza (Happy thing) Isabel Mundry - Duo for flute and percussion Jay Alan Yim - Twine for flute and prepared marimba Anne La Berge - Revamper Het duo geeft aansluitend enkele workshops
10/3	Nijmegen	O42	Etalage: Human Shields muziektheaterwerk Human Shields van Isak Goldschneider. Geluid wordt geproduceerd door tapes en levende objecten zoals (speelgoed) instrumenten, geautomatiseerde objecten en 'domme' voorwerpen.
12/3	Maastricht	Stichting Intro	Etalage: Human Shields muziektheaterwerk Human Shields van Isak Goldschneider. Geluid wordt geproduceerd door tapes en levende objecten zoals (speelgoed) instrumenten, geautomatiseerde objecten en 'domme' voorwerpen.
13/3	Amsterdam	Stedelijk Museum	Ivo Janssen nieuwe toccata's van Louis Andriessen, Michiel Borstlap, Michiel Braam, Thijs Dercksen, Gijs van Dijk, Ig Henneman, Vanessa Lann, Alan Laurillard, Christina Viola Oorebeek en Leo Samama
13/3	Amsterdam	Posthoornkerk	Concerten I t/m IV theater en electronica werk van o.a. Arnoud Noordegraaf, Andrew Stewart en Rozalie Hirs
13/3	Middelburg	Kloveniersdoelen	Nieuwe Slagwerkgroep Amsterdam José Vicente, Richard Jansen en Herman Rieken Theo Loevendie - Timbo Jan Rokus van Roosendaal - nieuw werk Dimitri Sjostakovitsj - Prelude en fuga no.15 Jan Bus - Slamdance Toru Takemitsu - Rain Tree André Douw - nieuw werk John Cage - Second Construction Jan Bus - Nocturnal Activities
14/3	Utrecht	Huis a/d Werf	Etalage: Hold Still Keep Moving - een CD-Rom project Walter Zimmermann met ontwerper Götz Neumann, Luc Ferrari kwam met fotografie Ellen Kooi Ivo van Emmerik met Abel Derks begeleid door Barre Bouman (klarinet), Heleen Hulst (viool) en Frans van Ruth (piano)

Annelie de Man en Harry Sparnaay

Noord-Amerikaanse orkesten spelen Nederlandse muziek

Door onze kunstredactie
AMSTERDAM - Verscheidene Amerikaanse en Canadese orkesten en ensembles gaan dit jaar werken van hedendaagse Nederlandse componisten uitvoeren. Het gaat om een serie bijzondere producties die ontwikkeld is door Donemus in samenwerking met het Nederlandse Consulaat-Generaal in New York, Stichting Gaudemus en de betrokken Amerikaanse orkesten. De reeks concerten is gisteren begonnen met de wereldpremiere van *Arch Music for St. Louis* door het St. Louis Symphony Orchestra onder leiding van Hans Vonk. Het werk is door Peter Schat geschreven in opdracht van het orkest. Dit concert wordt op 23 februari herhaald in de Carnegie Hall. Op 23 januari speelt het Riversi-

de Symphony Orchestra in het Lincoln Centre *Zoek* van Guus Janssen. Op 23 januari wordt in Toronto het werk *Triade* van Theo Verbey uitgevoerd door The Esprit Orchestra. Op 20 februari wordt *Rosa* (ouverture & Rap) van Louis Andriessen in het Lincoln Centre gespeeld door het Nederlands Blazers Ensemble. In hetzelfde concert wordt *De Deuren Gesloten* van Cornelis de Bondt uitgevoerd. Een nogal spectaculair hoogtepunt vormt een 'Dutch Marathon' op 20 maart in Boston. Werken van Theo Loevendie, Guus Janssen en Maarten Altena staan centraal in dit concert door The Boston Musica Viva onder leiding van Richard Pittman. Er doen ook Nederlandse musici mee aan dit concert.

Conjunto Iberico

verhindert omringd door fel
aandacht. Het is een
En om het geheel te vervol-
ken, ontblijft, als was ze een
deur van een
aanpak. Gerde de Vries, die
niet uit de instrumenten. Ze
zingt louter koorzang, die de
meer dan genoeg. Want als
onder het afsluitende. Meisje
deur van een
glanzen zich een wegdour de
kerstenen vret, is zelfs de meest
knoep. Mijker overstag voor
deur van een
Conjuncto Iberico.
Theo Loevendie kwam met
zijn vrouw uit de Mediterra-
ne. Alkema en zelf Franco Donatoni
mochten willen dat ze ook maar
deur van een
Hilbert. Het de menen van Binas
de Vries.

PAUL JANSSEN
Het Parool 22 maart

De Vries schrijft dwingende noten

Ijs. Met een zijn officieus een
de uitvoering. Een voerrenre
het toties diplomatisch.
De vrege was er niet minder
om. Het is een
een indringend boek muziek dat
de actie uit hi gepaten zat. Aan
het spel was de minste niet te
van IJsland pas een dag voor de
uitvoering op de kerstmaas we-
ren.
De muziek van IJsland en IJsland
kroeg oververtaambaar voort in
Vrijheid. De Vrijheid verstat-
de de muziek van IJsland in hun mid-
den een bewaarders van de
diepe gronakkoord en door
goed gekende flageoletten een
breed raanzje bijlgen en raggije

KLASSIEK
Compendio habito als. Een Anzo-
ren. Lichte Guitte de Vries (Anzo-
Lopari). Program: De Vries
vanden Twee mediterrane dances.
De Vries. Lichte. Guitte. 20/3
Stedelijk Museum, Amsterdam.

Het is tegenwoordig een kunst
voor acht celli te schrijven. Viek
siedt met de meeste in de
kinderopvoeding en perma-
neert het ensemble zich in een
aanpak. Gerde de Vries, die
niet uit de instrumenten. Ze
zingt louter koorzang, die de
meer dan genoeg. Want als
onder het afsluitende. Meisje
deur van een
glanzen zich een wegdour de
kerstenen vret, is zelfs de meest
knoep. Mijker overstag voor
deur van een
Conjuncto Iberico.

Политическая анархия и Музыкальный порядок

на в театре. Предант
1. Это может быть...
2. Это может быть...
3. Это может быть...
4. Это может быть...
5. Это может быть...
6. Это может быть...
7. Это может быть...
8. Это может быть...
9. Это может быть...
10. Это может быть...
11. Это может быть...
12. Это может быть...
13. Это может быть...
14. Это может быть...
15. Это может быть...
16. Это может быть...
17. Это может быть...
18. Это может быть...
19. Это может быть...
20. Это может быть...
21. Это может быть...
22. Это может быть...
23. Это может быть...
24. Это может быть...
25. Это может быть...
26. Это может быть...
27. Это может быть...
28. Это может быть...
29. Это может быть...
30. Это может быть...
31. Это может быть...
32. Это может быть...
33. Это может быть...
34. Это может быть...
35. Это может быть...
36. Это может быть...
37. Это может быть...
38. Это может быть...
39. Это может быть...
40. Это может быть...
41. Это может быть...
42. Это может быть...
43. Это может быть...
44. Это может быть...
45. Это может быть...
46. Это может быть...
47. Это может быть...
48. Это может быть...
49. Это может быть...
50. Это может быть...
51. Это может быть...
52. Это может быть...
53. Это может быть...
54. Это может быть...
55. Это может быть...
56. Это может быть...
57. Это может быть...
58. Это может быть...
59. Это может быть...
60. Это может быть...
61. Это может быть...
62. Это может быть...
63. Это может быть...
64. Это может быть...
65. Это может быть...
66. Это может быть...
67. Это может быть...
68. Это может быть...
69. Это может быть...
70. Это может быть...
71. Это может быть...
72. Это может быть...
73. Это может быть...
74. Это может быть...
75. Это может быть...
76. Это может быть...
77. Это может быть...
78. Это может быть...
79. Это может быть...
80. Это может быть...
81. Это может быть...
82. Это может быть...
83. Это может быть...
84. Это может быть...
85. Это может быть...
86. Это может быть...
87. Это может быть...
88. Это может быть...
89. Это может быть...
90. Это может быть...
91. Это может быть...
92. Это может быть...
93. Это может быть...
94. Это может быть...
95. Это может быть...
96. Это может быть...
97. Это может быть...
98. Это может быть...
99. Это может быть...
100. Это может быть...

14/3	Apeldoorn	Cultureel Centrum Gigant	Conjunto Iberico Henk Alkema, Sweet Pain II Theo Loevendie - Two mediterranean dances Claudio Prieto - Caminando por la aventura Franco Donatoni - Lame II Klaas de Vries - Litanie
14/3	Groningen	Grand Theatre	Etalage: Human Shields muziektheaterwerk Human Shields van Isak Goldschneider Geluid wordt geproduceerd door tapes en levende objecten zoals (speelgoed) instrumenten, geautomatiseerde objecten en 'domme' voorwerpen.
17-21/3	Den Bosch	Het Muziekcentrum	Openingsfestival Musica Ducis & Aquarius Ensemble o.l.v. Alexandru Lascae en Gijsbrecht Royé. Werken van Royé, Zorn en Schönberg. 18/3 Klezmer; traditionele joodse muziek. door leden van de Klezematics 19/3 Symposium: Het Muziekpodium van de toekomst; werkplaats of etalage 19/3 Grote Improvisatie-avond onder leiding van John Zorn met o.a. John Zorn, Corrie van Binsbergen, Anton Goudsmit, Eric Boeren, Hans Sparla, Tobias Klein, Edward Capel, Cor Fuhler, Gerard van Dongen, Alan Purves, Arend Niks e.a. 20/3 Het Aquarius Ensemble - met improvisatoren - speelt een volledig Masada-programma, aangevuld met een van Zorns game-pieces. 21/3 Kindermiddag. Een kennismaking met Het Muziekcentrum voor kinderen en hun ouders
20/3	Duitsland	Frankfurt	Mondriaan Kwartet met de Strijkkwartetten van John Zorn Het Nederlands Fluit Orkest trad op tijdens het European Flute Festival te Frankfurt, Duitsland Ton Bruynèl - Imker Doina Rotaru - Forilegium Tomás Marco - Rosa de los vientos
20/3	Rusland	St. Petersburg	de Sankt-Peterburg Camerata o.l.v. Alexander Titov en Andriessen & Stravinsky programma in het Hermitage Theater te St. Petersburg, Rusland. Op het programma stonden o.a. Andriessens Symfonie voor losse snaren en Anachronie II. Louis Andriessen was zelf aanwezig en heeft enkele masterclasses gegeven aan het N. Rimsky Korsakov Conservatorium in St. Petersburg.
19/3	Bergen	Ruïnekerk	Conjunto Iberico Henk Alkema - Sweet Pain II Theo Loevendie - Two mediterranean dances Claudio Prieto - Caminando por la aventura Franco Donatoni - Lame II Klaas de Vries - Litanie
20/3	Amsterdam	Stedelijk Museum	Conjunto Iberico Henk Alkema - Sweet Pain II Theo Loevendie - Two mediterranean dances Claudio Prieto - Caminando por la aventura Franco Donatoni - Lame II Klaas de Vries - Litanie
20/3	U.S.A.	Boston	Een marathon met hedendaagse Nederlandse muziek in het Tsai Performance Center aan de Boston University, USA, in samenwerking met Donemus en Boston Musica Viva. ensemble Boston Musica Viva, Maarten Altena Ensemble, Pianoduo Cees van Zeeland / Gerard Bouwhuis, Jacques Zoon - fluit, Vytas Kaksis - piano, Ronald Lowry - cello, Jayne West - sopraan, Theo Loevendie - saxofoon, Guus Janssen - piano/klavecimbel, Renee Krimmier - piccolo Willem Pijper - Fluit sonate Theo Loevendie - Back Bay Bicinnium Guus Janssen - Streepjes Rob Zuidam - For two pianos Matthijs Vermeulen - Tweede Cello Sonate Louis Andriessen - De Staat (versie voor 2 piano's) Improvisaties door Guus Janssen en Theo Loevendie Ron Ford - Cross Maarten Altena - diverse werken Theo Loevendie - Bons Guus Janssen - Zoek Theo Loevendie - Six Turkish Folkpoems

21-28/3	Nieuw-Zeeland	Wellington	Sinta Wullur gaf aan de Victoria University tijdens het internationaal gamelan-festival "BEAT" een lezing en een van haar composities werd gespeeld
21/3	Velp	Kunsthuis 13	Fluitiste Anne La Berge en basklarinettist Henk Bakker
24/3	Rotterdam	Lantaren/Venster	René Berman en Kees Wieringa verlenen ook Manja Smits (harp) en Miny Dekkers (accordeon) een concert rond de cello-etudes en duwerken van Isang Yun
25/3	Nijmegen	St. Stevenskerk	Lien van der Vliet Ton Bruynèl - Reliëf, Dust, Arc en Kolom
26-27/3	Eindhoven	De Fabriek De Bazuinen	van Jericho, elektro-akoestisch muziektheaterwerk Tjeerd Oostendorp (tuba), Bart van der Beijl (contrabas), Mark van Tongeren (bas en boventoon-zang) en Horst Rickels (membraan bazuinen: de 'Trivento')
26/3	Utrecht	Huis a/d Werf	Etalage: Mondriaan Kwartet met strijkkwartetten van John Zorn: Memento Mori, Cat O'Nine Tails, Kol Nidrei en The Dead Man
27/3	Middelburg	Kloveniersdoelen	Gerard Bouwhuis & Heleen Hulst werken van Igor Stravinsky en George Antheil.
27-29/3	U.S.A.	Detroit/San Francisco	en 2-3/4 accordeoniste/componiste Marion de Laat gaf concerten en workshops, waarbij zij eigen werken voor accordeon en tape / video speelde.
28/3	Venlo	Museum Van Bommel Van Dam	Ivo Janssen met nieuwe toccata's van Louis Andriessen, Michiel Borstlap, Michiel Braam, Thijs Dercksen, Gijs van Dijk, Ig Henneman, Vanessa Lann, Alan Laurillard, Christina Viola Oorebeek en Leo Samama
31/3-7/4	U.S.A.	New York	en Richmond, Baltimore, Cleveland, Detroit, Chicago, Pittsburgh en Washington, USA. Edwin van der Heide maakte met zijn Sensorband (bestaande uit Edwin van der Heide, Zbigniew Karkowski en Atsu Tanaka) een tournee
2/4	Velp	Kunsthuis 13	Taiwan Percussion Group Dwo-In Gordon Shi-Wen Chin, Three short poems for percussion quartet Loong-Hsing Wen - Grouping Gordon Shi-Wen Chin - Percussion Trio no.1 Time Twisting Yiu-Kwong Chung - Death by Water Jer-Huei Chen - percussion trio Yiu-Kwong Chung - By the willows Ron Ford - Trarre Jan Bus - Torso
3/4	Middelburg	Kloveniersdoelen	Conjunto Iberico Henk Alkema - Sweet Pain II Theo Loevendie - Two mediterranean dances Claudio Prieto - Caminando por la aventura Franco Donatoni - Lame II Klaas de Vries - Litanie
6/4	Apeldoorn	Cultureel Centrum Gigant	Taiwan Percussion Group Dwo-In Gordon Shi-Wen Chin - Three short poems for percussion quartet Loong-Hsing Wen - Grouping Gordon Shi-Wen Chin - Percussion Trio no.1 Time Twisting Yiu-Kwong Chung - Death by Water Jer-Huei Chen - percussion trio Yiu-Kwong Chung - By the willows Ron Ford - Trarre Jan Bus - Torso
6-11/4	Duitsland	Kassel	en Weimar, Erfurt, Het Utrecht String Quartet workshops en concerten met wereldpremière van het Tweede Strijkkwartet van Hans Kox.
7/4	Rotterdam	Conservatorium	Taiwan Percussion Group Dwo-In Gordon Shi-Wen Chin - Three short poems for percussion quartet Loong-Hsing Wen - Grouping Gordon Shi-Wen Chin - Percussion Trio no.1 Time Twisting Yiu-Kwong Chung - Death by Water Jer-Huei Chen - percussion trio Yiu-Kwong Chung - By the willows Ron Ford - Trarre Jan Bus - Torso

Sinta Wullur

de Volkskrant

Kribbenbijter Zorn toont zijn beminnelijke kant

MUZIEK

Opening Muziekcentrum 's-Hertogenbosch, met John Zorn. 19 maart. Radio 4, Supplement, 12 april, 20-24 uur.

De mooiste tonen in het Muziekcentrum in Den Bosch waren vrijdagavond maar net hoorbaar. Ze kwamen uit het minuscule tafelbelletje waarmee slagwerker Alan Purves na zijn solo zachtjes rinklend het podium verliet. In alle nietigheid was het een betekenisvol moment. Het belletje kriebelde zelfs op de achterste rijen ragfijn in de oren, zodat de riante akoestiek van de nieuwe concertzaal geen betoog meer hoefde.

De liturgische associatie die Purves' ingeving opriep, was niet minder op zijn plaats: het Muziekcentrum is gevestigd in een fraai gerestaureerde, negentiende-eeuwse synagoge en in de officiële opening keerde die historie als een programmatisch motief terug.

Niet voor niets was als eregast van het minifestival de componist en saxofonist John Zorn uitgenodigd. Zorn is de muzikale leider van een jonge joodse gemeenschap in New York die zoekt naar een nieuwe identiteit. Zijn compositie *Kristalnacht* uit 1992 geldt als zijn *coming out*; sindsdien werkt hij met grote ernst aan de vermenging van Hebreeuwse en jiddische tradities in zijn eigen muziek: een wispeltrige mengeling van jazz, heavy metal, filmmuziek en klassieke avant-garde.

Op het podium, onder het oog van het voormalige 'vrouwenbalcon', was de 45-jarige Zorn in vele gedaanten aanwezig. Niet alleen als componist van orkestwerken (*Shiboleth*) en kamermuziek (strijkkwartetten door het Mondriaan kwartet), maar ook als 'conceptueel' improvisator en ensembleleider.

In al die hoedanigheden werd Zorn samengebracht met een keur van Nederlandse muzikanten; een initiatief waarmee directeur Henri Broeren de wens illustreerde dat zijn Muziekcentrum ook een 'werkplaats' voor nieuwe muziek zal zijn. Repetities waren

openbaar toegankelijk, zodat het publiek met eigen ogen kon vaststellen of Zorns reputatie van New-Yorkse kribbenbijter nu gerechtvaardigd is of niet.

Vrijdag liet Zorn zich evenwel van zijn beminnelijkste kant zien. Zijn oude 'improvisatiespel' *Cobra* beleefde een nieuwe uitvoering, en het resultaat maakte hem zichtbaar gelukkig. De twaalf uitvoerenden (onder wie de gitaristen Anton Goudsmit en Corrie van Binsbergen, basklarinettist Tobias Klein en keyboardspeler Gerard van Dongen) werden overladen met schouderklopjes.

De tevredenheid was begrijpelijk, want meer dan 'gewone' stukken hangt het welslagen van *Cobra* af van de inzet van de deelnemers, en die liet niets te wensen over. *Cobra* is geen compositie, maar een gezelschapsspel: de muzikanten reageren op de aanwijzingen van spelleider Zorn, die in een razend tempo bordjes met instructies opsteekt, en op zijn beurt geïnterrumpert kan worden door muzikanten die met gebarentaal de ontwikkelingen een andere kant op sturen.

In handen van alerte muzikanten is het resultaat een razende, kakelbonte centrifuge van stijlen, stemmingen en texturen, die bij de première in 1986 een overrompelende introductie van het nog nieuwe fenomeen 'zappen' betekende. Schokkend is het principe van die snelle wisselingen al lang niet meer, maar in Den Bosch bleek *Cobra* nog steeds heel vermakelijk - ook in visueel opzicht, dankzij al die om aandacht wapperende handjes en de overrijdelijke misverstanden die toch iets moois opleverden.

Volgens het programma zou Zorn zelf niet meespelen. Maar na het aanstekelijke voorbeeld van de Nederlandse collega's haalde hij zijn altsax uit de koffer, om nog even te demonstreren hoe improviseren op z'n Zorns gaat. De les was duidelijk: hij klonk harder, gemener en brutaler dan wie ook. Maar het was het belletje van Purves dat bijbleef.

Erik van den Berg

Taiwan Percussion Group Dwo-In
 Gordon Shi-Wen Chin - Three short poems for percussion quartet
 Loong-Hsing Wen - Grouping
 Gordon Shi-Wen Chin - Percussion Trio no.1 Time
 Twisting
 Yiu-Kwong Chung - Death by Water
 Jer-Huei Chen - percussion trio
 Yiu-Kwong Chung - By the willows
 Ron Ford - Trarre
 Jan Bus - Torso

8/4 Duitsland Weimar

Hochschule für Musik
 Utrecht String Quartet
 Hans Kox - Streichquartett Nr.2
 Pauline Post & Nora Mulder - piano
 m.m.v. Daniela Bernoulli, sopraan
 Ron Ford - Tema, 1996
 Philemon Mukarno - Gynoids XX, 1999
 Richard Ayres - Private Collection, 1996
 Cornelius Cardew - Solo with Accompaniment, 1961
 Ernest H. Papier - Tête a queue ni tête, 1998-99: première
 Huba de Graaf - De Biggenweg, 1995

10/4 Amsterdam Stedelijk Museum

Taiwan Percussion Group Dwo-In
 Gordon Shi-Wen Chin, Three short poems for percussion quartet

10/4 Amsterdam Slagwerkzaak PPP

Loong-Hsing Wen - Grouping
 Gordon Shi-Wen Chin - Percussion Trio no.1 Time
 Twisting

13/4 Eindhoven Plaza Futura

Yiu-Kwong Chung - Death by Water
 Jer-Huei Chen - percussion trio
 Yiu-Kwong Chung - By the willows
 Ron Ford - Trarre
 Jan Bus - Torso

15/4 Alkmaar Provdaja Theater

Double-Action; Annelie de Man (klavecimbel) en Harry Sparnaay (basklarinet)
 Roderik de Man - Momentum
 Jacob ter Veldhuis - Les soupirs de Rameau
 Joe Cutlers - Urban Myths
 David Vayo' - Play of Hands
 Matthias Kadar - Double pi With HINdt
 Schreck Ensemble: Colin McClure, geluidstechniek, Pieter Suurmond, computertoepassingen, sopraan Janice Jackson, basklarinettist Hein Pijnenburg en violiste Maria Tiziana Pintus.

15/4 Utrecht Domkerk

Jean-Claude Risset - a career in music
 - Variants (1994) voor viool en live electronica
 - L'autre face (1985) voor sopraan en tape
 - Invisible (1996) voor sopraan en tape
 - Attracteur Estranges (1988) voor basklarinet/klarinet en tape

17/4 Amsterdam Stedelijk Museum

Lien van der Vliet, orgel
 Ton Bruynèl - Reliëf
 Dust
 Arc
 Kolom
 Tuning Studies

18/4 Nijmegen Galerie Marzee

Luc Houtkamp - Christina Viola Oorebeek - Yamaha Disklavier
 Luc Houtkamp - Duo For Man Alone voor saxofoon, computer en Disklavier, Luc Houtkamp, tenorsaxofoon, computersoftware
 Christina Viola Oorebeek - Tuning Studies (1998)
 - voor Yamaha Disklavier, piano samples
 - met spatialisation-effecten op 8 speakers rondom
 - Act I: Equal temperament
 - Intermezzo I: Lullaby of thirds
 - Act II: Octave Rains
 - Intermezzo II: Falling Fourths
 - Act III: The Tenth Ascending
 Geoffrey Douglas Madge
 Ferruccio Busoni, Variations on a theme of Chopin
 Kaikoshru Sorabji, selectie uit Opus Clavicembalisticum
 Stefan Wolpe, Stehende Musik
 Ernst Krenek, George Washington Variations
 Iannis Xenakis, Evryali

Geoffrey Douglas Madge

GELDERLANDER (189.478)
 van: 17.04.1999 Pagina:

UIT-GELICHT

GEOFFREY MADGE

De Stichting Moderne Muziek Nijmegen sluit haar seizoen af met een pianorecital van Geoffrey Douglas Madge - hoofdvakdocent aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, maar bovendien vertolker van onmogelijk gesichte pianowerken.

Voor de in Australië geboren Madge gaat geen zee te hoog. Enige jaren geleden toerde hij met de zelden uitgevoerde Goldberg Variaties van Johann Sebastian Bach. Faam verwierf Geoffrey Madge ook als uitvoerder van hedendaagse componisten als Iannis Xenakis en vooral Ferruccio Busoni, van wie hij het volledige werk op od heeft vastgelegd. Beiden komen vanmiddag

aan bod (met respectievelijk *Evryali* en *Variations on a theme of Chopin*), evenals Stepan Wolpe (*Stehende Musik*), Ernst Krenek (*George Washington Variations*) en Kaikoshru Sorabji.

Van die laatste componist speelt Geoffrey Madge delen uit diens *Opus Clavicembalisticum*. In zijn totaaltit is de *Opus* een buitenproportioneel - het neemt bijna vier uur in beslag - pianostuk wordt daarom uiterst zelden gespeeld. Ook Sorabji zelf waagde er zich maar een enkele keer aan, en liet dat illever over aan Geoffrey Madge.

Geoffrey Madge, pianorecital in Galerie Marzee NIJMEGEN, 16.00 uur.

Fraai erbetoon aan componist Bruynèl

Utrecht

Lien van der Vliet organiseert alles zelf zegt de koster van de Utrechtse Domkerk en hij wijst op een tafeltje met informatie over de organisatie haar passie: hedendaagse Nederlandse muziek voor orgel. In het negende van de projecten rondom die passie, die zij sinds 1982 zo'n beetje tweejaarlijks organiseert, speelde Van der Vliet gisteravond in de Domkerk de integrale orgelwerken van Ton Bruynèl. Via de vier composities voor orgel en klanksporen, met de compacte lieder Reliëf, Dust, Arc en Kolom, liet Van der Vliet horen hoe de elektroakoestische ideeën van de vorig jaar overleden componist zich in de loop der jaren ontwikkelden.

In het oudste werk van de vier, Reliëf uit 1964, laat Bruynèl orgel en klanksporen - elektronisch gemixte klanken op tape die uit de zwarte boxen boven op het orgel klinken - geleidelijk aan verzamelen tot enorme wolken van geluid die via de uiterste hoeken van de kerk het publiek als een klankdeken omhullen. Het latere Dust (1992) is aanzienlijk beschuldener in volume. Door de contrapuntische aanpak blijft het mogelijk tape van akoestisch instrument te onderscheiden tot in de prachtigste, in

plotselinge tonaliteit wegsterven - de slotten toe.

In het vroege Arc (1966) benadrukt Bruynèl de overeenkomsten tussen orgel en klanksporen en hun vermogen in elkaar op te gaan, naast farden van onderling gekift dat wegebt in lage trillingen die uiteindelijk onhoorbaar maar wel nog voelbaar zijn. In Kolom (1986), een compositieopdracht van Van der Vliet zelf, probeert een orgelmelodie zich te verheffen boven een onbeweeglijke granieten vloer die klinkt uit de zwarte boxen. Onvermoeid zwevend/de trillende massa/ongeschoot het fundament, dicht Van der Vliet als toelichting voor ons en als hommage voor Ton van Lien'.

Een persoonlijk erbetoon aan Bruynèl noemt Van der Vliet dit fraai orgelproject rond de componist die sinds zijn dood opmerkelijk veel vaker wordt uitgevoerd dan tijdens zijn leven. Aan het eind bleek de organiste toch niet alles zelf te hebben gedaan. Ruimhartig en terecht betrok zij de twee registranten en twee technici in het als tuppelaar.

Juke Dame

Domkerk Utrecht, donderdag 17 april. Lien van der Vliet (orgel), integrale orgelwerken van Ton Bruynèl.

Rumori-dagen
 Het Brussels Quatuor Danel, Arnold Marinissen, Noa Frenkel en Harm Huson zingen, Maarten Altena Ensemble en pianist Gerard Bouwhuis
 Margriet Hoenderdos - Augustus '93, strijkkwartet, Quatuor Danel
 Margriet Hoenderdos - Juli '97, stem solo, Noa Frenkel
 Kristoffer Zegers - Singularity IV, nieuw elektronisch werk
 Margriet Hoenderdos - Januari '94, slagwerk, Arnold Marinissen
 Maarten Altena - The White Birds, Noa Frenkel
 Margriet Hoenderdos - Maart '98, strijksxtet, Quatuor Danel
 Margriet Hoenderdos - April '99, nieuw werk, Maarten Altena Ensemble
 Gilius van Bergeijk - Symfonie Joyeuse, Maarten Altena Ensemble
 George Antheil - 1e sonate, Gerard Bouwhuis (piano) en Heleen Hulst (viool)
 Alison Isadora - nieuw werk, Gerard Bouwhuis (piano) en Heleen Hulst (viool)
 C.Ph.E. Bach - Fantasie in fis (1787), Marc Reichow (fortepiano)
 John Cage - Six Melodies, Gerard Bouwhuis (piano) en Heleen Hulst (viool)
 Margriet Hoenderdos - Juli '97, stemsolo, Harm Huson
 Allison Cameron - nieuw werk voor fortepiano, Marc Reichow
 Margriet Hoenderdos - November '98, nieuw werk voor piano, Gerard Bouwhuis

- 18/4 Den Bosch Het Muziekcentrum Aquarius Ensemble o.l.v. Lucas Vis
 'De Nieuwe Stroom Dirigenten'. Kort omschreven: enkele geselecteerde jonge dirigenten bestuderen na selectie o.l.v. Lucas Vis verschillende werken: van Debussy (Chansons de Bilitis), van Richard Strauss (Enoch Arden in bewerking van Bart Visman) en een nieuw werk van Mayke Nas. Speciale dirigeertechnische vaardigheden zijn vereist omdat bij alle werken een verteller hoort
- 19-25/4 Zuid-Afrika University of Natal in Durban Het trio Luc Houtkamp (saxofoons), Fred van Hove (piano) en Gert-Jan Prins (slagwerk, electronics) zal workshops en concerten geven
- 23/4 Italië Ancona De Ereprijs
 Chiel Meijering - De vuist van Boccioni
 Hanna Kulenty - Elfen
 Frank Zappa - Black Page
 Fabrizio Fanticini - Reverberation by the silence
 Jerome van Dijk - Felix Profos
 Charles Ives - Country Band March
- 23/4 Bergen Ruïnekerk Actualiteitsconcert, Fluitensemble Tegenwind: Marieke van der Horst, Lia Koolmees, Anne La Berge, Tatiana Koleva, slagwerk
 Giacinto Scelsi - Hyxos voor altfluit en twee gongen
 Gerda Geertens - Transitions (1998) voor fluittrio
 Joseph Schwantner - Velocities (1992) voor marimba solo
 Robert Heppener - Qu'amas l'aura (1986-88) voor fluit solo
 Anne La Berge - Slave (1999) voor fluit solo en electronica
 Improvisatie met electronica
 Geoffrey Hannan - Rigmorole (1997) voor fluittrio en slagwerk
- 24/4 Amsterdam Stedelijk Museum Schreck Ensemble
 Hans van Eck - Poemi Eterni*
 Hein Pijnenburg - Go up**
 Oliver Frei - Not here, not now, not with this guy*
 Arie van Schutterhoef - A Banshee's Errantry**
- 26/4 Zuid-Afrika Grahamstown, Stellenbosch, Durban tot 15/5 Saxofonist/componist Luc Houtkamp workshops over compositie, improvisatie en live-elektronica.
- 29/4 Haarlem Kath. Basiliek St.Bavo Lien van der Vliet
 Ton Bruynèl - Reliëf
 Dust,
 Arc
 Kolom

Gerard Bouwhuis

De eigen wijs van De Ereprijs

Door MAARTEN MESTROM

EERBEEK—De jaren zeventig: de ensembles voor nieuwe muziek schieten als paddestoelen uit de grond: De Volharding, het Delta Ensemble, het Willem Breuker Kollektief, het Nederlands Blazers Ensemble. En wat later, in de muzikale periferie van de Achterhoek, 'De Ereprijs'.

Veel orkesten uit die roerige vernieuwingsperiode bestaan niet meer, of zijn zo veranderd dat alleen de naam nog over is. Maar De Ereprijs, door hoornist Wim Megens ooit vernoemd naar het opvallende bermpuntje, hield stand tegen de verdrukking in van reorganisaties, afgewezen subsidie-aanvragen, lege zalen en andere bedreigingen voor de ontluikende nieuwe klanken. Inmiddels bestaat het ensemble twintig jaar. Er is in eigen beheer een discografie opgebouwd en een flink repertoire met composities van nagenoeg alle Nederlandse moderne componisten. De educatieve projecten van De Ereprijs ondervinden respect en navolging. En de internationale Young Composers Meeting, volgende week in Apeldoorn, viert zijn eerste lustrum.

Tijd voor een tussenbalans. In gesprek met de in Eerbeek woonachtige Wim Boerman, artistiek leider van het ensemble, en Ans van Dijk, saxofoniste en orkestleidster (zijn echtgenote). Boerman is voor drie dagen in de week fluitdocent aan de muziekschool van Arnhem, de rest van zijn tijd gaat op aan De Ereprijs.

„Heb je enig idee hoeveel werk daarin gaat zitten?“ vraagt hij met een bedenkelijke blik op de verslaggever. „Dit ensemble is

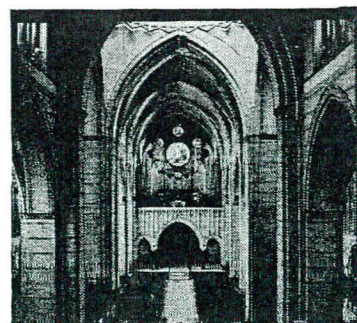
een bedrijf met een jaarmet van ruim twee ton. Concerten regelen, plannen bedenken, opdrachten aan componisten...“ „toten met het neerzetten van de stoelen in de repetitieruimte“.

vult Ans van Dijk aan.

Experimenten
 De Ereprijs is een echt Gelders orkest. De bron ligt in Doetinchem, waar muziekschooldocent Wim Megens experimenteerde met ensembles en moderne composities. Om hem heen verzamelde zich een groep geïnteresseerde jonge musici: uit hen ontstond De Ereprijs.

De eerste langspeelplaat verscheen bij BV Haast, het Amsterdamse label van Willem Breuker. Maar zingt Breuker zijn eigen wijs. Boerman kan er ook wat van. Een hoog oplopend conflict tussen de heren over het hoestje van de daaropvolgende cd was de oorzaak dat volgende productie in eigen beheer werden gemaakt. Een markant onderdeel van de activiteiten van De Ereprijs is de Young Composers Meeting. Uit alle delen van de wereld komen jonge compositiestudenten naar Apeldoorn om zich een week lang verder te bekwamen in het vak. In de week van 14 tot 20 februari heeft de vijfde editie van de meeting plaats, die traditiegetrouw wordt afgesloten met het concert waarop de korte stukken te horen zijn, die de deelnemers in de loop van de week hebben gewrocht. Eveneens traditiegetrouw is componist Louis Andriessen van de partij, als een van de begeleidende docenten.

Maar er zijn ook veranderingen. De kritiek van de deelnemers dat erte weinig tijd was om met het orkest te repeteren is ter harte genomen. Dit keer zijn de vijftien musici van de Ereprijs de hele week aan-

Katholieke Basiliek St. Bavo

Orkest De Volharding

28/4	Den Haag	Korzo Theater	Etalage: Mondriaan Kwartet met strijkkwartetten van John Zorn: Memento Mori, Cat O'Nine Tails, Kol Nidrei en The Dead Man
29/4	Haarlem	Kath. Basiliek St. Bavo	Lien van der Vliet Ton Bruynèl - Reliëf Dust, Arc Kolom
29/4	Nijmegen	O42	Interval Chamber De opera Wölfli, a Journey into Chaos (muziek Rafael Reina, regie Petra Weimer) heeft als uitgangspunt het leven en werk van Adolf Wölfli (1864-1930)
1/5	Amsterdam	Stedelijk Museum	Orkest De Volharding Extravaganza programma Roel van Oosten - Ostinazione David Vayo - Signals Rob Zuidam - Three Mechanisms
2/5	Breda	Lokaal 01	Palinckx dekt Tafel Rond een speciaal ontworpen tafel, die door de ingebouwde snaren, percussie, electronica, speakers, kookplaatjes en verlichting, de prominente rol vervult van instrument, klankkast, requisiet, decor van huiselijkheid, vindt een concert plaats dat een sensatie van geluid, beeld en handeling is
3-9/5	Zuid-Afrika	Durban	Gert-Jan Prins (slagwerk/live-elektronica) en Fred van Hove (piano) met Luc Houtkamp concerten en workshops aan de Natal University te Durban.
7-10/5	Amerika	Chicago/Illinois, Cedar Rapids/Indiana, Milwaukee/Wisconsin, Kingston/New York	Marko Ciciliani en Jeffrey Kowalkowski maken in mei en juni een tournee door Amerika met o.a. hun productie Bosch tapped the gas pedal and the caprice moved forward. Zij geven concerten en workshops in Chicago/Illinois, Cedar Rapids/Indiana, Milwaukee/Wisconsin, Kingston/New York.
8/5	Nijmegen	O42	Etalage: Mondriaan Kwartet met strijkkwartetten van John Zorn: Memento Mori, Cat O'Nine Tails, Kol Nidrei en The Dead Man
13-15/5	Duitsland	Lüneburg	"21. Internationale Studienwoche für zeitgenössische Musik" Fluitist/componist Jos Zwaanenburg en componist René Uylenhoet werken van jonge componisten tijdens concert op 11/5 Martijn Voorvelt - A different ballgame altogether René Uylenhoet - Het Geding Michael Young - Chatterbox Paul Dibley - Back to Fore Mike Vaughan - Untitled Timothy Howle - Novelists make things up Jos Zwaanenburg - Rubber Duck Timothy Howle - Calling Tunes
11-12/5	Amerika	Cedar Rapids	Marko Ciciliani en Jeffrey Kowalkowski met o.a. hun productie Bosch tapped the gas pedal and the caprice moved forward.
16/5	Den Bosch	Muziekcentrum	Dag van het Mechaniek Een vorsetzer die een piano bespeelt in voor mensen onuitvoerbare composities van Conlon Nancarrow en Godfried-Willem Raes, en een computergestuurde disklavier die samenspeelt met saxofonist Luk Houtkamp. Ragtimes en blues van bekende componisten door Marcel Worms, de virtuoze toccata's van Bach door Ivo Janssen en de even beroemde als gevreesde etudes van Ligeti door Geoffrey Madge en door Ravel, Debussy en Rachmaninov ingespeelde pianorollen Disklavier, met saxofonist Luc Houtkamp die via een computer een duel aangaat met het disklavier en met werk van de componiste Christina Oorebeek voor disklavier en luidsprekers
16/5	Groningen	De Oosterpoort	Etalage: Mondriaan Kwartet met strijkkwartetten van John Zorn: Memento Mori, Cat O'Nine Tails, Kol Nidrei en The Dead Man
17-18/5	Amerika	Madison	Marko Ciciliani en Jeffrey Kowalkowski met o.a. hun productie Bosch tapped the gas pedal and the caprice moved forward.
18/5	Utrecht	Domkerk	Willem Tanke, orgel: Messiaen programma de Méditations sur le mystère de la Sainte-Trinité

Mondriaan Kwartet met kleurrijke John Zorn in O42

Het Mondriaan kwartet speelt zaterdag in O42 (Blauwe Zaal) vier strijkkwartetten van de Newyorkse componist en improvisator John Zorn. Het Mondriaan Kwartet behoort tot de gezelschappen die zich specialiseren in nieuwe en vernieuwende muziek. De zeldzame verbintenis tussen een muzikensemblee en de naam van een schilder heeft daar alles mee te maken. „De overeenkomst tussen Mondriaan en ons kwartet is het zoeken naar een nieuwe taal”, aldus violist Jan Erik van Regteren Altena. Het gezelschap bestaat uit bovengenoemde violist, Edwin Blankenstein (viool), Annette Bergman (altviool) en Eduard van Rutgers Altena (cello). Ze spelen van John Zorn vier strijkkwartetten: Memento

Mori, Cat O'Nine Tails, Kol Nidrei en The Dead Man. John Zorn, geboren in 1953, wordt beschouwd als een uiterst veelzijdig componist die moeilijk in een hokje is te stoppen. Hij begon in 1976 met het zelf componeren van muziek. Hij heeft zich bezighouden met de free jazz-scene, maar draait zijn hand ook niet voor om voor de vervaardiging van werkjes met een regelrecht hardcore of speedmetal karakter. De laatste jaren is hij vooral op zoek naar zijn Joodse wortels en identiteit. Een van John Zorns composities is Game Pieces, een serie

van regelsystemen voor collectieve improvisaties, waarin bepaalde aspecten van de tijdsindeling en van de combinatie van verscheidene instrumenten bepaald zijn. Het improviseren gebeurt dan door bijvoorbeeld een bepaald tweetal spelers rond een bepaalde toonhoogte of een bepaald mi-

crothema. De stukken die ontstaan, zijn zodoende opgebouwd uit afzonderlijke blokken die door de spelers zelf met inzettekens aangegeven worden.

Wie onlangs het Mondriaan Kwartet met Zorns muziek gehoord heeft in het tv-programma *Reiziger in Muziek*, weet dat deze componist een unieke bijdrage levert aan de strijkkwartettenliteratuur. Sentimentele walsjes, scheurend gekras, huilende meeuwen in de verte. Een spectaculaire kletslooskoop van geluiden waarin voortdurend wordt gezapt tussen overbekende deuntjes en ongehoorde klankkleuren. Zaterdag 8 mei om 20.30 uur in de Blauwe Zaal van O42.

19/5	Amerika	Chicago	Marko Ciciliani en Jeffrey Kowalkowski met o.a. hun productie Bosch tapped the gas pedal and the caprice moved forward.
19/5	Eindhoven	Plaza Futura	de ereprijs Hans Hasebos' Ditojazz For Zebra's. Daarnaast worden werken uitgevoerd van David Dramm, Charles Ives, Frank Zappa, Chiel Meijering, Felix Profos en Luca Macchi.
20/5	Alkmaar	Provadja Theater	Steve Horowitz Mousetrapp Quartet Werken van Steve Horowitz: Quartet Music 1-8 The Wandering From Within It Hollow De Tijd But He Does Move Vonk Gravy Train
21/5	Bergen	Ruïnekerk	Zygmunt Krauze, piano Simeon ten Holt - Soloduiveldans II Zygmunt Krauze - Refrain - Music Box Waltz - Stone Music - Nightmare Tango - Chanson du mål aimé - Gloves Music
20- 21/5	Den Haag	Korzo	Spi Muziekproductie Yannis Kyriakides, compositie, Ester Eva Damen, video, Angela Köhnlein, choreografie, Marion von Tilzer, piano, Stephanie Büttrich, Ayelet Harpaz, stem
21/5	Velp	Kunsthuis 13	Ivo Janssen De toccata's van J.S. Bach worden afgewisseld met een keuze uit de nieuwe toccata's van Louis Andriessen, Michiel Borstlap, Michiel Braam, Thijs Dercksen, Gijs van Dijk, Ig Henneman, Vanessa Lann, Alan Laurillard, Christina Viola Oorebeek en Leo Samama.
22/5	Amsterdam	Posthoornkerk	Concert X, Muziek voor kinderen en Elektrische Gitaar Andrew Stewart, Martijn Voorvelt, Cleo Palacio-Quintin en Rozali Hirs, schreven voor het Konstantijn Koor uit Zwolle, leerlingen uit Amsterdam en een kinderpercussiegroep uit Rotterdam. Andrew Stewart - Tja Arnoud Noordegraaf - Gedenckklank Cleo Palacio-Quintin - SSS...SO Martijn Voorvelt - Live Ned McGowan en de kinderen - improvisatieproject Rozalie Hirs - Wel gek Andrew Stewart - Clapping/Jumping Rozalie Hirs - Bosgeestenlied Co-productie - collage Andrew Stewart - nieuw werk
27/5	Enschede	Muziekcentrum	Patrick Clark & Andrew Stewart - Jimmy raps Ensemble Q=2 Le marteau sans maître van Pierre Boulez en Syrinx voor fluit solo van Debussy en Music for Six van John Cage, voor een willekeurige bezetting van zes spelers
2-10/6	Indonesië	Yogyakarta	Ensemble Gending gaf concerten in Indonesië, tijdens het Yogyakarta International Gamelan festival, in het Erasmushuis te Jakarta en in Surakarta met werken van o.a. Jan-Rokus van Roosendaal, Roderik de Man, Klaus Kuiper, Sinta Wullur, Jacob ter Veldhuis, Hans van Zijp en Willem Breuker.
4/6-6/6	Groningen	Faculteit Kunsten	Cyberslag, Festival USVA Groningen Luc Houtkamp en David Dramm in een programma rond het disklavier Wiel Conen - 4 korte stukken David Dramm - Medusa runs the voodoo down Wim de Ruiter - Sonavar Luc Houtkamp - Duo for man alone
5/6	Amerika	Kingston N.Y.	Marko Ciciliani en Jeffrey Kowalkowski met o.a. hun productie Bosch tapped the gas pedal and the caprice moved forward.
6/6	Maarssen	Bateau Ivry	Theater Kikker presenteert op lokatie diverse musiktheater producties

Zygmunt Krauze

DIEDERIK SIX OVER

Het Walter Maas Huis

Door **BERNARD HULSMAN**
BILTHOVEN, 14 JUNI. „Een restauratie-architect is een dirigent, zei mijn oude leermeester Van Asbeck altijd. De oorspronkelijke ontwerper van het gebouw is de componist. Het gebouw is de compositie en restauratie betekent dat ik er een interpretatie van moet geven.”

Diederik Six, architect te Zeist, heeft het ontwerp gemaakt voor de restauratie van het Walter Maas Huis, een rijksmonument dat gaat fungeren als 'buitenplaats' voor culturele verkenningen'. Naast conferentie- en vergaderruimten bevat het grondig gerestaureerde huis ook een muziekzaal en een opnamestudio. Op 18 en 19 juni houdt het Walter Maashuis open dagen.

„Oorspronkelijk heette het Walter Maas Huis *Gaudeamus*. Het werd ontworpen door Frantz Röntgen als buitenhuis voor zijn vader, de componist Julius Röntgen. Frantz Röntgen was toen pas 19 jaar. Met een beetje goede wil kun je er een opengeplaatste vleugel in zien, maar het is de vraag of de architect het echt zo heeft bedoeld.

„In de Tweede Wereldoorlog zat Walter Maas hier boven op zolder een tijdje ondergedoken. Na de oorlog kocht hij Maas het huis en begon er een pension. Maar belangrijker is dat hij het huis ook tot een ontmoetingsplek maakte voor componisten als

Stockhausen en Varèse. Hier, in dit huis, begon Maas de Stichting *Gaudeamus* en de *Gaudeamus* Muziekweek, een festival van hedendaagse muziek. Na de dood van Maas in 1992 heeft de Stichting *Gaudeamus* hier nog enige tijd gezeten, maar die is nu verhuisd naar Amsterdam.

„Het Walter Maas Huis dateert uit 1924-25, dezelfde tijd als het Schröderhuis van Rietveld in Utrecht. Maar het is precies het tegendeel van het Schröderhuis. Het Walter Maas Huis is een uitbundig Amsterdamse-Schoolgebouw, het Rietveldhuis vertegenwoordigt de ratio. Ik voel me het

meest verwant met de romantiek van het Walter Maas Huis. Naast restauraties ontwerp ik ook landhuizen in een romantische stijl. Lange tijd heeft dat niet 'gekund', maar de laatste tijd zie je dat modern en traditioneel bouwen weer naast elkaar kunnen bestaan.

„De grote vraag bij elke restauratie is altijd: hoe doe je recht aan het originele ontwerp en maak je het tegelijkertijd geschikt voor de nieuwe functies? Oorspronkelijk was het Walter Maas Huis een woonhuis, maar nu is het bedoeld voor conferenties en concerten.

„De kunst van het restaureren is zo min mogelijk te doen. Voor de restauratie bestond het huis uit vele kamers en kamertjes. Die

DE PAUL SCHOOL OF MUSIC

JEFF KOWALKOWSKI & MARKO CICILIANI
CHAMBER AND PERFORMANCES PIECES

THURSDAY • JUNE 10 • 1999
8:00 P.M.
DEPAUL CONCERT HALL • CHICAGO

Peter Prommel

Wereldpremière van eerste orkeststuk van Wilbert Bulsink (15) 'Alle tijd om veel beter te worden'

Wilbert Bulsink (15) was tien jaar toen zijn eerste compositie werd uitgevoerd. Dinsdag klinkt de wereldpremière van zijn orkestwerk *Ontdekkingen*.

Door MISCHA SPFL

AMSTERDAM, 12 JUNI. Als zeventienjarige was Wilbert Bulsink volstrekt monomaan bezig met muziek. Om zeven uur stond hij op, werkte wat aan zijn partituren, ging naar school, zette het sleutelen aan de compositie tussen de middag voort en droomde vervolgens van noten en klanken. Zijn ouders moesten een halt toeroepen aan zijn obsessie. „Het nam hem zo in beslag dat het ongezoond werd”, vertelt zijn moeder nuchter.

Die nuchterheid heeft Wilbert Bulsink overgenomen, al won hij verschillende compositieprijsjes, waaronder vorig jaar het Prinses Christina Concours, en was hij afgelopen week uren in de weer met het bijwonen en bijsturen van de orkestrepitities van zijn werk *Ontdekkingen*. Het stuk werd bij het Nederlands Balletorkest geselecteerd voor het jaarlijkse Jonge Componistenproject met werk van nog vijf andere jonge componisten, allen veel ouder dan Bulsink.

Bulsink: „Ik ben jong, ik componeer en dat trekt de aandacht. Maar als ik dertig was zou mijn muziek helemaal niet zo bijzonder gevonden zou worden. Wilbert Bulsink? Tja, dat is een van de velen.” zou men dan denken. Zo werkt dat gewoon. Maar ik ben niet van plan over tien jaar nog steeds op dit niveau te componeren. Ik heb alle tijd om nog veel beter te worden.”

Zijn eerste compositie kan Bulsink zich nauwelijks nog herinneren. Als peuter bekladde hij vol overgave bladzijden met noten tot dat het „er zo spectaculair mogelijk uitzag.” In 1994 volgde *Ein Wiener Walz*, uitgevoerd op het Nieuwjaarsconcert van het Nederlands Blazers Ensemble. En nu is er *Ontdekkingen*, geselecteerd door een jury en meedingend naar een compositieprijs.

Bulsink: „Mijn composities beginnen altijd met een idee. Dat kan een melodie zijn, maar ook een ritme of een vorm. Mijn nieuwste pianostuk ademt de sfeer van het alledaagse leven. Ik citeer de *tune* van *Het Klokhuis*, een vroem stukje Mozart en een liedje uit de Disneyfilm *De Leeuwenkoning*, want daar is mijn broertje helemaal weg van. Dat zijn welliswaar niet mijn eigen ideeën, maar die zitten er nog genoeg in.

„In mijn *Strijkkwintet* was ik heel multifonaal bezig. *Circumnus Colorum* is gebaseerd op muziek bij kleuren. Ik sta echt aan het begin van mijn ontwikkeling en dan is het erg prettig alles vrijblijvend te kunnen uitproberen. Maar ik weet wel dat ik me nooit zal binden aan een streng systeem. De muziek van Schönberg vind ik al te zeer tot op het bot geanalyseerd.

„Supermodern zal mijn muziek dus wel nooit worden. Ik componeer omdat ik er zelf plezier aan beleef, maar ook omdat ik andere mensen blij wil maken. Dat lukt

Wilbert Bulsink (Foto Jergen Krieken)

niet met muziek waar niemand wijs uit kan worden. Bovendien schrijf ik mijn muziek aan tafel, niet achter de piano, en dan is het lastig om in je hoofd een exacte voorstelling te maken van knalmoderne klanken. Muziek die uit het hoofd is gecomponeerd blijft ook concreter, vind ik. Een piano biedt zoveel mogelijkheden dat ik vaak bang ben dat de uitwerking van mijn idee daardoor een beetje gaat zweven.”

In het dagelijks leven is Wilbert Bulsink gymnasiast in Doetinchem. Zoals het hoort vinden zijn medescholieren zijn 'tijdsverdrif' saal. „Maar als je muziek saai vind,

begrijp je het niet.” vindt Bulsink. Vanaf zijn twaalfde heeft hij eens in de zes weken composities bij Daan Manneke aan het Sweelinck Conservatorium te Amsterdam, die het wel begrijpt. Bij Manneke moet Bulsink nadenken over de muziek die hij heeft geschreven. „Hij stimuleert me mijn eigen werk beter te analyseren, maar schrijft me niet de wet voor.”

Ontdekkingen voor viool-solo was het eerste werk dat Bulsink voor composities schreef. Het werd uitgevoerd op een leerlingensavond, waar de toen twaalfjarige guldig lachend in het publiek zat tussen ernstige twintigers. Voor het Jonge Componistenproject van het Nederlands Balletorkest bewerkte hij het stuk voor orkest.

Bulsink: „*Ontdekkingen* bestaat uit akkoorden en ritme. Dat is alles.” Het ontdekken en overdenken van het notenmateriaal wisselt elkaar in het stuk af, legt hij uit. „En voor de orkestbewerking heb ik eigenlijk alleen de akkoorden hoeven verbreden. Ik begrijp dat mensen zich afvragen wat ik heb uit te drukken. Maar volwassenen zijn vaak vergeten hoe je denkt wanneer je vijftien bent, en schutten je dan erg onnozel in. Ook ik maak dingen mee, heb ideeën en gedachten. En ik geniet er ontzettend van die vorm te kunnen geven in muziek.”

Nederlands Balletorkest. Jonge componistenconcert met werk van Wilbert Bulsink e.a. 13/6, Beurs van Berlage, Amsterdam. Na afloop uitreiking NOG Jonge Componistenprijs en de NOG Stimuleringsprijs. Rev. (020) 6270466

6-17/6	Mongolië	Ulan Bator	"Roaring Hoofs" Celliste Frances-Marie Uitti met vele buitenlandse musici uitgenodigd; samen zullen zij workshops verzorgen en concerten met plaatselijke musici geven.
10/6	Duitsland	Detmold	Op initiatief van Peter Prommel is aan de Hochschule für Musik te Detmold, een slagwerk-serie met concerten en workshops gestart. met een uitvoering van o.a. Trarre van Ron Ford.
10/6	Amerika	Chicago	Marko Ciciliani en Jeffrey Kowalkowski met eigen werken: Under the skin of a stroke I should have lost a gesture and a pose, k: the sc.alation of a movemnettek..kno and no titel: for Nil and Prelude toetc
15/6	Amsterdam	Beurs van Berlage	Project Jonge Componisten. het Nederlands Ballet Orkest onder leiding van Richard Dufallo voeren 6 werken in wereldpremière uit: Astrid Krusselbrink - IN Frank van Gompel - Sacred order Richard Ayres - No.30 A Wilbert Bulsink - Ontdekkingen Paul Bruinen - Agorafobia Juan Felipe Waller - Calumnia
20/6	Eindhoven	Plaza Futura	Etalage: Mondriaan Kwartet met strijkkwartetten van John Zorn: Memento Mori, Cat O'Nine Tails, Kol Nidrei en The Dead Man
26/6	Middelburg	St. Nieuwe Muziek	Etalage: Mondriaan Kwartet met strijkkwartetten van John Zorn: Memento Mori, Cat O'Nine Tails, Kol Nidrei en The Dead Man
8-10/7	Finland	Viitasaari	trompettist Marco Blaauw speelde met zijn Michaels Trompeter o.a. werk van Theo Loevendie tijdens het festival Time in Music.
10/7	Hongarije	Szombathely	Jeff Hamburg - Schuyllkill uitgevoerd door het Savaria Symphony Orchestra.
12-9/7	Mexico	Mexico	Het Teyas Ensemble (Barre Bouwman - klarinet, Tatiana Koleva - slagwerk, Helen Bledsoe - fluit en Rody van Gemert - gitaar) workshops en concerten in Mexico City en tijdens het International festival of Morelia. met werken van o.a. Robin de Raaff, Toek Numan, Ton de Leeuw en Chiel Meijering
14 - 24/7	Polen	Warsaw	Saxofonist Ed Bogaard was een van de leiders van de zomercursus "From Chopin to Gorecki" die plaats vond aan de Chopin Akademie te Warschau, Polen. Hierbij werden vele Nederlandse werken bestudeerd en vond een slotconcert plaats waarbij werken van Peter van Onna, Leo Samama, Herman Beeftink, Theo Verbey, Martijn Padding en Simeon ten Holt werden uitgevoerd.
18/7	Hongarije	Szombathely	Asko Ensemble tijdens het 'Bartok Festival' Guus Janssen - Zock Ron Ford - Cross Theo Loevendie - Back Bay Bicinium Willem Jeths - Chiaroscuro werken van Michael Jarrell
25-30/7	Auckland en Wellington		Harry Sparnaay met een tournee door Nieuw-Zeeland en Australië waar concerten en workshops werden gegeven
1/8-11/8	Australië	Melbourne/Sydney	Harry Sparnaay als solist bij de Seymour Group in Sydney. Op de programma's stond o.a. werk van Guus Janssen, Tristan Keuris, Joep Straesser en Ton Bruynel.
9/8	Spanje	Barcelona	Wiek Hijmans en Luc Houtkamp tijdens het Cicle Internacional d'Influencies Musicals 99
28/8	Groningen	Kerk van Oldenhove	Etalage: Mondriaan Kwartet met strijkkwartetten van John Zorn: Memento Mori, Cat O'Nine Tails, Kol Nidrei en The Dead Man
12-15/9	Rusland	Moskou, St.Petersburg	Kostroma Tournee met concerten en workshops door celliste Frances-Marie Uitti, met werken van Martijn Padding en Guus Janssen, en o.a. Carter, Ligeti, Xenakis
17 - 18/9	Argentinië	Buenos Aires en Rosario	Pianist Marcel Worms met zijn programma New Blues for Piano met werken van o.a. Dolf de Kinkelder, Andriessen, Loevendie, Karajev, van Dijk, Janssen, ter Veldhuis, Mengelberg en michiel Braam.
18/9	Polen	Warschau	42e Warschauer Herbst trad het Radio Kamer Orkest o.l.v. Peter Eötvös Hanna Kulenty - Sinequan Forte II Tristan Keuris - Symphony in D Peter Eötvös - Shadows Witold Szalonek - L'haubois mon amour

18/9	Spanje	Zaragoza	5e Semana de Musica Contemporanea de Zaragoza Het Nederlands Fluitorkest o.l.v. Jorge Caryevschi Ton Bruynèl - Imker Enrique Raxach - Nocturnal Scroll Rafael Reina - El cambio de la reiojeria del sicio Yoshihisa Taïra - Flautisimento Christine Mennesson - Une Lumineuse migration blanche
19/9	Spanje	Alicante	het 15 Festival de Musica Contemporanea de Alicante Het Nederlands Fluitorkest o.l.v. Jorge Caryevschi Ton Bruynèl - Imker Enrique Raxach - Nocturnal Scroll Rafael Reina - El cambio de la reiojeria del sicio Yoshihisa Taïra - Flautisimento Christine Mennesson - Une Lumineuse migration blanche
21/9	Uruguay	Montevideo	Pianist Marcel Worms met zijn programma New Blues for Piano
21-24/9	Polen	Krakow	Pianist Geoffrey Madge werd als jury-lid uitgenodigd voor de Krzysztof Penderecki International Competition of Contemporary Chamber Music
23-24/9	Chili	Santiago de Chile	Pianist Marcel Worms met zijn programma New Blues for Piano
24/9	Polen	Warschau	pianist Ian Pace, Optreden van buitenlandse musici tijdens het festival Cornelis de Bondt was aanwezig bij de uitvoering van Grand Hotel door pianist Ian Pace
25/9	Roemenië	Moldavië	tot 8/10 Tijdens de ISCM Wereldmuziekdagen, diverse steden in Roemenië en Moldavië worden de volgende Nederlandse werken in aanwezigheid van de componisten uitgevoerd
26/9	Roemenië	Boekarest	ISCM Wereld Muziek Dagen 1999 Theo Loevendie - Aksak
27/9	Roemenië	Boekarest	ISCM Wereld Muziek Dagen 1999 David Little - Digital signals
1/10	Roemenië	Cluj	ISCM Wereld Muziek Dagen 1999 Rob Zuidam - For two pianos
2/10	Noorwegen	Oslo	Ultima Festival Het Nieuw Ensemble speelde het programma "European masters". Franco Donatoni - Refrain Brian Ferneyhough - Coloratura Elliott Carter - Luimen Luciano Berio - Glosse Pierre Boulez - Dérive Theo loevendie - Six Turkish Folkpoems
2-9/10	Noorwegen	Oslo	Peter Bosch en Simone Simons presenteren hun installatie Krachtgever in het Henie Onstad Museum
2/10	Amsterdam	Stedelijk Museum	Etalage: Reis naar de Maan, muziek: Calliope Tsoupaki Regisseur Noël Fischer en componiste Calliope Tsoupaki, een productie van het Huis van Bourgondië en Stichting.
3/10	Den Bosch	Het Muziekcentrum	Esther Apituley, Hans Dagelet, Paul Koek en Rië Tanaka Esther Apituley verlenen ook Hans Dagelet (acteur, trompet), Paul Koek (slagwerk) en Rië Tanaka (piano) Op het programma staan werken van Kodaly, Bach, Sculthorpe, Hindemith en improvisaties
3/10	Groningen	Grand Theatre	Reis naar de Maan, muziek: Calliope Tsoupaki
4-10/10	Rusland	Moskou	Tsjaikovski Conservatorium. Theo Loevendie geeft masterclasses
5/10	Apeldoorn	Cultureel Centrum Gigant	Dirk Luijmes & Jaap Blonk werken van Peter Adriaansz., Gilius van Bergeijk, Ivo van Emmerik, Andries van Rossem en Hanna Kulenty
6/10	Tasmanië	Hobart	Tasmanian Symphony Orchestra o.l.v. David Porcelijn. Het concert maakt deel uit van de Australian Composers Orchestral Forum Jeff Hamburgs nieuwste werk David in première
6/10	Nijmegen	O42	Reis naar de Maan, muziek: Calliope Tsoupaki
6/10	Eindhoven	Plaza Futura	Orkest de Volharding onder leiding van Jurjen Hempel met zangers Astrid Seriese met Andriessens - M is for Man, - Music and Mozart - On Jimmy Yancey, - Y Despues - Hymne to the Memory of Darius Milhaud. Igor Strav Stravinsky - tANGO Paul Termos - Via, Via
7/10	Den Haag	Korzo Theater	Reis naar de Maan, muziek: Calliope Tsoupaki

Het Nederlands Fluitorkest

NRC HANDELSBLAD

Conflicten over kwaliteit muziek bij Gaudeamus

Internationale Gaudeamus Muziekweek 1999. (T/m zondag op meerdere lokaties in Amsterdam.) Gehoord 6/9 De IJsbreker en Felix Meritis.

DOOR ERNST VERMEULEN

Bij de gisteren in Amsterdam begonnen Internationale Gaudeamus Muziekweek, een concours voor jonge componisten, zijn enkele door de jury toegelaten stukken getroffen door een veto van de uitvoerenden. Zo wees Peter Eötvös, de dirigent van het Radio Kamerorkest, orkestwerken van Damien Ricketson en Nara Shin als te ondermaats van de hand. Het is een handelwijze die traditie dreigt te worden. De Australiër Ricketson valt niettemin toch te beluisteren: een kamermuziekstuk voor basfluit en elektronisch versterkt strijkkwartet stuit bij andere musici niet op bezwaren. De jury, Ron Ford, Martijn Padding, Michael Redolfi en Michael Smetanin, selecteerde liefst een derde van de zeventig inzendingen voor uitvoering, wat een uitzonderlijk gevulde Muziekweek oplevert.

Het Canadese Esprit Ensemble, dat zijn naam met ere draagt, beet maandagavond in De IJsbreker het spits af. Vreemd: de Canadees Chris Paul Harman componeerde Balkan-maten in allerlei combinaties van vijf, zes en zeven achtsten die ik eerder had verwacht bij de in Belgrado geboren Ana Sokolovic. Haar *Géométrie sentimentale* is mij zeer bevalen. Uitgangspunten zijn de ruigheid van de driehoek, de gratie van de cirkel en de onbuigzaamheid van het vierkant. Vooral de *lion roar* weet zij effectief te laten brullen. In het centrum meende ik het nerveuze gezoeem van een bromvlieg te horen die de uitgang niet kon vinden.

In *In una Cicala innamorata* van Christina Viola Oorebeek is het ritmische materiaal letterlijk een transcriptie van insectenklanken. Dit arcadisch klankbeeld van het Japanse Akioyoshida met de god Pan jagend achter de nymfen, biedt een wat lang uitgevallen maar op zichzelf boeiende Westerse blik op het Oosten.

's Avonds in Felix Meritis, bij het zeer geïnspireerde Nieuw Ensemble met Ernest Rombout als formidale hobosolist, waren ook composities van drie kanshebbers te horen. Allereerst presenteerde zich de Italiaan Mauro Mantalbett, die het zocht in een temperamentvolle *Stude* in de tegenstelling van kale, dode klanken tegenover een soort getrippel van raten. Dankbare, maar mij te filmisch uitgevallen muziek. Ook in *Le départ* van de Japanner Jummei Suzuki was er weer dat scherp en spits staccato, maar nu ontbrak een wezenlijk contrast. Er zijn zeven korte secties waarvan het deeltje in strikte 'minimal' opzet mij het meest beviel.

Dan was er de bij Gaudeamus niet geheel onbekende Engelse componiste Joanni Bailli in een *Waning* voor kamerensemble met hobosolo. Nu luisterde je niet naar een al dan niet gelukte vorm, maar naar een logisch muziekstuk, want Bailli weet hoe je één grote spanningsboog kunt opbouwen die in haar geval steeds hoger en valer wordt uitgerekt. *Ugly and brutal* noteert zij in het centrum met ruige accenten en jankende uithalen, ruistonen in de blazers, hoge clusters in de piano, buzz-effecten in de harp. Hobo en basklarinet, viool en altviool dragen begin en eind. Niets wil je missen van dit opwindende, vreselijk wrede maar ook schitterende schouwspel.

Enrique Raxach

HAAGSCHE COURANT
van: 19.10.1999

Verkenningen van de viool

MUZIEK

Openingsconcert van de Rotterdamse Muziek Biënnale met Janine Jansen, Joris van Rijn en Benjamin Schmid (viool). Geheard: gisteren in Rotterdam (de Doelen).

door WIMBARD VAN DE KAMP

Het Rotterdamse Conservatorium en Gaudeamus pakken de zaken groots aan. Samen organiseren ze deze week een ambitieus project dat een beeld moet geven van de eigentijdse muziek en uitvoeringspraktijk: de Rotterdamse Muziek Biënnale. Drie onderdelen komen er samen: het jaarlijkse Gaudeamus Vertolkers Concours voor eigentijdse muziek, een muziektheoretisch congres en een serie concerten.

Het openingsconcert gisteravond in de Doelen wekte hoge verwachtingen voor het vervolg. Met een knip-oog naar de vierentwintig Capriccio's opus 1 van Paganini kregen vierentwintig Nederlandse componisten de opdracht een Capriccio voor viool solo te schrijven. Zo werden twee vliegen in één klap geslagen. Alle mogelijkheden van de viool werden verkend. Maar ook ontstond er in klein bestek een breed panorama van het hedendaagse componeren in Nederland. Het resultaat was een kaleidoscopisch geheel. De zeventienjarige Joey Roukens schreef een fantasie-rijk stuk waarin de invloeden van de popmuziek, de Mexicaanse folklorie en vogelgezang samenkwamen. Nestor Marías Flohuin schreef een fraai lyrisch sfeerstukje. Peter Jan Wagemans liet de viool als een vinder dwarselen. Nieuwe technieken stonden zij aan zij met traditionele drieklanken, vloeiende melodieën naast heftige ritmes. Sommige

componisten deden een beroep op traditionele vormen, zoals Rob Zuidam in zijn weinig originele variaties over Paganini's Capriccio no.24. Anderen lieten zich leiden door buitenmuzikale associaties: bij Arthur Sauer volgt de viool de bewegingen van een rugbyspeler. Het thema virtuositeit liep als een rode draad door de meeste composities. Wat de violisten voor de kiezen kregen loog er niet om: hoge flagoletten, gecompliceerde dubbelgrepen, gelijktijdig getokkeld en gestreken noten, gevaarlijke sprongen en vooral veel vingervlugheid. Wat heet een hommage aan Paganini! Het verat ging Chiel Meijering in zijn fascinerende "La vengeance d'une femme" waarin een motieffe in razende vaart ronddraait. De drie jonge violisten die het werk in blokken van acht stukken onderling verdeelden, verdienen grote bewondering. Ze speelden elk op hun eigen manier: Janine Jansen met flair, Joris van Rijn meer ingetogen en de Oostenrijker Benjamin Schmid zelf verzekerd. Maar alle drie stonden ze volledig boven de materie. Een uitzonderlijke prestatie bij muziek waarvan de inkt net droog is. Alsof het eigenlijke concert nog niet veelomvattend genoeg was, werd het publiek getraakteerd op een drietal pauze-acts. Een door een computer aangestuurde vleugel speelde vier duizelingwekkende virtuoze, voor een pianist van vlees en bloed onspeelbare pianola-etudes van Conlon Nancarrow. Henri Tournier (bambusfluit) en Marianne Svafek (tampura) zorgden met traditionele Indiase muziek voor een niet westerse noot. En jazz trombonist Wolter Wierbos zwaaide na afloop de bezoekers muzikaal uit met diep brommende improvisaties.

8/10	Moldavië	Iasi	ISCM Wereld Muziek Dagen 1999 Enrique Raxach, Chapter III, stage 1
8/10	Enschede	Muziekcentrum	Schnittke Trio Het Schnittke Trio bestaat uit Inna Schnittke (piano), Mark Lubotsky (viool) en Alexander Ivashkin (cello). Alfred Schnittke, Klingende Buchstaben, Cellosonate nr. 1, Vioolsonate nr. 3, Pianosonate nr. 2, Pianotrio
10-16/10	Kazan	Tartastan	Republican festival for woodwinds and percussion instruments. Theo Loevendie leidt workshop voor slagwerkers en blazers
17/10	Rusland	Moskou	o.a. werken van Otto Ketting, Theo Loevendie slagwerkers Jan Pustjens, Vadim Kroupin en het slagwerkduo Elements, hoornist Jacob Slagter en componist Theo Loevendie waren bij dit festival aanwezig, enerzijds om in jurywerk voor een grote Russische competitie voor jonge musici te verrichten, anderzijds om zelf in concerten op te treden en tevens om masterclasses voor jonge musici te geven. Loevendie was aanwezig om de uitvoeringen van zijn "Nachtgeaal" en de wereldpremiere van zijn "Kazan-Triologie" bij te wonen; tevens gaf hij workshops in Kazan en Moskou.
10/10	Den Bosch	Het Muziekcentrum	Reis naar de Maan, muziek: Calliope Tsoupaki
10-16/10	Kazan	Tatarstan	het Republican Festival for wood winds and percussion instruments. concerten, workshops en een competitie voor jonge musici, in het teken van Nederlandse muziek door de aanwezigheid Jan Pustjens (slagwerker Concertgebouworkest en docent aan het Conservatorium van Amsterdam), Jacob Slagter (hoorn, idem), componist Theo Loevendie en het jonge slagwerkduo Elements. Pustjens en Slagter zullen jurylid zijn voor de competitie.
15/10	Bergen	Ruïnekerk	John Snijders & Josje ter Haar Invitation à la Danse met een gevarieerd programma Richard Rijnvos - Gigue et Double Morton Feldman, - Spring of Chosroes Joël Bons - Tour
16/10	Den Bosch	Het Muziekcentrum	George Antheil - Sonata for Violin and Piano no. 1 Festijn der Jonge Ensembles Het Zephyr Strijkkwartet, Van Gogh Ensemble, het duo Amuse, het ensemble Il Quadrifoglio, Malle Symen, Rotterdams Klarinetkwartet, Egidius Kwartet
17-24/10	Rotterdam	diversen	Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours - 17 oktober, Rotterdams Conservatorium, 15.00 uur: openingsconcert m.m.v. o.a. gitarist Alan Thomas - 18 t/m 23 oktober, Rotterdams Conservatorium, Willem Pijperzaal, 9.00 - 17.00 uur: voorronden Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours - 18 oktober, Rotterdams Conservatorium, Willem Pijperzaal, 12.45 uur: Invitation à la Danse: Josje ter Haar, viool & John Snijders, piano - 18 oktober, De Doelen, Jurriaanse Zaal, 20.15 uur: Muziekmarathon I, ter opening van de Biënnale, thema: virtuositeit - 19 oktober, Rotterdams Conservatorium, Willem Pijperzaal, 20.15 uur: presentatie examenklas Compositie van het Rotterdams Conservatorium - 20 oktober, De Doelen, Jurriaanse Zaal, 20.15 uur: "Mijlpalen": Arditti Quartet - 21 oktober, De Doelen, Jurriaanse Zaal, 20.15 uur: Muziekmarathon II, ter opening van de 4th European Music Analysis Conference, thema: parodie - bewerking - 22 oktober, De Doelen, Grote Zaal, 20.15 uur: Rotterdams Philharmonisch Orkest o.l.v. Reinbert de Leeuw m.m.v. Irvine Arditti, viool en 23.00 uur, Hal van Grote Zaal, De Doelen: drama - fragment: Ingrid Kappelle, sopraan & Frank de Groot, viool - 23 oktober, Rotterdams Conservatorium, Willem Pijperzaal, 20.15: Interactie tussen instrument en electronica: Slagwerkensemble Rotterdams Conservatorium & solisten - 24 oktober, Lantaren/Venster, 15.30 uur: concert jury van het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours - 24 oktober, De Doelen, Jurriaanse Zaal, 20.15 uur: Finale van het Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours

17/10	Utrecht	Huis a/d Werf	Storytelling samengesteld door Jacqueline Oskamp Jannie Pranger & Tomoko Mukaiyama: Siegfried Naumann - Tre Canti da Cabarat John Musto - Enough Rope Frederic Rzewski - Pablo Neruda in Exile John Cage - 36 Mesostics Re and not Re Marcel Duchamps Laetitia Sonami: Why/Dreams like a lose engine (autoprotrait)
17/10	Nijmegen	Galerie Marzee	Calliope Tsoupaki & Noël Fischer: Reis naar de Maan. Duo Hulst & Bouwhuis met programma Nieuwe Wereld. Charles Ives - Sonate nr. 5, "Holiday Symphony" Ruth Crawford - Sonate George Antheil - Sonate nr. 1 John Cage - Six melodies
17/10	Eindhoven	Plaza Futura	Hollandse winden
22/10	Domkerk	Utrecht	Willem Tanke, orgel Livre du Saint-Sacrement dat Messiaen in 1984
22	24/10Nijmegen	O42	'Goede noten': Andriessen festival Daarnaast aandacht voor 'de goede noten' van Johann Sebastian en Carl Philip Emanuel Bach en Igor Stravinsky, collegae die Andriessen die tijdens slotavond vergezeld van stemkunstenaars Greetje Bijma was.
23-24/10	Maastricht	Stichting Intro	Limburgse componisten & 29/10 - 31/10 Bartholdy Trio, het Kamerkoor Cantate uit Venlo o.l.v. Gerard Franck en het ArToll Ensemble
24-31/10	Duitsland	Lüneburg	Festival Neue Musik Lüneburg Jos Zwaanenburg en Tim Howle (fluiten en live-elektronica) geven concerten en workshops Zwaanenburg was in mei al in Lüneburg; een aantal compositiestudenten heeft in de zomer nieuwe werken geschreven die nu ingestudeerd en uitgevoerd zullen worden. Tijdens het festival is ook een concert geprogrammeerd met Nederlandse elektronische muziek waarbij o.a. René Uylenhoets' Lichtgewicht gespeeld wordt.
27/10	U.S.A.	New York	Tomoko Mukaiyama optreden tijdens het door Composers Collaborative, Inc. georganiseerde festival Solo Flights 99 in het HERE theater in SoHo.
28/10	U.S.A.	New York	Tomoko Mukaiyama optreden in het New Yorkse Sarah Lawrence College. Vanessa Lann - Realling Chimes Galina Oestvolskaja - Pianosonate nr 6 Simeon ten Holt - Solo Duiveldans 4 Meredith Monk - Double Fiesta Soumei Sato - Incanation
27-30/10	Middelburg	Kloveniersdoelen	Festival Nieuwe Muziek Busoni schreef vier opera's, twee strijkkwartetten, een concert voor orkest, piano en groot koor, en tientallen pianowerken, waaronder zeer bijzondere en hoogst originele stukken. Naast concerten door onder meer Geoffrey Madge zijn er lezingen door musicologen Svetlana Neytcheva en Sabine Lichtenstein en door filosoof Jeanette Montshouwer
27-28/10	U.S.A.	New York	Tomoko Mukaiyama gaf concerten en workshops op bij het Composers Collective New York en aan het St. Lawrence College, USA, met werk van Louis Andriessen en Vanessa Lann
30/10	Amsterdam	Stedelijk Museum	Ina Wicczorek, blokfluitiste Karlheinz Stockhausen - Solo, een nieuwe bewerking van Louis Andriessen - Sweet, Isang Yun - Chinese Bilder Mauricio Kagel - Atem Stockhausen en Palinckx Covers: tussen imitatie en bewerking Naast stukken van Simon Stockhausen en Jacques Palinckx worden composities uitgevoerd van onder andere Beethoven en Kagel
3/11	Nijmegen	O42	InterActief; De Eindhovense Stichting AXES heeft componist/saxofonist Luc Houtkamp de muzikale leiding in handen gegeven. De Vietnamees-Franse Le Quan Ninh, Hélios Quartet, contrabassist Domenico en Geurt Grosfeld
4/11	Eindhoven	Paza Futura	Louis Andriessen geeft een inleiding op zijn opera Writing to Vermeer
6/11	Amsterdam	Openbare Bibliotheek	Louis Andriessen geeft een inleiding op zijn opera Writing to Vermeer

nmz Berichten

Ungewohntes Hören von Musik und Klängen

Fühnfundzwanzig Jahre Festival Neue Musik in Lüneburg vom 24. bis 31. Oktober 1999

Jos Zwaanenburg

Eine Jubiläumsveranstaltung: 25 Jahre Neue Musik in Lüneburg. Es erschienen zur Eröffnung des Festivals: Musiker und interessiertes Publikum. Es fehlten: Vertreter der Stadt, der offiziellen Veranstalterin des Festivals. Ein Menetekel für den Umgang mit einer nicht quotenorientierten aktuellen Kunst? Spontan richtete Frau Edda Ulrich, die Vorsitzende des Rates der Stadt Lüneburg einige Grußworte an das Publikum. Sie war eigentlich rein aus Interesse und als Privatperson gekommen. Warum gab es nicht einmal eine Absage des Bürgermeisters? Das Festival ist musikalisch auf sehr hohem Niveau und international bekannt, der Leiter Helmut W. Erdmann und sein Mitarbeiter Claus-Dieter Meier-Kybranz äußerst engagiert – und zwar nicht nur im Bereich der Organisation. Die Bestrebung, Neue Musik auch solchen Hörern darzubieten, die nicht zu den Kennern der Szene gehören, ist für die Veranstalter maßgeblicher Bestandteil des Festivalis- und Arbeitskonzepts. Einführende Worte zu einzelnen Werken zählten ebenso wie Anregungen zu einem anderen, bisher ungewohnten Hören von Musik und Klängen.

Es ist nie genug – so begann die verlesene Jubiläumsrede von Henk Heuvelman, dem Direktor der Gaudeamusstiftung. Er betonte den regen – auch internationalen – Austausch zwischen Publikum, Musikern und Komponisten, dem in Lüneburg nun seit 25 Jahren Raum gegeben wird. Er ermunterte die Veranstalter, die Flinte nicht ins Korn zu werfen und sich von all den Schwierigkeiten, die die Neue Musik immer wieder, auch im Kontext kulturpolitischer Diskussionen hat, nicht entmutigen zu lassen. Und er weiß, dass sich die Mühe jedes Mal wieder lohnt. Auch diesen Jahr bot das Lüneburger Festival eine Vielzahl von interessanten, neuen Eindrücken und Anregungen: zum Hören, Spielen und Komponieren

Dezember 1999 - Januar 2000 nmz 1299 - 1/2000 Seite 33

PROVINCIALE ZEEUWSE COURANT (61,048)
van: 23.10.1999 Pagina: 16 cm2: 207,60

Van der Loo/Madge een geraffineerd en verrassend goed duo

MIDDELBURG, Kloveniersdoelen
Festival Nieuwe Muziek
Frances Marie Uitti, cello, Martine van der Loo, fluit en Geoffrey Douglas Madge, piano met werken van onder anderen Strawinsky, Weill, Hindemith en Busoni
door Douwe Eisenga

De pianist Geoffrey Madge treedt regelmatig op als solist in het Centrum Nieuwe Muziek. Gisteravond trad hij aan in een meer begeleidende rol. Een rol die hem uitstekend lag en waar hij subliem tegenspel kreeg van fluitiste Martine van der Loo.
Rond de Eerste Wereldoorlog klonken overal in Europa geluiden dat het maar eens anders moest met het componeren. In Parijs riep een groep jonge componisten dat het afgelopen was met de Wagneriaanse zwaarwichtigheid en de impressionistische wolven en watergeesten. In Duitsland verkondigde de centrale componist van het lopend festival, samen met zijn

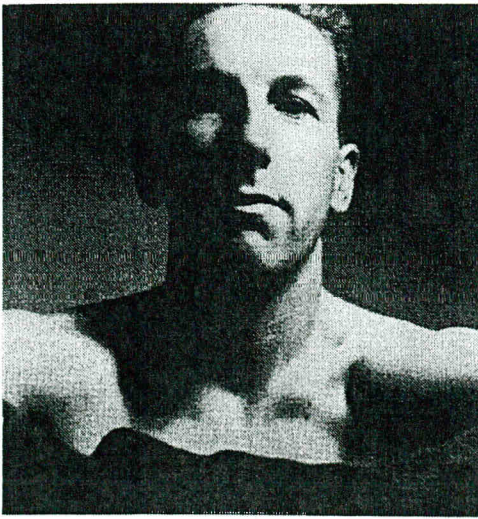
leerlingen het 'Jong-Klassicisme'. En Igor Strawinsky die in 1913 met zijn *Sacre du Printemps* nog een muzikale bom onder de stoelen van de concert-

bezoekers legde, greep zeven jaar later in *Pulcinella* terug op Pergolesi, een componist uit de achttiende eeuw.

Deze brede stroming is de geschiedenis ingegaan als het Neo-Klassicisme. Directheid, toegankelijkheid en kleinschaligheid kenmerkten de composities, waarbij vooral de muziek van vóór de Romantiek als inspiratiebron diende.

Het concert opende gisteravond met *Suite Italienne* van Strawinsky. Ook in dit werk baseert hij zich op Pergolesi, al is daar vanaf het derde deel weinig meer van te merken. Het is een dijk van een stuk waarbinnen een vloedgolf van ideeën strak in het gareel wordt gehouden. Celliste Francis Marie Uitti en pianist Madge liepen echter niet voortdurend in de pas. Uitti intoneerde met name in het begin engliszins nonchalant. Nu is het beslist geen sinecure om dit stuk te spelen, een extra repetitie was echter geen overbodige luxe geweest. Ook in de snelle delen rommelde het samenspel hier en daar. Desondanks, het compliment moet gemaakt worden, hielden deze rasmusci als ware dijkbewakers dit moeilijke stuk overeind.

Het *Divertimento in Bes*, oorspronkelijk van Busoni, maar

Steve Martland

NRC HANDELSBLAD (272.300)
van: 08.11.1999 Pagina: 10

Helse rust klinkt bij Giya Kantsjeli

Festival Nieuwe Spirituele Muziek. Werken van Pärt, Kantsjeli o.a. Gehoord: 9/11 Concertgebouw Amsterdam. Radio: 14/11 NCRV Radio 4.

DOOR ENST VERMEULEN
Urenlang speelde hij op zijn snaarinstrument steeds weer dezelfde toon. Na zeven maanden waagde zijn vrouw het om met zachte stem op te merken: 'Anderen bewegen hun vingers steeds heen en weer.' Waarop de man boos nee schudde: 'Je haar is lang, maar je verstand kort. Natuurlijk bewegen de anderen hun vingers heen en weer. Ze zoeken de juiste plaats. Ik heb die gevonden.'

Deze Armeense fabel lijkt geknipt als motto voor zowel de minimal music als de daarvan afgeleide nieuwe spiritualiteit, waaraan Gaudesamus deze week in Amsterdam een festival wijdt. De richting die voorheen meestal De Nieuwe Eenvoud werd genoemd zoekt nu niet alleen naar schoonheid en sensualiteit, maar heeft ook de spiritualiteit hoog in het vaandel staan. Op zijn best resulteert dit in een naar binnen gekeerde spanning zoals bij de late Nono, Feldman en Scelzi. Niet zelden echter is er sprake van een slaaperwekkend gesabbel aan de noten, muziek als een zuurstok met kleppen, als uitrekbare bretels van witte drop (vrij naar Satie).

De belangrijkste exponent van deze stroming is de Est Arvo Pärt (1935), die eerst alle stadia aan experimenten doorliep alvorens op te merken: 'Ik heb ontdekt dat het genoug is als er een enkele noot wordt gespeeld.' De Baltische bard, inmiddels een cultfiguur, mocht natuurlijk niet ontbreken. Op het openingsconcert met het Radio Filharmonisch Orkest als ideaal medium (hier geldt immers een andere terminologie) vertolkte Leo van Doeselaar sober de naar deemoedige puurheid stromende *Pari Intervallo* voor orgel solo (1976). Meerdere Esten volgen het voorbeeld van Pärt. Op uitgesproken persoonlijke wijze doet

dat Petris Vaaks (1946), wiens tweede strijkkwartet *Summerweisen* donderdag klinkt op het concert van het Duke Quartet in de Kleine Zaal.

Deze krachtige muziek is in staat om je mee te slepen, maar veel van de vervluchtende werken in dit genre zijn gebaat bij een opknappert, zoals vandaag bij het Vlaamse ensemble I Flaminghi in de Grote zaal met een aanvullende videoprojectie van Bea de Visser. Dit zou je niet moeten proberen met Stockhausen, Berio of Ligeti.

Joep Franssens nieuw *Magnificat* voor sopraan, koor en orkest is krachtig op een eenzijdige manier. Het wil te veel in continue tutti-blokken overweldigen. Waren er maar meer bescheiden passages als die van passerende engelen in verwerkt. De tekst van Passon 'Het zonlicht is meer waard dan alle gedachten van filosofen en dichters bij elkaar' is overigens typerend voor het genre. Vaaks had het ook kunnen componeren.

Het concert van zondagavond werd besloten met nog een premiere: *Styx* voor altviool, koor en orkest van Giya Kantsjeli in de vorm van een requiem voor zowel Alfred Schnittke (1934-1998) als de Armeense componist Avet Terterjan (1929-1994). Woensdagavond is geheel gewijd aan de derde premiere, het *Chepaalid Requiem* van rockcomponist Toby Twining (1958), een dodennis als een goudgekleurde vlinderpop. Met *Styx* verwijst Kantsjeli naar de ijskoude, dodelijke stroom die de Hades afsluit. Hier blinkt geen goud maar heersen zwarte slagschaduwen zoals een Pärt steeds op zoek is naar het witte licht. Het spannendst zijn de stokkende, scheef geplaatste rusten en de plots afbrekende hysterische klankmassa's, beaantwoord door Yuri Bashmets angstig pieprende altviool. Niet de herhaalde toon is Kantsjeli's obsessie, zoals beschreven in de Armeense fabel, maar de onverwachte helse rust als laatste mogelijke stap. Daarop had de Armeense vrouw haar man moeten wijzen.

6/11	Amsterdam	Stedelijk Museum	Robert Armus Ensemble
Robert Armus (tenorsaxofoon), Felicity Provan (stem), Rudolf Nottrot (viool), Marion von Tilzer (piano) en Koen Nutters (basgitaar)
Felicity Provan - Pianote
Robert Armus - Untitled
Marion von Tilzer - Involution
Improvised structures nr. 1-3
6/11	Polen	Krakow	Tijdens het Audio Art Festival, treden Harry Sparnaay (basklarinet), Annelie de Man (klavecimbel) en Silvia Castillo (orgel) werk van o.a. Ton Bruyñel en Roderik de Man, Jacob ter Veldhuis
7-13/11	Amsterdam	diversen	Festival Nieuwe Spirituele Muziek
7/11	Amsterdam	Concertgebouw	dirigentenfoyer
Inleiding en opening door Michael van Eekeren, artistiek leider Festival
20.15 uur Concertgebouw Amsterdam, Grote Zaal
Nieuwe Spirituele Muziek
Radio Filharmonisch Orkest, Groot Omroep Koor, Tõnu Kaljuste (dirigent), Yuri Bashmet (altviool), Elma van den Dool (sopraan), Leo van Doeselaar (orgel)
Erkki-Sven Tüür (1959) - Passion (1993)
Joep Franssens (1955) - Magnificat (1999), wereldpremière - festivalopdracht
Arvo Pärt (1935) - - Pari Intervallo (1976-80)
Giya Kantsjeli (1935) - Styx (1999), wereldpremière - festivalopdracht
7/11	Den Bosch	Het Muziekcentrum	Nederlands Blazers Ensemble
Purcell / Martland - Songs and Interludes
Purcell / Martland - Fantasy upon one note
Purcell / Martland - Fantasia Mo. VII
Purcell / Martland - The staircase Overture
Steve Martland - Re-Mix
Steve Martland - nieuw werk
8/11	Amsterdam	Concertgebouw	Grote Zaal - Multimedia concert
I Fiamminghi, Rudolf Werthen (dirigent), France Springuel (cello), Steve Dugardin (countertenor), Vadim Tsibulevsky (viool), Jo Vercruyse (viool)
Kristoffer Zegers (1973) - Singularity III (1998)
John Adams (1947) - Christian Zeal and Activity (1973)
Gavin Bryars (1943) - Jesus' Blood never failed me yet (1971/94)
Arvo Pärt (1935) - Cantus in memory of Benjamin Britten (1977/80)
Arvo Pärt (1935) - Tabula Rasa (1977)
Giya Kantsjeli (1935) - Diplipito (1997)
8/11	Amsterdam	De IJsbreker	Festival Café Nieuwe Spirituele Muziek
22.00 uur: mindscape ('inloopconcert') Samenstelling: Michael van Eekeren. Muziek van o.a. Talk Talk, Yes (Tales of Topographic Oceans), Joep Franssens, Pink Floyd, Klaus Schulze en Gavin Bryars.
23.00 uur: nagesprek (aanvang na aankomst publiek van het concert eerder deze avond) Marc Wielaert, Joep Franssens en Rudolf Werthen
9/11	Amsterdam	Tropeninstituut	Festival Nieuwe Spirituele Muziek
14.00 uur Tropeninstituut Amsterdam, Kleine Zaal
Boventoonzang uit Mongolië
14.00 uur: Inleiding/lezing door Maya-Matthea van Staden
14.30 uur: Altai-Hangai Ensemble met boventoonzang uit Mongolië
Traditionele liederen, instrumentale liederen en gecomponeerde liederen
16.00 uur: Workshop boventoonzang door Mark van Tongeren
20.30 uur Tropeninstituut Amsterdam, Grote Zaal
Nieuwe spirituele muziek uit China, Azerbeidzjan en Ecuador
Nieuw Ensemble, Ed Spanjaard (dirigent), Junko Ueda (biwa/stem), Liane Keegan (mezzo-sopraan)
Diego Luzuriaga (1955) - Procecion (1995)
Qu Xiaosong (1952) - Ji #6 'Flowing Sands'
Rahilja Hasanova (1951) - Sa'man (1994)
Tan Dun (1957) - Circle with four trios, conductor and audience (1992)
Guo Wenjing (1956) - Inscriptions on Bone (1996)

- 22.00 uur De IJsbreker Amsterdam
FestivalCafé Nieuwe Spirituele Muziek
22.00 uur: mindscape ('inloopconcert')
Samenstelling: Mark van Tongeren, etnomusicoloog
23.00 uur: nagesprek (aanvang na aankomst publiek van het concert eerder deze avond)
Saskia Törnqvist, muziekjournalist, in gesprek met Mark van Tongeren en Joël Bons, artistiek leider van het Nieuw Ensemble. Over de relatie tussen Chinese traditionele en nieuwe muziek en eigentijdse muziek in het Westen.
- 10/11 Frankrijk Parijs
Tom Johnson Festival
muziek van Johnson en vele nieuwe, speciaal voor deze gelegenheid geschreven composities van componisten als Clarence Barlow, Louis Andriessen, Frederic Rzewski en Walter Zimmermann. Tevens is er een lezing door Johnson en wordt een film-documentaire vertoond.
Naar aanleiding van Tom Johnson's 60e verjaardag werd een festival georganiseerd door de Yudo Group
- 10/11 Amsterdam Concertgebouw
Kleine Zaal, Requiem voor een Millennium
Toby Twining Group:
Toby Twining (1958) - Chrysalid Requiem (1999), wereldpremière - festivalopdracht
22.00 uur De IJsbreker Amsterdam
FestivalCafé Nieuwe Spirituele Muziek
22.00 uur: mindscape ('inloopconcert')
Samenstelling: Raphael Reina
23.00 uur: nagesprek
Raphael Reina in gesprek met de Amerikaanse componist Toby Twining en Mark Johnson, theoreticus op het gebied van microtonale stemmingen. Over het gebruik van reine (Middeleeuwse) stemming in Twinings Chrysalid Requiem.
- 11/11 Alkmaar Provdja Theater
Airgame/Allan Lauriard
Hans van Koolwijk, bekend van de Bambuso Sonoro, heeft speciaal voor Airgame vier bamboe instrumenten gebouwd. Deze instrumenten vormen een belangrijk onderdeel in alle composities.
Daniel Schorno, Kairos (Fluctuations 1 & 2)
Klaas Hoek, As tearen fan in stream
Laurens Tan, Meagre Music
Alan Laurillard, Radio Ga-Ga Ritual
- 11/11 Amsterdam Concertgebouw
Kleine Zaal, Klank-Werelden, The Duke Quartet:
Arvo Pärt (1935) - Summa (1977)
Kevin Volans (1949) - Hunting: Gathering (String Quartet no. 2) (1987)
Peteris Vasks (1946) - String Quartet nr. 2 (Sommer Gesänge) (1983/84)
22.00 uur De IJsbreker Amsterdam
FestivalCafé Nieuwe Spirituele Muziek
22.00 uur: mindscape ('inloopconcert')
Samenstelling: componist Kristoffer Zegers. Collage van elektronische popmuziek en elektronische tapemuziek.
23.00 uur: nagesprek (aanvang na aankomst publiek van het concert eerder deze avond)
Michael van Eekeren in gesprek met Kristoffer Zegers, leden van de popgroep Loop Guru en Gert van Veen, producer en popjournalist van de Volkskrant. Over de raakvlakken tussen elektronische tapemuziek en 'earth-beats and spacy-trance music'.
- 12/11 Amsterdam Paradiso
Symposium Nieuwe Spirituele Muziek, dag 1
Internetinstallatie van Kristoffer Zegers
21.00 uur Paradiso Amsterdam
Super Nature (part 1) spirituele pop, internet en elektronica
21.00 uur: voorprogramma
Kristoffer Zegers - Grid (m.m.v. de dansers Eva Rodenburg en Froukje Walther)
Kristoffer Zegers - Matth
Slavek Kwi - Rhizover Erozion
Kristoffer Zegers - Fuga Microtonale
Stephen Vitiello - The light of falling cars (Tailspin)
22.00 uur: Loop Guru, popgroep uit het Engeland
00.30 uur Paradiso Amsterdam: Super Nature (part 2) earth-beats & spacy-trance night, met: Loop Guru, Fool Moon Band, Medousa Radiation, DJ's Dion & Panos

fr. Minde de la
MUSIQUE

N° 240 - Février 2000

Humour et minimalisme
Concert-anniversaire Tom Johnson

VOLKSKRANT (368.400)
van: 15.11.1999 Pagina: 9

Spirituele muziek gehuld in toneelmist

Van zijn medewerker
Frits van der Waa

AMSTERDAM

Het besteje moest een naam hebben, maar echt gelukkig zijn de deelnemers aan het Symposium Nieuwe Spirituele Muziek er niet mee. 'Bestaat er goede muziek die niet spiritueel is?' vraagt musicologe Svetlana Neytcheva zich af, en ligt daarmee de vinger op de zereplek.

'Misschien is 'spiritualiteit' een dwalwoord: er zijn sprekers wier betog zo'n hoge vlucht neemt dat zij - en hun gehoor - al spoedig de vast grond onder de voeten kwijtraakt. Uitspraken als 'Binair denken heeft altijd een morele dimensie' zijn niet van de lucht.

Hoe lastig het verschijnsel ook te definiëren is, toch is er wel degelijk sprake van een stroming. Overal ter wereld zijn er componisten die zich afkeren van de verworvenheden van het modernisme, en zoeken naar muziek met een emotionele, zo niet mystieke lading. Omdat ze zich bedienen van beproefde middelen als tonaliteit, herhaling, en breed aangezette climaxen en contrasten worden ze door critici uit het 'moderne' kamp vaak met de nek aangezien. Maar, zoals Gustav Mahler al zei, 'Het belangrijkste van de muziek staat niet in de noten.'

De Stichting Gaudeamus, eens

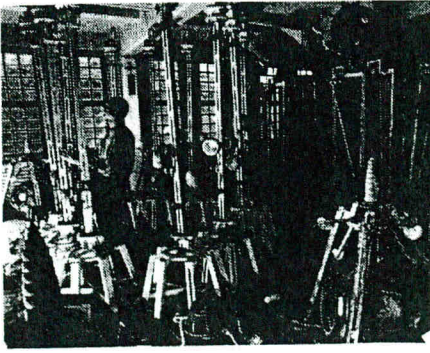
bij uitstek het bolwerk van dit gewraakte modernisme, heeft de afgelopen week een aantal prominente vertegenwoordigers van deze nieuwe stroming bijegebracht in het Festival Nieuwe Spirituele Muziek. Het programma bevatte provocerende elementen. Naast werken van componisten als Arvo Pärt, Giya Kantsjeli en Joep Franssens kon men zich laten aan boventoonzang uit Mongolë en spirituele pop van het Engelse gezelschap Loop Guru.

Vrijdagavond in Paradiso schalt tijdens de pauze de dertig jaar oude Pink Floyd-tp *Ummagumma* uit de luidsprekers. Dat deze klanken vrijwel naadloos aansluiten bij het thema geeft te denken. De avond staat in het teken van de elektronica, maar wordt overschaduwd door technische problemen. Het wachtende publiek wordt bij herhaling bespoten met wolken toneelmist, een toepasselijk symbool voor de wazigheid die de Spirituele Muziek omgeeft.

De 'Dag van Bezinning' waarmee het festival zaterdag in de Westerkerk wordt afgesloten is bedoelend geslaagder, al lukt het nog steeds niet om tot een betere afbakening van het begrip te komen. Suggesties als 'nieuwe lyriek' en 'reli-classic' worden tijdens een forumdiscussie zonder omhaal van tafel geveegd. 'Ontologische muziek' maakt ook weinig kans. Componist Joep Franssens stelt zelfs voor om af te zien van enige naamgeving, omdat het hier gaat om een nieuwe ontwikkeling. Zo nieuw is de 'spirituele muziek' overigens ook weer niet. Een van de boegbeelden van de stroming, de Estlander Arvo Pärt, geniet al meer dan twintig jaar bekendheid met zijn neo-Middeleeuwse 'tinnabuli'-muziek.

Ook de Georgische componist Giya Kantsjeli (64) is allesbehalve van gisteren, al is de werkelijke faam pas gekomen na zijn emigratie uit zijn geboorteland in 1991. De vier delen van zijn cyclus *Life without Christmas* (een verwijzing naar het Kerstmis-loze bestaan onder het Sovjet-regime) vormen de muzikale pijlers van de Dag van Bezinning.

Het ritueel wordt voltrokken door Nieuw Sinfonietta, dat onder aanvoering van Andrei Boreiko een bezonnen uitvoering geeft van Kantsjeli's melancholieke, traag vergelijkende muziek. De vredige, oorstrelende texturen worden meer dan eens ondermijnd door prangende dissonanten, en doorbroken met huiveringwekkende uitbarstingen, zodat twee meisjes op de voorste rij angstig hun handen voor de oren slaan. Maar uiteindelijk is de overwinning aan de schoonheid en de verstilling, al brengen twee langs de kerk razende motoren nog even de boze buitenwereld in gedachten.

De Plagen (Armeno Alberts)

BRABANTS DAGBLAD (166.534)
van: 18.11.1999 Pagina: 9 cm2: 407

Bert Palinckx nieuw artistiek leider festival

November Music wat compacter

Door Klaas van der Heljden

Hoewel het weinigen zal opvallen, heeft November Music, dat vandaag begint, een nieuwe artistiek leider. Na zeven jaar geeft Henri Broeren het roer over aan Tilburger Bert Palinckx. De vraag is: wat gaat er veranderen?

„Niet veel,” zegt Bert Palinckx stellig. „Dit jaar zitten we nog op de lijn van Henri, want hij heeft het programma voor het belangrijkste deel samengesteld. Ik heb een beetje voor zeef gespeeld, zo van: doen we dit nu wel of niet? Henri was dit jaar nog eindverantwoordelijke, zodat ik wat heb kunnen spelen.”

Toen Bert Palinckx in februari aantrad als de toekomstige artistieke en zakelijke leider, sprak hij met zijn voorganger af dat hij voor November Music 1999 slechts warm wilde draaien. „Laten we het een half jaar samen doen, heb ik voorgesteld. Dat kwam goed uit, want het festival van dit jaar zit nogal ingewikkeld in elkaar, omdat we samenwerken met Essen en Gent. Mijn daadwerkelijke inbreng betreft dan ook slechts Stockhausen en Walkman en PD& March Flatland Kings.”

Nieuwe ideeën

Maar dat wil niet zeggen dat Palinckx geen nieuwe ideeën had. Hij vond bijvoorbeeld dat het festival wel wat compacter mocht zijn. Daarom organiseerde hij voor donderdag en zaterdag nachtconcerten, zodat elke festivalavond nu een afsluiter heeft. „Daardoor wordt het allemaal wat lichter en opener”, zo verwacht hij.

Voorts wil de nieuwe artistiek leider de komende jaren gaan uitbreiden en wil hij vooral de nadruk blijven leggen op onbekende muziek of uitvoerders. „November Music moet een festival zijn voor jonge, interessante musici en componisten. Dit jaar hebben we weliswaar Pierre Henri, maar na zijn concert gaan we samen met D[?] de meest interessante werken. Zij hebben daar echt

studie van gemaakt.

Dat nu is de essentie van November Music voor de komende jaren. Zo wil ik zelf graag Anthony Braxton uitnodigen. Maar dan moet dat wel in het kader van iets nieuws. Bijvoorbeeld: wat heeft Braxton opgeleverd voor de improvisatiemuziek. Of: wat zou nu niet bestaan als Braxton er niet was geweest? Het North Sea Jazz Festival richt zich alleen maar op namen, November Music wil namen in een context.”

Liefhebbers

Bert Palinckx realiseert zich terdege dat November Music slechts bekend is onder een select groepje liefhebbers. Zonder concessies aan de inhoud te doen wil hij naar een groter publiek toe. Daarom is hij er een groot voorstander van om het festival alleen nog maar in Den Bosch te organiseren en het uit te breiden naar vier dagen, maar die dan ook geheel te vullen met muziek. Daardoor wordt het festivalidee versterkt. „We hoeven echt niet elke avond duzend man te hebben, maar we streven ernaar lekker vol te zitten. Zo kun je dit Bossche festival beslist landelijke uitstraling meegeven.”

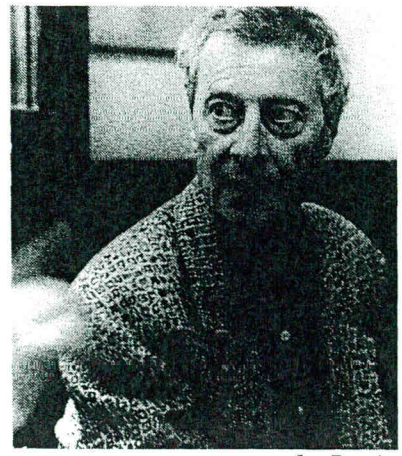
Een poging daartoe is om ook jonger publiek aan te boren. Dat kan bijvoorbeeld door eigen producties te brengen. „Ik wil graag iets doen met Rude Boy van Urban Dance Squad”, zegt Bert Palinckx beslist.

Driemanschap

Al die plannen en nog veel meer, wil Palinckx gaan realiseren met een artistiek driemanschap, waarin naast hem zelf ook Luc Vaeys, gespecialiseerd in moderne gecompoo-

12/11	Rusland	Moskou	Jo Sporck bij de première bij van zijn liederencyclus "Het vijfde seizoen".
13/11	Polen	Krakow	Huib Emmer (live-elektronica) en Tappo Kontakt (Remco Schuurbijs, live-video) geven concerten met hun werk Metal Zombie
13/11	Amsterdam	Beurs van Berlage,	Yakult Zaal, Polo de Haas, piano, Han de Vries, hobo, Frances Marie Uitti, cello, Marcel en Armeno Alberts, muziektheaterinstallatie De Plagen, Hugo Claus werken van Berio, Yun, Uitti (première), Ligeti, Janacek, Debussy en Poulenc
13/11	Amsterdam	Westerkerk	Dag van Bezinning: Symposium Nieuwe Spirituele Muziek, dag 2
13/11	Utrecht	Huis a/d Werf	Giya Kantsjeli (1935) - Life without Christmas (Leben ohne Weinacht) (1990-92/1995)
Covers: tussen imitatie en bewerking
Naast stukken van Simon Stockhausen en Jacques Palinckx worden composities uitgevoerd van onder andere Beethoven en Kagel.
14/11	Den Bosch	Het Muziekcentrum	Frances-Marie Uitti werken van Sciarrino, Sary (première), Wolff, Brown, Andriessen, Lucier (première), Janssen, Scelsi, Feldman en Cage.
14/11	Amsterdam	Felix Meritis	Tom Johnson Festival muziek van Johnson en vele nieuwe, speciaal voor deze gelegenheid geschreven composities van componisten als Clarence Barlow, Louis Andriessen, Frederic Rzewski en Walter Zimmermann. Tevens is er een lezing door Johnson en wordt een film-documentaire vertoond.
Naar aanleiding van Tom Johnson's 60e verjaardag werd een festival georganiseerd door de Yudo Group
17-28/11	Engeland	Huddersfield Contemporary Music Festival	London Sinfonietta speelt Louis Andriessens Triology of the Last Day, het Apartment House speelt Richard Ayres' Clarinet and piano piece en Noncerto for alto trombone and five instruments en Richard Rijnvos' Stanza en Gigue et Double, het Nederlands Blazers Ensemble speelt Louis Andriessens Rosa: Overture and Rap en Cornelis de Bondts De deuren gesloten, en Psappa speelt Cornelis de Bondts Het gebroken Oor en Theo Verbey's Inversie. Tenslotte speelt een ensemble o.l.v. Clark Rundell het 4e deel uit Louis Andriessens opera De Materie.
17/11	Rotterdam	Lantaren/Venster	Serie 'Titaantjes': Joey Roukens
Naast het Nieuw Ensemble o.l.v. Micha Hamel verlenen ook fluitist Harrie Starreveld, Elsje Plantema en Ranadi Santoso (Balinese en Soedanese fluiten), Limah en pianiste Mareen Wong hun medewerking aan het concert.
Joey Roukens - The Heaven of Bara Guru
Joey Roukens - De Verborgen Wereld
Robert Schumann - Papillons op. 2
Joey Roukens - nieuw werk
Joey Roukens - Herinneringen
Anoniem - Soedanese traditionele muziek
Frank Zappa - The Black Page
Joey Roukens / Limah - popsongs
Osiris Trio
Peter Brunt (viool), Ellen Corver (piano) en Larissa Groeneveld (cello)
18/11	Alkmaar	Provdja Theater	nieuwe programma's samengesteld door Klaas de Vries, Theo Verbey en Willem Jeths.
18-21/11	Den Bosch	Het Muziekcentrum	Festival November Music
Sampling & Recycling als thema
19/11	Bergen	Ruïnekerk	Ralph van Raat, Winnaar Internationaal Gaudeamus Vertolkers Concours 1999
Olivier Messiaen - uit Catalogue d'Oiseaux: La Buse Variable (1958, 10')
Tristan Murail - Cloches d'Adieu et un Sourire (in memoriam Olivier Messiaen) (1992, 6')
Luciano Berio - Sequenza IV (1965; rev. 1993, 13')
Sander Germanus - Beetje Precies-Cyclus (B'tje pre-Cis Cyclus) (1993-4, 7')
Charles Ives - Three-Page Sonata (1905, 7')
John Cage - Music of Changes (Book 1) (1951, 5')
John Adams - China Gates (1977, 5')
Guus Janssen - Brake (1974, 4')
Niccolo Castiglioni - Cangianti (1959, 10')

20/11	Amsterdam	Stedelijk Museum	Multimedia presentaties, w.o. Hold Still Keep Moving 13.30 uur: Soundscapes Frank Corcoran - Sweeneys Vision (09'35") Christian Kesten - Bahnhof zoo (gedeelte) (10'00") Steve Heimbecker - Feather and Flies (16'58") Rainer Dunkel - Fixationen Michael Rosas Cobian - Rites of Passage (11'40") Rodrigo Sigal - Babel (08'54") Etalage: Hold Still Keep Moving, een CD-Rom project Walter Zimmermann met ontwerper Götz Neumann, Luc Ferrari kwam met fotografie Ellen Kooi Ivo van Emmerik met Abel Derks begeleid door Barre Bouman (klarinet), Heleen Hulst (viool) en Frans van Ruth (piano) 16.15 uur: Soundscapes Studentenconcert Rietveld academie & Sandberg Instituut
21/11	Nijmegen	Galerie Marzee	Suono Mobile
21/11	Groningen	Grand Theatre	Etalage: Hold Still Keep Moving, een CD-Rom project Walter Zimmermann met ontwerper Götz Neumann, Luc Ferrari kwam met fotografie Ellen Kooi Ivo van Emmerik met Abel Derks begeleid door Barre Bouman (klarinet), Heleen Hulst (viool) en Frans van Ruth (piano)
22/11	Polen	Warschau	Huib Emmer (live-elektronica) en Tappo Kontakt (Remco Schuurbijs, live-video) geven concerten met hun werk Metal Zombie
27/11	Amsterdam	Stedelijk Museum	Interval Chamber Paissos Catalans Op het programma staan werken van uit Catalonië afkomstige componisten, die veelal speciaal voor het ensemble zijn geschreven
28/11	Venlo	Museum Van Bommel Van Dam	Duo Dramm & La Berge "braakliggende terreinen tussen Charles Ives, Jimi Hendrix en Lou Reed"
28/11	Den Bosch	Het Muziekcentrum	Compost Covers: tussen imitatie en bewerking Het Utrechtse Huis a/d Werf presenteert een avond vol Covers, met: - Flatland Kings o.l.v. David Dramm om 20.00 uur; - Blondie-covers door Soda om 22.00 uur. Tussendoor In de foyer optredens door een Presley-look-alike.
24-25/11	Estland:	Tallinn	Huib Emmer (live-elektronica) en Tappo Kontakt (Remco Schuurbijs, live-video) geven concerten met hun werk Metal Zombie
26/11	Estland:	Tartu	Huib Emmer (live-elektronica) en Tappo Kontakt (Remco Schuurbijs, live-video) geven concerten met hun werk Metal Zombie
27/11	Amsterdam	Stedelijk Museum	Interval Chamber Amsterdam, Josep Vicent, dirigent Poculum Amoris: De Liefdesbeker, "Muziek van Catalaans-Spaanse componisten" La Muixaranga - anoniem Hexagrama - Xavier Benguerell Les festes Llunyanes - Ximo Cano Canço d'oracio de temps - Xavier Montsalvatge El cant dels Ocells - Pau Cassals Poculum Amoris - Ramón Ramos
3/12	Domkerk	Utrecht	Willem Tanke, orgel selecties uit zijn eigen composities The First Book of Tao en The Second Book of Tao en Olivier Messiaen's Livre d'orgue
4/12	Amsterdam	Stedelijk Museum	The Busy Drone door Gilius van Bergeijk gedraaid een nieuw werk van Wiel Conen
7/12	Apeldoorn	Cultureel Centrum	Gigant Han de Vries & Frances-Marie Uitti werken die Giacinto Scelsi en György Kurtág, Calliope Tsoupaki, Louis Andriessen, Bruno Maderna en John Cage
9-12/12	Utrecht	Diverse lokaties	Nederlandse Muziekdagen
9/12	Alkmaar	Provdja Theater	Ensemble Het Project Nieuwe mystiek en Rusland Norbert Wissing, nieuw werk Hans van Eck - Ante Lucem Dmitri Sjostakovitsj - Seven Romances on Poems of A. Blok - op. 127 Sofia Goebaidoelina - Et Expecto Sofia Goebaidoelina - In Croce Galina Oestvolkskaya - Gebet (tekst Hermannus Contractus)

Luc Ferrari

Geen fluitstukjes, maar klinkend beton

MUZIËK
Nederlandse Muziekdagen 1999: concerten in Muziekcentrum Vredenburg en de Domkerk, Utrecht.

Een denkbeeldige toerist die, geïnteresseerd in het muzikale equivalent van bollenvelden en windmolens, verzeild zou zijn geraakt bij de Nederlandse Muziekdagen, moet een eigenaardige indruk hebben gekregen van het componeren hier te lande. Geen fluitstukjes van Jacob van Eyck, geen Zuiderzee-rapsodieën, geen lieve liedjes, nee, zelfs geen neo-spirituele *cross over*-muziek, maar klinkende tegenhangers van Maasvlakte en Hoogovens: stukken van beton en graniet, vuur en staal, extreem en principieel. Dat is de voorkeur van programmeur Jan van Vlijmen.

Wat moet een onvoorbereide luisteraar wel niet denken van stukken als Jan van de Puttes *Terra*, waarin het orgel van de Domkerk bestookt wordt door twee slagwerkers en van binnenuit tot vreemde kwarntonen wordt bewogen, en dat ten slotte besluit met het versterkte geluid van een ademend persoon? Of van het monolithische *Te Deum* van Alphons Diepenbroek, het enige 19de-eeuwse werk van het programma, waarin de kwarttonen door toedoen van vier in ijtempo zakken-de solisten ook niet van de lucht waren, en het Groot Omroepkoor een portie decibels leverde die een betere zaak waardig was? Of van de beklemmende uitvoering van

Peter Schats *To you* uit 1972, dat in Vredenburg dichtgekit klonk?

Van Vlijmens programma's waren fraai gecomposeerd, maar zowel door hun inhoud als hun lengte veeleisend. Het lichtste onderdeel was een kamermuziekprogramma door het Schönberg Kwartet en Het Trio, die zich tot een septet verenigden in Robin de Raaffs nieuwe werk *Ennea's Domain*. Het is een speels en transparant stuk, waarvan de drie delen verbonden worden door een grappig, naar beneden duikend motiefje. Het strijkkwartet *Called back* van Willem Boogman, eveneens een première, is al een stuk hermetischer: flitsende ontwikkelingen stollen op den duur in vreemde tijd-rekkingen.

Het concert door het Radio Filharmonisch Orkest onder leiding van Gennadi Rosdjestvenski trok een bijna volle zaal. Van meet af aan hield Rosdjestvenski musici en publiek op het puntje van hun stoel, met zijn schijnbaar achteloze, met visuele kwinkslagen doorspekte dirigeerstijl. Zijn interpretatie van Debussy's *Six épigraphes antiques* in de orkestratie van Rudolf Escher was betoverend; het was goed te horen dat Rosdjestvenski zelf het als een buitenkans beschouwde dit voor piano *quatre-mains* gecomposeerde werk te mogen dirigeren.

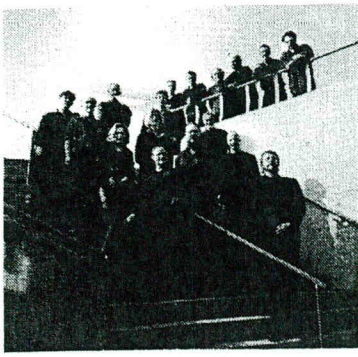
Nog sterker was zijn vertolking van Matthijs Vermeulens *Vierde Symfonie 'Les Victoires'* uit 1940/41. Sinds zijn kennismaking met Vermeulens muziek, tijdens

het Holland Festival van 1997, is Rosdjestvenski een enthousiast voorvechter van de componist. Zijn lezing van de *Vierde*, die een vrijwel onophoudelijke aaneenschakeling van strijdbare marsmuziek is, was superieur. De veelheid aan melodische lijnen, die tonale aantrekkingskracht en maatstappen negeren, bleef zelfs in de zaal van Vredenburg doorschijnend, en straalde levensmoed uit in plaats van de agressie die in andere vertolkingen meestal bepalend is.

Minstens zo gedenkwaardig was het slotconcert, waarin dirigent Peter Eötvös het Radio Kamer Orkest, Cappella Amsterdam en solisten leidde in twee concertante opera-uitvoeringen. Theo Loevendie's kameropera *Gassir, the Hero* uit 1990 blijft een aardig stuk, maar valt in het niet naast Ton de Leeuw's *Antigona*. Deze opera heeft met zijn statisch karakter en zijn door twee koren gezongen nevenrollen meer van een oratorium. De bijdrage van de Chileense sopraan Graciela Araya als Antigona was indringend, maar de kracht van het werk ligt allereerst in de wijze waarop De Leeuw met een minimum aan melodische gegevens een maximum aan variatie bereikt.

De volgende aflevering van de Nederlandse Muziekdagen, die pas in 2001 plaatsvindt, wordt gecomposeerd door musicoloog Leo Samama en dirigent Lucas Vis.

Frits van der Waa

De ereprijs

11/12	Den Haag	Korzo	Muziekproductie Adventures in Adventures vervaagt de grens tussen muziek en beeldende kunst. installaties en performances van o.a. Marion de Laat en Dick Raaijmakers
11/12	Middelburg	Kloveniersdoelen	Duo Hulst & Bouwhuis Igor Stravinsky - Duo concertant Charles Ives - Sonate nr.5 (Holiday Symphony) John Cage - 6 Melodies George Antheil - Sonate for Violin and Piano no. 1
15/12	Nijmegen	O42	de ereprijs kerserse werken van o.a. David Dramm, Onno Hasabos, Django Bates en Joyce Bee Tuan Ko
16/12	Nijmegen	Stichting Moderne Muziek Nijmegen	Doris Hochscheid, cello/Frans van Ruth, piano Witold Lutoslawski Grave (1981) (metamorphoses for cello and piano) Toru Takemitsu - Orion (1984) Mauricio Kagel - Unguis incarnatus est (1972) Mark Anthony Turnage - Sleep on... (1992) Elliott Carter - Sonata (1948)
17/12	Bergen	Ruïnekerk	Componistenportret Cornelis de Bondt Cornelis de Bondt zal zelf een aantal werken van hem toelichten aan de hand door pianist Ivo Janssen gespeelde voorbeelden uit Partita: Toccata, Menuet 1, Air, en Allemande
18/12	Amsterdam	Stedelijk Museum	Tomoko Mukaiyama, solo concert
19/12	Duitsland	Bremen	Maarten Altena Ensemble optreden tijdens het festival 'Ein Tag für Erik Satie' "The Eric Satie Connection" met werken van Maarten Altena, Martijn Padding, Cor Fuhler, Gilius van Bergeijk, Alison Isadora.
19/12	Nijmegen	Galerie Marzee	Doris Hochscheid & Frans van Ruth Elliott Carter, Sonata Bernd Alois Zimmermann - Intercommunicazione Mauricio Kagel - Unguis incarnatus est Witold Lutoslawski - Grave Mark Anthony Turnage - Sleep on...
19/12	Eindhoven	Plaza Futura	Frances Marie Uitti soloconcert met een programma dat bestaat uit nieuwe composities.
23/12	Nijmegen	O42	Walter van Hauwe met programma waarbij kruisbestuiving tussen de oosterse en westerse muziek centraal staat
11/12	Amsterdam	Posthoornkerk	Akoestisch, Elektrisch, Elektronisch: Martijn Voorvelt - werk voor gitaar Cléo Palacio-Quintin - werk voor fluit en elektronica Samuel Vriezen - werk voor piano Michel van der Aa - werk voor elektrische gitaar en tape Thomas Licata - elektronisch werk Patrick Clark - nieuw werk
6/12	Duitsland	Detmold	Musikhochschule, Slagwerker Arnold Marinissen Richard Rijnvos - Stalker Elliott Carter - March / Recitative / Canaries Michael Finnissy - Hinomi Klaus Huber - Ein Hauch von Unzeit Brian Ferneyhough - Bone Alphabet
9-15/12	Nederland	Diversen	Concerttournee van het Orquestra de Saxofones Portuguesa in Nederland, 9 t/m 15 december 1999, m.m.v. basklarinettist Harry Sparnaay met werken van o.a. Otto Ketting en nieuw werk van Gijs van Dijk.

GELDERLANDER (189.478)
van: 05.11.1999 Pagina:

O42, spraakmakend Nijmeegs podium

O42 staat geregeld in de belangstelling. Traditiegetrouw eenmaal per jaar vanwege financiële problemen, maar gelukkig veel vaker door de voorstellingen en concerten die het biedt.

Door HANS WALRAVEN
NIJMEGEN - Modern theater, hedendaagse geïnspireerde en gecomponeerde muziek en gesproken woord. Dat is de cultuurmix, waarmee het 22-jarige O42 de laatste tijd aan de weg timmert. Makkelijk klinkt anders, en voor de bezekersaantallen halen andere podia misschien hun neus op, maar dergelijke programma's betekenen wel een aanvulling op het culturele aanbod van de stad.

Zo'n podium als O42 hoort gewoon in een studentenstad, zegt Bus Andriessen, tot twee jaar geleden nauw betrokken bij de muziekprogrammering van O42. O42 laat het experiment zien en noren. Je kunt het vergelijken met een laboratorium, een podium waar niet-alledaagse dingen plaatsvinden.

Jarenlang interviewde Andriessen publiekelijk kopstukken uit de wereld van de geïnspireerde muziek in O42 over hun ambacht, en wat ze vaak te verleiden om hun woorden met muziekfragmenten te illustreren. Opzet en uitvoering waren een unicum in Nederland en de avonden trokken veel belangstelling. Datzelfde gold voor het festival rond componist Louis Andriessen dat onlangs door O42 werd georganiseerd. De Oranjering heeft ook een belangrijke rol gespeeld in de toegenomen aandacht voor de wereldmuziek. Begin jaren tachtig zette de toenmalige programmeur Wim Westerveld elke zaterdagavond bandjes en muzikanten uit verre, tropische oorden op het podium. De Music Meeting, die dit weekend de vijfde editie beleefd, is al die concerten ontstaan.

Ook op het gebied van theater vervult O42 een belangrijke rol. De serie Nieuwe Theatremakers bijvoorbeeld geeft jonge groepen en acteurs die net van de academie komen een kans om te spelen. Landelijk gaat het om een circuit van zo'n twintig podia, waarvan O42 er een is. „Kunnen spelen is erg belangrijk voor hen”, zegt Maaike Lange, belast met de theatervoorstellingen in O42. „Waar zouden dergelijke jonge groepen anders in Nijmegen terecht kunnen. De schouwburg doet alleen de grote, gevestigde gezelschappen, het Stelgertheater is meer op het amateurveld gericht. Als een voorstelling als *Wild Geest* Nijmegen voorbij zou gaan, mis je prachtige dingen.” Toen O42 op 1 april 1977 zijn deuren opende streelde het nog maar een totaalprogramma. De eerste vaste gebruikers de WIM (Werkgroep Improvisatie Muziek) en het Filmhuis, maar snel kwam er voor de popmuziek een rockcafé, voor de letterkunde-liefhebbers een literatuurcafé en voor de beginnende politici een politiek café. Ook het C30 vond er tijdelijk onderdak. O42 oud een bonte mengeling van cultuur en politiek, maar wel in een zeker niveau, zei Frans Vree, de eerste directeur van O42.

'O42 heeft nog steeds die aanjaagfunctie'

bij zijn afscheid in 1980 medezoon. „We wisten alleen maar zeker dat de nadruk op de vernieuwing moest liggen en dat absoluut geen centrum wilden worden waar de Nijmeegse studenten strijd cultuur zich kon botseren.” Elftien jaar later en inmiddels zake-lijk leider van het muziekgezelschap De Volharding, kan Vree de niet-wa-meer afstand maar zijn 'dochter' kijken. Tevreden stelt hij vast: „O42 heeft nog steeds die culturele aanjaagfunctie. Er heeft een profilering plaatsgevonden en dat is ook goed. Het Filmhuis vond al snel

Gaudeamus
Swammerdamstraat 3B
1091 RV Amsterdam
Tel.: 020 6947349
Fax: 020 6947258
info@gaudeamus.nl
www.gaudeamus.nl